

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

**SUPER 8
Kansas**

**50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-\$815,000
Asking- 3.4 Times**

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ

28 ਮਾਰਚ, 2009 ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ

Cascade Banquets
800 W Irving Park Rd, Bensonville IL 60106
(Irving Park and IL 83 East of 83)

**ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਡੀ
ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਪਾਲ ਸਿੰਘ**

ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ।

Worldwide Travel, Inc.

Established Since 1975.

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ

Toll Free: 800-504-3044

Lowest Fare Guaranteed

Tenth Year in Publication

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 12, March 21, 2009 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਅਰੁਣ-ਰਾਜਨਾਥ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਹੋਰ ਮੰਦੇ ਰੁਖ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਸਿਹਤ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਡਿੱਗਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀਕਰਨ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸੁੰਗੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ 'ਚ ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜੇਗੀ, ਉਥੇ ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਜਿਥੇ ਬਾਹਰੀ ਝਟਕਿਆਂ ਨਾਲ ਝੰਬੀ ਪਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਵਲੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ

ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਪੰਜੇ ਘਿਓ 'ਚ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਤਲੀ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਸੁਲਗਾ ਰਹੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੇਤੂ ਹੋ ਨਿਕਲੇ, ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜੱਜ ਇਫਤਿਖਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ (ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ) ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਨਵਾਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਚਲ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਭੁਚਾਲ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰੀ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸੂਫ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਬੀਤੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਜਸਟਿਸ ਚੌਧਰੀ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਆਪਣੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਮੂਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਚੀਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੈ ਤੇ ਰਹੇਗਾ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੂਲਾ ਡੀ

ਸਿਲਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ 2 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਗਰੁੱਪ-20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਖਿਆਲ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ

ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਰਦਿਆਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੌਧਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਬਦੁੱਲ ਹਾਮਿਦ ਡੋਗਰ ਦੇ 21 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਗੇ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪੀ ਐਮ ਐਲ (ਐਨ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ 'ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ' 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬੀਤੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਮੁਹਰੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਸਨ।

ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰ ਜਨਾਬ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 ਉੱਤੇ)

North American Truck Stop

**ਵਧੀਆ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸਰਵਿਸ
ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ**

**ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ ਰੀਪੇਅਰ,
ਟਾਇਰ ਸਰਵਿਸ
ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ**

909-350-3310, 909-697-5808
balwindernats@yahoo.com
14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

***Reefer Repairs on ThermoKing & Carrier**
***Full Service & Inspections**
***Truck & Trailer Body Repairs**
***A to Z Tractor Repairs**
***Tire Sales-New & Used**
***2 Fuel Island-Diesel**
Competitive Prices

Vijay K. Chamdal
Commercial Realtor
Office: 713-779-7326
Cell: 281-704-0470, Fax: 281-858-1464

AFFORDABLE MORTGAGE INC.
SBA Loans
Conventional Loans
Residential Loans
www.affordablemortgage.usa

ਆਪਣੀਆਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

**Specializing in Gas Stations,
Motels and Residential**
www.omnirealtyonline.com
Vijay@omnirealtyonline.com
9100 Southwest Freeway, Suite 111
Houston, TX 77074

Low Down Payment
100% Financing

‘ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ:ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ’ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇਫਪੈਕਸ ਨਾ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ: ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ’ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਕ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਸਬਰਬ ਡੈਸਪਲੇਨਜ਼ ਵਿਚ ਓਕਟਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਬਿਜਨਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਪਿਰਤ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ 22 ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਸਵਰਗੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਲਿਖੇ ਲੰਮੇ ਲੇਖ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਪ੍ਰੋ. ਨਿੱਕੀ-ਗੁਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਆਈ.ਜੇ. ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ. ਬਚਨ, ਡਾ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਡਾ. ਸਵਰਜ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ, ਬੀਬੀ ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਐਸ.ਐਸ. ਏਕ ਓਗ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਦੇ ਲੇਖ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਮਾਰੋਹ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ ਕੋਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀ

ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਖ਼ਸੀਅਤ ਸੀ। ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਰਿਖੀਰਾਜ ਨੇ ਇਸ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।”

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ

ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਆਈਆਂ ਸਮੂਹ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਫਪੈਕਸ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਲਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਇਫਪੈਕਸ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਨਮੋਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਲੇਖ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਕੇ ਗੁਣਵਾਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ‘ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ:ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ’ ਵਰਗੀਆਂ ਤੱਥ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ. ਗੁਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਗਾਗਰ ਵਿਚ ਸਾਗਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਸਫਲ ਯਤਨ ਹੈ।” ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਕ ਉਘੇ ਆਗੂ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਗੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਛਪਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਬਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬੱਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ:ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਇਸ

ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ, “ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ: ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।” ਗੁਰਦਿਆਰਾ ਪੈਲੇਟਾਈਨ ਦੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।

ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਸ. ਇਰਵਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਸੱਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਲੇਖ ਅਤਿਅੰਤ ਲਾਹੇਬੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਠੇਠੀ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠੇਠੀ, ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਪਵਿੰਤਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਰਾਣੀ, ਬੀਬੀ ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ, ਸ. ਰਘਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਬੀਬੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਹਲ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਬੀਬੀ ਰਮਨੀਕ

ਕੌਰ ਮੱਕੜ, ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ, ਸਾਬਕਾ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬੱਟੂ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੱਟੂ, ਇੰਦਰ ਕੌਰ, ਮੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ, ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ, ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੀਬੀ ਹਰਵਿੰਦ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਫਪੈਕਸ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾਇਲਾਗ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਰਿਖੀਰਾਜ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ‘ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਡੈਲਸ ਫੋਰਟਵਰਥ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ (ਰਾਣਾ ਇਕਬਾਲ): ਡੈਲਸ ਫੋਰਟਵਰਥ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 18 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਡੈਲਸ ਫੋਰਟਵਰਥ ਦੇ ਪੰਜੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ

ਸ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਛੇ ਫਲੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਗੇ, ਜਦੋਂਕਿ ਭਾਈ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੁਲਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਗਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

GOOD / BAD / UGLY CREDIT WE DO IT ALL

Up to 97% Loan to Value Purchase / Cashout / Refinance

30 yrs Fixed @ 4.875 % APR Apply Today!!!!

Conforming Loans Jumbo Loans

FHA Loans

- * Purchase upto 97%
- * FHA Refinance / Cash Out 95%

Gift Towards

Downpayment OK

FHA Streamline Refinance

- * No Credit check
- * No Credit Underwriting
- * No Income Verification

Office: 847-874-4884

Fax: 847-874-4885

We give Written Good Faith Estimates and We are right on the MONEY

97% Financing Available on 2-Unit / Single Family Home/ Town Home/ Condo.

**We Have
Extended
Hours to
Serve you
better.**

WE GIVE YOU WHAT WE QUOTE YOU

Contact: Waqar Qureshi @ 847-361-0606 (Cell)

QSQ Financial Inc. 7848 N Lincoln Ave. Skokie, IL 60076

!!LOAN MODIFICATION!!

Don't Let your Dream Home Foreclose!!! Apply for LOAN MODIFICATION TODAY!!!

**No Credit Check, Mortgage Lates are Okay
Free Consultation Available**

Late on your Mortgage Payments? NO PROBLEM!!! CALL OUR LOAN MODIFICATION EXPERTS

**Attn. Gas Station / Motel Managers Be a Business Owner
We Have Very Good Opportunities Available For First Time Business Buyers.**

- * Financing Available for Gas stations / Hotels / Motels / Flagged and Unflagged.
- * Working Capital available for Flagged and Unflagged Businesses with or without real estate.
- * Limo / Fleet Loans available.

* Gas Station for Sale at busy Intersection on Northwest Suburbs. \$ 199,000.00

* Liquor Store for Sale in Milwaukee, WI \$199,000.00

* Grocery Store for Sale in Northwestern Suburbs. \$ 79,000.00

*** Loan Modifications for Residential / Commercial Loans Call us today.**

Contact: Amar Singh @ 312-719-0505 (Cell)

ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਪੰਜੇ ਘਿਓ 'ਚ

ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਚਾਰਟਰ ਆਫ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨੂੰ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਇਸ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਸਟਿਸ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨਾ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਤਰਕ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਸਟਿਸ ਡੋਗਰ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਾਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਮਰੀਕਾ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਗਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਘਰ ਮੁਹਰੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਮਰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਢੋਲ-ਨਗਾਰੇ ਵਜਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 9 ਮਾਰਚ 2007 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ਰਫ਼ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਡਟਵੀਂ ਲੜਾਈ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਸਹੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈ: ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਕਾਇਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਪਨਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯੁਕਤਕ, ਫਰੀਮਾਟ ਅਤੇ ਅਟਲਾਂਟਾ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਵਧੀਆ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਰਾਗੀ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਭਾਈ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਮਿਡਵੈਸਟ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਗੁਰੂਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਜਾਣੂੰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਕਾਇਦਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਈਆਂ ਅਰਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਭਾਈ ਸੋਖੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 28 ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਮੇ ਤਜਰਬੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲਾ ਗਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੰਜਾਹ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ

ਨਿਯੁਕਤਕ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਸਾਗਰ, ਨਿਯੁਕਤਕ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਟ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਨਿਹਾਇਤ ਹਾਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰੇ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰੰਥੀ/ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਟਲਾਂਟਾ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹੀਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਨਿਯੁਕਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਹੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਹਿਤ ਸਵਾਰਥਾਂ ਤਹਿਤ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਉਤੇ ਚਿੱਕੜ ਉਛਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਅਫਸੋਸ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਤੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਇਕ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੱਸ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤਕ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਰਪੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੇਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਵਲੋਂ ਫੈਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ।

ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

28 ਮਾਰਚ, 2009

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ-ਨੌਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ
ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਕੈਸਕੇਡ ਬੈਂਕ੍ਰਾਇਟ ਹਾਲ, ਬੈਨਸਨਵਿਲ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਛੀ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਪਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼-ਫੋਨ: 847-359-0746

4 ਅਪਰੈਲ, 2009

ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ, ਭੰਗੜਾ, ਗਿੱਧਾ ਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਸ਼ੋਅ, ਟੈਫਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸ਼ਾਮ 7:00 ਵਜੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ-ਫੋਨ: 708-774-2999

11 ਅਪਰੈਲ, 2009

ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ 2009-ਭੰਗੜਾ, ਗਿੱਧਾ, ਬੋਲੀਆਂ, ਲੋਕ-ਨਾਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕੁਝ। ਲੇਨ ਟੈਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ, ਸ਼ਾਮ 7:00 ਵਜੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਫੋਨ: 847-414-3041

Matrimonials

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਡੋਡ 26, 5'6", ਮਾਸਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਕਰ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ./ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ/ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਐਚ-1 ਵੀਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 704-930-1734, sandhu_rajpal@hotmail.com

Suitable US citizen or green card holder mach for Kamboj Sikh US citizen boy, 5'10", 26, electric engineer working in a reputed company near Chicago, call: 224-623-3923 or e-mail: bababaljji@yahoo.com

SIDHU & ASSOCIATES REALTY COMMERCIAL REAL ESTATE

GAS STATION, HOTEL, LIQUOR STORE
RESIDENTIAL REAL ESTATE IN ILLINOIS

ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ,
ਮੋਟਲ, ਹੋਟਲ,
ਲਿਕਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ/
ਵੇਚਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੱਧੂ

Baljit (BJ) Sidhu, Broker

Cell: 630-862-0941

Fax: 630-423-4024

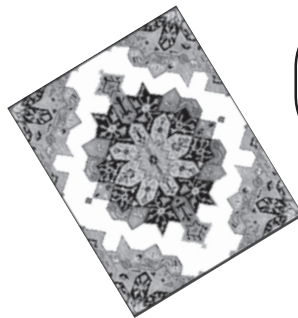
ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ

ਘਰਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ
ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਸਸਤੇ
ਭਾਅ ਪੁਆਉ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ
ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੱਗ ਹਰ ਇਕ
ਕਵਾਲਿਟੀ ਵਿਚ, ਕੀਮਤਾਂ ਇਨੀਆਂ ਘੱਟ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ! ਆਓ! ਦੇਖੋ ਅਮਰ
ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਚੋਣ ਭਰਪੂਰ
ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅਰੂਮ

ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ, ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੇ
ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਾਰਪੈਟ ਪਾਵਾਂਗੇ

Same day service in
Chicago and suburbs

Amar Carpets Inc

ਵੈਸਟਰਨ ਅਵੇਨਿਊ ਤੋਂ ਅਧਾ ਬਲਾਕ ਵੈਸਟ, 2423 W Devon Ave. Chicago IL 60659

ਕਾਲ ਕਰੋ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

Ph: 773-508-5253, 773-507-8043, Fax: 773-508-5249

ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨਸ਼ੇ ਨਾ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਹਿਦ

ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਦਲੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਪ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਵੰਡਣ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਵੋਟਾਂ ਵੰਡਣ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਹੈ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਏਜੰਡੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲੜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾ ਭਰਮ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੋਟਰ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਸਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਡਟ ਕੇ ਰੱਖਿਆ।

ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਸੈੱਲ ਕਾਇਮ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਬਾਅ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰੇ। ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ

ਵਲੋਂ ਵੰਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਡਟ ਕੇ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢਾਂਗੇ। ਮੇਰੀ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਤੰਤਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ। ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਦਲੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਣ: ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਦਲੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ, ਚੂਰਾ ਪੋਸਤ, ਅਫੀਮ, ਭੰਗ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਨਾਮੀ ਨਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਪੁੱਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਲਲਵਾਣ, ਖੰਨੀ, ਚੱਕ ਨਰਿਆਲ, ਗੁੱਜਰ ਲਲਵਾਣ, ਭੇਡੂਆ, ਮਹਿੰਗਰੇਵਾਲ, ਜੇਜੋਂ

ਦੁਆਬਾ, ਲਸਾੜਾ, ਅਨੰਗੜ੍ਹ, ਮੱਲ ਸਹਾਰਾ, ਨਰੂ ਨੰਗਲ, ਚੱਗਰਾਂ, ਸਾਰੰਗਵਾਲ, ਮੈਲੀ, ਬਛੋਹੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਤਿੱਜੇਵਾਲ, ਭਾਤਪੁਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਚ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੇਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਸਮੇਕ ਨਾਲ ਕਮਲੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਬੀੜਾ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮਹਿੰਮਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਕ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਧੁੱਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੇ ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਲੜ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਧੁੱਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਲਸ਼ਨ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਲਲਵਾਣ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਦੂਮਣ ਗੋਤਮ, ਪਿੰਡ ਲਲਵਾਣ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਚੱਕ ਨਰਿਆਲ ਦੀ ਸਰਪੰਚ

ਰਾਜਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਆਸ਼ਾ ਦੇਵੀ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜ ਕੌਰ, ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦੀ ਆਗੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜੇਜੋਂ ਦੁਆਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਲੜ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੇਕੇ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਸਾੜਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਡਾਂਗਾਂ, ਸੋਟੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਘਰ-ਘਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੇਕੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਵੇਚਣ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਚੂਰਾ ਪੋਸਤ ਨਹੀਂ ਵੰਡਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੀਬੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜੇਜੋਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਰਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਸੰਮਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਕਥਿਤ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਭਰਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਤਿਲੋਕ ਸਿੰਘ ਸੂਦ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰ ਲਵੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਹੁਣ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਲੰਘੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬਿਊਰੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਪੀ ਧਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਸਾਲ 2007 ਵਿਚ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਗਾਉਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜੀ.ਕੇ. ਰਾਏ ਨੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ‘ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਰੁਣ-ਰਾਜਨਾਥ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਹੋਰ ਮੰਦੇ ਰੁਖ

ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸੁਧਾਂਸੂ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਉੱਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਚਾਰਜ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਧਰ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਖੇਮੇ ਨੇ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ‘ਚ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮ ‘ਚ ਅਸਾਮ ਗਣਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ‘ਚ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ‘ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਿੱਤਲ ਦਾ ਧੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ‘ਚ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਦੇ ਧੜੇ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਦਾ ਰੁਖ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਵਧ ਰਹੇ ਗੁੰਡੇ-ਮਵਾਲੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੇਤਲੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ‘ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧੜੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਵਿਰੁਧ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਧੜੇ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਲਈ ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੀ ਪਲ ‘ਚ ਪਾਰਟੀ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਤਲੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ

ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਸੁਧਾਂਸੂ ਮਿੱਤਲ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇਤਲੀ ਵਰਗਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨੇਤਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਮੁੱਦਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ‘ਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਰਾਜਸੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਸੁਧਾਂਸੂ ਮਿੱਤਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਕੈਂਪ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਅੱਬਾਸ ਨਕਵੀ ਤੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਆਦਿ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਸ਼ੇਰੀ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ‘ਚ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਚ ਭਾਵੇਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਤਿੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ

ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਜਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ‘ਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਰਨਾਟਕ ‘ਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ‘ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਪਾ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਇਸ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ‘ਚ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ‘ਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਗਕਤਾ ਗੁਆ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ‘ਚ ਦ੍ਰਮੁਕ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਦ੍ਰਮੁਕ ਨਾਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਗਠਜੋੜ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਥੇ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ‘ਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਗੁਆ ਲਈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 9 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੰਗਲੌਰ ਨੇੜੇ ਇਕ ਕਸਬੇ ਤੁਮਕੂਰ ‘ਚ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਵਲੋਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ Punjabi Dhaba

Fine Indian Cuisine
Restaurant & Banquet Hall

2525 W. Devon Ave., Chicago IL 60659

Lunch & Dinner Buffet

ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪਾਰਟੀ ਬੁਕ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੇਵ ਜਾਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ
773-262-2080, 773-764-9392

ਅਸੀਂ ਨਾਨ ਅਤੇ ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਤੰਦੂਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਟੇਬਲ ਤੇ ਪਰੋਸਦੇ ਹਾਂ

Freeway Travel Inc

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਖਰਾ ਸੌਦਾ, ਬਿਹਤਰ ਸਰਵਿਸ

Call Raju

Tel: 773-973-0200

Fax: 773-973-0557

2542 W Devon Ave. Chicago IL 60659

LOANS! LOANS!! LOANS!!!

- ✓ Commercial loans- any size, anywhere!
- ✓ Residential Loans
- ✓ Purchase/Refinance
- ✓ Houses/Gas Stations/Franchises/Motels
- ✓ Grocery/Liquor Stores
- ✓ Churches

Rajesh Gupta
414-322-5722 Cell

ABC Mortgage

6617 W. Capitol Dr. Milwaukee, WI 53216

414-462-2222 (Ph.)

e-mail: gupta@abcmortgage.biz

www.abcmortgage.biz

414-462-2220 (Fax)

ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੁਰੀ

ਮੋਹਾਲੀ : ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਦੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੁੜ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 17 ਵਰ੍ਹੇ ਕੈਦ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਹੈ। ਕੁੱਕੀ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 55 ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗਵਾਹ ਹੀ ਭੁਗਤਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ਼। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ 17 ਵਰ੍ਹੇ ਲੰਮੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਾਲੋਂ ਵੀ 3 ਸਾਲ ਵਧ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਬਿਆਨ ਰੀਕਾਰਡ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਕੱਟ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ 'ਤੇ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਥੋੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲੁੱਡੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅਪੋਚਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਬੇਇਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ, ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਚਮੁਚ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਲੁਪਿਆਣਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਟਿਕਟ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕੁੱਕੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ, ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਭਾਰੀ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ. ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਛਿੱਤਰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਲਮੀ 'ਤੇ ਅੱਠ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕੌਮ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਕੀ ਨੇ 17 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾ ਦਿਤੇ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੁੱਕੀ ਨਾਲ ਨਾਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੁੱਕੀ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਰੇਗੀ। ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ।

ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਭੀੜ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਰਫ਼

ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਨੇ ਲੰਘੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 10.15 ਵਜੇ ਇਥੋਂ ਦੀ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਕੁੱਕੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸਰਬਜੋਤ ਕੌਰ, ਪਿਤਾ ਡਾ. ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮਿੱਤਰ ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਰੀਬੀ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਚਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕੁੱਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ 17 ਸਾਲ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬਿਤਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਇਕ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸਹਿਰੀ ਵਾਂਗ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਵਾਂਗ ਅਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਰਨਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ।

ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਜਿੱਤੀ ਪੱਗ ਦੀ ਜੰਗ

ਆਕਲੈਂਡ : 'ਜਿਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਹੈ' ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਜਗਮੋਹਨ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਪੱਗ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਗਮੋਹਨ (32) ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਨੇਲਸਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਪੰਜਵੇਂ ਵਨਡੇ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਜਗਮੋਹਨ ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਅੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਆਏ ਜਗਮੋਹਨ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾੜੀ-ਮੁੱਛ ਕੱਟਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪੱਗ ਨਾ ਪਹਿਨਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਖਾਤਰ ਜੱਗੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝੋਤਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਗਵਾਰ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲੱਗਾ।

ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਜਗਮੋਹਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਿਓ ਨੇ ਜੱਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਵਜੋਂ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਪਿਓ ਦੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗਮੋਹਨ ਨੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਛੇਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਜੱਗੀ ਨੂੰ ਜਨ-ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਅੰਤ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾੜੀ-ਮੁੱਛ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੱਗ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ 27 ਲੱਖ ਦੀ ਠੱਗੀ

ਬਠਿੰਡਾ : ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 27 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਠੱਗ ਲਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਠੱਗੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਸੈਟਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਠੱਗ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਲ ਨੌਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਾਲ 2004 ਵਿਚ ਜਗਰਾਓਂ ਨਿਵਾਸੀ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦੋ ਬੇਟਿਆਂ ਪਵਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਲੌਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝਾਂਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੰਗੇ। ਇਹ ਰਕਮ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਚਾਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਲਈ, ਪਰ ਰੁਪਏ ਠੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਏ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਪੁੱਤਰ ਪਵਨਜੀਤ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜਲੌਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਜੀ ਰਤਨ ਗੇਟ ਖੇਤਰ ਨਿਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੈਟ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਮਾਨਸਾ ਨਿਵਾਸੀ ਗੀਤਾ ਭੂਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਗਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਵੀਰ ਨਿਵਾਸੀ ਅਰਬਨ ਅਸਟੋਟ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਠੱਗ ਲਏ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ। ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸਾਥਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੀਤਾ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੀਟ ਦੀ ਆਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮੋਹਿਨੀ ਕਾਦਵਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ 2-3 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ. ਲਿਬੜਾ ਦੇ ਨੇਤਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਇਕੱਠ 'ਚ ਪਹੁੰਚੀ ਕਾਦਵਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਚੋਣਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ 'ਚ ਕੁਝ ਦੇਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਲਿਬੜਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920 ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਸ. ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਜੇ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਮਰਥਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕਮਤ ਸੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਲਿਬੜਾ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗਾ। ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਡਹੋਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਨੂੰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ. ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੈਰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸ. ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਏ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹੈਕਡਬਾਜ਼ੀ ਭਰੇ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਖੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਹਰ ਮੱਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ

RK

ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ,
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ

Carpet & Flooring, Inc.

- *Commercial
- *Residential
- *Industrial
- *Sales
- *Installation
- *Cleaning
- *Repair

6346 N. Claremont Ave.
Chicago, IL 60659

Ravinder Singh Ravi

Ph. 773-761-6888

Fax: 773-761-6865

Commercial Real Estate in Michigan

ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ
ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਲੋਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

UNITED LENDING

1.Commercial Loans Nationwide, 2.Gas Stations ,
3.Liquor Stores, 4.Super Markets, 5.Shopping Malls,
6.Convenience Stores, 7.Churches, 8.Car Washes,
9.Hotel, Motel, 10.Restaurants 11.Fast Food Franchise

Sarabjeet Singh
Realtor /Mortgage Broker
Ph.414-803-7420

Fax. 989-790-9405

Email. franciscogroup.singh@gmail.com

ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ
ਬਿਜਨਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ
ਬਿਜਨਸ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

**Many More Please
Call For Details**

Francisco Group Realty
2770 Silver Lake Rd.
Traverse City, Mi 49684

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:

Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:

Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:

Mandeep Singh

California Bureau:

Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:

Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ: ਸਿਆਸੀ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਜਾਰੀ

—ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਜਲੰਧਰ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੱਚਿਆ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਾਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਥਾਂ ਸਿਰ ਹੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਚੁਸਤ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਬਾਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਗੋਡਣੀਆਂ ਲਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪੁੱਜ ਕੇ ਜਲੀਲ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 3 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਛੱਡੀਆਂ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੱਥਲ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 17 ਸੀਟਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਪਰ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ 3 ਸੀਟਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਹ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਕੋਲ ਕਲਾਸ ਲਾਉਣ ਜਾਣਗੇ।

ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਤੀਸਾ ਵਿਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੱਧੀ ਕੁ ਦਰਜਨ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਤੋਂ ਕੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁੜ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ

ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਾਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਮਾਝੇ ਵਕਤ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਕ ਅਲੱਗ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।

ਲੱਗਦਾ ਇੰਝ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਧਿਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ/ਚਾਰ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਉਥੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਮੋੜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਭਾਰਤੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਕੋਲ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਉੱਜ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਰੈਡੀਕਲ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਮੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਸਬੱਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ

ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇ। ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸਗੋਂ ਆਪਸੀ ਕਲੋਸ਼ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਯੂ ਪੀ ਵਿਚ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਖਲੋਤੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਇਆਵਤੀ ਭਾਜਪਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਗਠਜੋੜ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਸਪਾ ਦਾ ਪੂਰਬ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇੰਜ ਹਾਲਤ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਤਰਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਪੱਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਲਾਹਾ ਖੱਟ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਘਾਗ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲ ਨੂੰ ਖਿਸਕਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਥਿਤ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਮੁਦੱਈ ਧੜਾ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਉੱਪਰ

ਦੁਖੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਵੇ?

ਇਕ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ। ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਦੋਨੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੀਆਂ ਤਦ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਸਥਿਤੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਤਾ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਐਲਾਨਣ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਹੀ ਔਟਲੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲੇ ਗੋਹੜੇ ਵਿਚੋਂ ਪੂਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਤੀ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਨਾਂ ਬੋਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਾਲ ਵੀ ਹਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਥੇ ਖਿੱਡੇ ਬਿਖਰੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸੁਸਤ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚੋਣ ਮੁੱਦਾ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਦੋ ਦਿਨਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਲੰਘੀ 7-8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਹਾਊਸ, 12 ਐਲਬਰਟ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ 'ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਿਆਂ' ਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸੁਰ ਪਰਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਸ ਹੋਰ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੇ ਪਰਚੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ।

ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਵਨੀਤਾ ਨੇ 'ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰ ਕਵਿਤਾ', ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਣ', ਤਸਕੀਨ ਨੇ 'ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਰੀ ਕਵਿਤਾ', ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ ਨੇ 'ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਇਕ ਨਿਕਟ ਸਰਵੇਖਣ', ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਨੇ 'ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਰਹੱਸਵਾਦ' ਵਰਿੰਦਰ ਪਰਿਹਾਰ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਮੂਰਤ ਕਾਵਿ ਸੰਸਾਰ', ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਬੀ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਵਿਧਾ -ਹਾਇਕੂ', ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼ ਨੇ 'ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬਿੰਬ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਈਕੋ ਕਵਿਤਾ' ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ।

ਦੋ ਦਿਨ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੱਤ ਮਾਰਚ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵੀ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਡਾ.

ਪੰਜਾਬੀ ਅਲੋਚਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਮਨਮੋਹਨ ਦੇ ਸਵਾਗਤੀ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ-ਪਛਾਣ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਹੁਰਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਅਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਬਹਿਸ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੋਟਿਟ ਕਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਮਕਾਲੀ ਕਾਵਿ-ਸਮਾਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀਆਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਧੁੰਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪਰਸਪਰ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਚਾਰ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਨਿਰੰਤਰ ਭਖਵੀਂ ਬਹਿਸ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਮੋਹਨਜੀਤ, ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪਾਲ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ,

ਵਰਿੰਦਰ ਪਰਿਹਾਰ, ਨੀਤੂ ਅਰੋੜਾ, ਅੰਬਰੀਸ਼ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਗਤਾਰ ਢਾਅ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਬੀ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਮਾਨ, ਸੰਤੋਖ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੰਤੋਖ ਹੋਅਰ, ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਪਰਿਹਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ।

'ਗਲੋਬਲ ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਫੋਰਮ', 'ਪ੍ਰਵਚਨ' ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਫੋਰਮ (ਸਾਊਥੈਪਟਨ, ਯੂ.ਕੇ.) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਿੱਤਰਾਂ

ਵਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਹੁਰਾਂ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ (ਵਲਵਰੈਪਟਨ) ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ 'ਅਹਿਦ' ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਵਨੀਤਾ, ਡਾ. ਦੀਪਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਤਸਕੀਨ, ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰਬੀਰ, ਸਿਮਰਤ ਗਗਨ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ, ਡਾ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸਵਰਨਪ੍ਰੀਤ, ਡਾ. ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਭੁੱਲਰ, ਮਿੰਦਰ, ਦੇਵਨੀਤ, ਸਹਰਯਾਰ, ਨਿਰਮਲ ਅਰਪਣ, ਗੁਲ ਚੌਹਾਨ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ, ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ, ਭੁਪਿੰਦਰਪ੍ਰੀਤ, ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ, ਬਿਪਨਪ੍ਰੀਤ, ਸਤਪਾਲ ਭੀਖੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ, ਪਰਮਜੀਤ, ਜਸਵੰਤ ਦੀਦ, ਮਹਾਦੇਵ, ਇੰਦਰਜੀਤ, ਪਰਮਜੀਤ ਸੋਹਲ, ਸਰਬਜੀਤ ਬੇਦੀ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨ ਬਹਿਸਾਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਹ 'ਅ ਸ ਹ' ਨਾਮੀ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਮਰਹੂਮ ਕਵੀਆਂ, 'ਆਸੀ ਸਤੀ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਲਈ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਵਚਨ' ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ. ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ

ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਆਸਾਮੀ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਪੱਕੇ

ਸੰਨ 1820 ਵਿਚ ਆਸਾਮ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤਾ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਸੀ ਕਿ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਬਰਮਾ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1000 ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਜਾ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ੍ਰੀ ਚੇਤਨਿਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਬਰਮਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਮ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਹਾਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਆਖਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਸਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜ, ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਵਸ ਗਏ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਭਲੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪਰਪੱਕ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾਇਰਾ ਇੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਜਾਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸਾਮ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖ ਨਾਮੋਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਰਖੁੱਲਾ, ਲੰਕਾ, ਚਪਾਲਮੁੱਖ, ਭੋਜਾ ਜੀ, ਧਰਮਪੁਰ, ਹਾਜ਼ੀਪੁਰ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸਾਮ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਆਸਾਮ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸਾਮ ਦੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ, ਪਰ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਧੋਬੜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਸਾਮ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਉਹ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ 150 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤੇ। ਬਰਖੁੱਲਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸਾਮੀ ਲੋਕ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਈਬੰਦਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਲੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਲਈ ਲੰਗਰ ਲਗਵਾਏ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਆਸਾਮ ਵਿਚ 200 ਸਾਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਾਂਭੀ ਬੈਠੇ ਆਸਾਮੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਲੰਘੀ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਇਆ। 186 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਜਥੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ 50,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਗਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖੀ ਮਰਿਆਦਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਜਥੇ ਵਿਚ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਨ 1820 ਵਿਚ ਆਸਾਮ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤਾ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਸੀ ਕਿ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਬਰਮਾ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1000 ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਜਾ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ੍ਰੀ ਚੇਤਨਿਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਬਰਮਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਮ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ

ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਹਾਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਾਮ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਵਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟਾਂ ਅਤੇ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਚੰਗੇ ਆਸਾਮੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਵੀ ਵੀ ਹਨ। ਜਥੇ ਵਿਚ ਆਏ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ 7-8 ਦਿਨ ਠਹਿਰਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਇਥੇ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ 200 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਜ਼ਰੂਰ ਲੋਚਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ।

ਅੱਜ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਭਾਗੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਜਥੇ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਈ ਦਿਨ ਦੀ ਚੁੱਪ ਬਾਅਦ ਕੈਪਟਨ ਫਿਰ ਗਰਜਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੰਘੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਈਨ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਈਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦਰਜ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਏਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ 'ਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਆਏਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬਲਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕੀਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵੋਟਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦੋ ਗੋਤਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ ਕਿ

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗਤਬੜੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਤੇ ਬਹੁਕਰੋੜੀ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਘੁਟਾਲੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਲੰਘੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਮਿੰਦਰ ਰਿਚੀ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜੀ.ਕੇ. ਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬੀਤੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 13 ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

SUPER TRAVEL

847-676-9090

E-mail: supertravel2003@yahoo.com

Lowest Fares With Excellent Service

AMERICAN AIR,
CONTINENTAL AIR

JET AIRWAYS
DELTA, AIR INDIA,
KLM, LUFTHANSA.

For Emergency
Call anytime at

847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

India \$545
London \$250

SYAN VIDEO PRODUCTION, INC.

Professional HD Video & Digital Photo Production

Multiple Camera Shooting / Digital Still Photography

(with flush mount Album)

Live Video Display with Large Screens

DJ Service with Laser Lights

Call Toll Free : 1-888-RAJ- SYAN

(725-7926)

(With 14 years Experienced)

734-261-0936 / 734-890-1767

E-mail: raj@syanvideo.com

or visit at: www.syanvideo.com

Desi Bazar

Now Proudly Serving You At Two Locations

916 E. Main Street #118,

Greenwood, IN, 46143

Tel: 317-888-2040

Fax: 317-888-2050

6663 W Washington St

Indianapolis, IN 46231

Tel: 317-247-7240

Fax: 317-247-7250

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets

• FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY

• FRESH GOAT MEAT

10% off on all Gurudwara supplies
and Religious programs!!

We Are Open 7 Days a Week

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

Visit us on the web: punjabtimesusa.com

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

KMAX Travel, Inc.

Professional customer service
Special discounted fares to India,
Europe, Middle East, Pakistan,
Bangladesh. LOW FARE!!!!
Special Fares for Bangkok

ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਫਿਕਰ-ਰਹਿਤ ਸਫਰ

CALL TOLL FREE:

(866) 750-5629(KMAX)

or direct line at (847) 982-0178

ਬਾਜਾਖਾਨਾ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਡੇਰਾ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਝੜਪ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਬਠਿੰਡਾ: ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਬਠਿੰਡਾ - ਮਾਨਸਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਧਰਨਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 16 ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਬਠਿੰਡਾ ਆਸ਼ੀਸ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਰਸਤਾ ਖੁਲ੍ਹਵਾਉਣ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਰਨੇ

'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸੰਤ ਦਾਦੂਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਉਥੋਂ ਉੱਠਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਤ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 95 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 107/151 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਵਿਚ ਸੰਤ ਦਾਦੂਵਾਲ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝੜਪ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਸਬਾ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਵਿਚ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝੜਪ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਹਰਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਬੱਡੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਕਸਬੇ ਦੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ

ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦਾ

ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ. ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੰਨਮੈਨ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਨੋਵਾ ਗੱਡੀ, ਇਕ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ. ਪੀ. ਦੀ ਗੱਡੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ 7 ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ 2 ਰਿਵਾਲਵਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 40 ਸਮਰਥਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਾਣਾ ਜੈਤੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 307, 353, 186, 148, 149 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ 25, 27, 54, 59 ਅਧੀਨ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਦੂਵਾਲ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਕਾਬ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਅਖੌਤੀ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਧੁੱਤ ਹੋਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਉੱਘੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਦਾਦੂਵਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ 'ਤੇ ਇੱਟਾਂ, ਰੋੜੀਆਂ ਤੇ ਡਾਗਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰਾ

ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਿਹੱਥੇ ਸਿੰਘਾਂ ਉੱਤੇ ਜੰਮ ਕੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਵੀ ਸੁੱਟੇ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਸਿੰਘ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਾਰੂ ਨਾਲ ਰੱਜੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਨੋਵਾ ਕਾਰ ਨੂੰ ਡਾਗਾਂ ਅਤੇ ਇੱਟਾਂ ਰੋੜੀਆਂ ਨਾਲ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭੂਤਰੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਰੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਹੱਦ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਏ.ਕੇ.47 ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲੇ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਵੀ ਕੀਤੇ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਹਮਲਾ ਇੰਨਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਜੱਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ-ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ-ਕੱਢ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਜੱਥੇ ਦੇ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਜੱਥੇ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾੜ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਡਾਗਾਂ ਸੋਟਿਆਂ ਨਾਲ

ਗੱਡੀਆਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਨ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਜੱਥੇ ਦੇ 7 ਸਿੰਘ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਉਥੇ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਬਖਸ਼ਿਆ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੰਮ ਕੇ ਲਾਠੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਹਿਰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੱਥੇ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ, ਕੀਰਤਨੀ ਸਾਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵੀ ਘੋਰ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਉਥੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੁਲਸੀਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਘੜੀਸ ਘੜੀਸ ਕੇ ਕੁੱਟਦੇ ਰਹੇ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮੇਤ 20 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲਿੰਗ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਦ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 4 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੰਡਾਲੀਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਟਸਮੀਰ ਵਿਖੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਜੱਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰੀਵਾਲਾ, ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਿਰਜੇਆਣਾ, ਗਿਆਨੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੰਘ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ।

ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਤ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੂੜਲ ਖੁਰਦ ਦੀ ਤਾਜੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਨਾਲ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਚੂੜਲ ਖੁਰਦ ਵਿਚ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ

ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਥਰਾਉ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਆਹਲਾ ਮਿਆਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਸਦ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਅਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਟਕਰਾਅ ਇਨਾ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਲ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਲਕੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਆਣਗੇ। ਇਥੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਲਗਭਗ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ 'ਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤੇਜ਼

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਰੂਪਨਗਰ : ਲੰਘੀ 17 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੋਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯਾਂਕ ਭਾਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਏ.ਆਰ.ਓ.ਜ਼, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਜ਼ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਹਾਇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾਂ ਪਹਿਨਾਉਣ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲੈਣ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਇੰਨਬੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਜਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ

ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਜਲਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ। ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾੜੇ ਅਨਸਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਅਸਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ-ਕਮ-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੂਪਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯਾਂਕ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ 9 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਬੰਗਾ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਬਲਾਚੌਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੂਪਨਗਰ, ਖਰੜ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਮੂਹ ਸਹਾਇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ 1585 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਖੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲੈਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਬੰਧਤ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ

ਦਾ ਕੰਮ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਫੋਟੋਯੁਕਤ ਪਛਾਣ-ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ.ਕਪੂਰ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜਾਬਤੇ ਬਾਰੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਵਿਚ ਸੱਤ ਗਿਣਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ

ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਖੇ ਬਲਾਚੌਰ, ਬੰਗਾ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯਾਂਕ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ-ਕਮ-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੂਪਨਗਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਹਾਇਕ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ/ਸੈਕਟਰ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਲਗਵਾਉਣ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਯੁਕਤ ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਕੀਰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਮਿੱਤਲ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੂਪਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮਨਜੋਵੀ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਰੂਪਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਕੇ. ਯਾਦਵ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਅੰਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਏ.ਆਰ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਜ਼ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਰੇੜ੍ਹਕਾ ਜਾਰੀ, ਆਗੂਆਂ 'ਚ ਕਸ਼ਮਕਸ਼

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਰੇ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤ ਦੇਣ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕੇ ਪੀ ਦੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਅੰਤਮ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਬੀ ਵੀ ਕੇ ਪੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕੈਪਟਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਪੋਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੇ ਪੀ ਦੇ ਪੱਖੀ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਬਾਰੇ ਦੁਬਿਧਾ 'ਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸੂਬਾ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬਾਰੇ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾਂ ਨਾ ਲੜਨ ਦੀ ਦੁਬਿਧਾ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਆਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੇ ਪੀ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ.

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਨੇ ਕੋਈ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫੜੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਖੁੱਸ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ

ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਬਣੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਹ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ, ਹੰਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੋਣ ਲੜਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਸਾਂਈ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਉਸ ਨੂੰ ਐਮ ਪੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਕੇ ਪੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬੜਾ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਇਹ ਅਹਿਮ ਸੀਟ ਜਿੱਥੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਉੱਥੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਧੜਾ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਯੁਵਰਾਜ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਸ਼ਸ਼ੇਪੰਜ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਧਰ ਇਸ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਜੇਤੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਜਵਾਈ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਵੀ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਰੇ-ਪੂਰੇ ਆਸਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ

ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਥੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਮੰਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਟੱਕਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹੈ।

ਮੋਹਨਸਿੰਘ ਕਿਦਵਾਈ

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਧੜਾ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਪਰੋਂ 'ਪੈਰਾਸੂਟ' ਰਾਹੀਂ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਲਕੇ ਲਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ. ਲਿਬੜਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ ਦੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਹੈ।

ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਦੂਜੇ ਹਨ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬੀਰਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਹਨ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ। ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਕਾਫ਼ੀ ਤਕੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 30 ਫ਼ੀਸਦੀ ਟਿਕਟਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੋਟੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।

ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਔਰਬਿਟ ਬੱਸਾਂ ਨੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਚੂਸੀ

ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ: ਦਰਜਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੱਗਦੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਾ ਦਿਖਾਏਗੀ। 15 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੋਤੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਤੀ ਨੇ ਯੂ.ਟੀ. ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ. ਸ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ) ਇਸ ਫਿੱਲ-ਮੱਠ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੋਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਔਰਬਿਟ ਬੱਸਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੱਕ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟਾਈਮ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਧੌਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਈਆਂ। ਸਿਤਮਜ਼ਰੀਫ਼ੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾ-ਧਮਕਾ ਕੇ ਬੱਸਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ-2 ਕਰੇਗੀ ਸਿੱਖ ਮਿਊਜ਼ਿਅਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਜਲੰਧਰ : ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਡਰਬੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਸਿੱਖ ਮਿਊਜ਼ਿਅਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ-2 ਕਰੇਗੀ। ਮਿਊਜ਼ਿਅਮ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਦੀਆਂ 5 ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਪਾਂ, 2 ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਪਾਂ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਥਿਆਰ, ਕਵਚ, ਤੋੜੇਦਾਰ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਕੇ, ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੇਟਿੰਗਾਂ, 6 ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫਿਕਸ

ਪੇਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਹੋਲੋਕਾਸਟ ਮਿਊਜ਼ਿਅਮ ਟ੍ਰਸਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਿਊਜ਼ਿਅਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਡਰਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਯੂਥ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਠੱਗ ਤੇ ਤਾਂਤ੍ਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 27 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਸਥਿਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੇ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ (ਪਟਿਆਲਾ) ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ।

ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੈਲਪਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਫੋਨ: 765-987-7000

ਸੈਲ: 408-425-2965

CDL (B) Straight Truck, (P) Passenger, and (S) School Bus with AIR BRAKE

- ★ Assist in job placement
- ★ Flexible hours, fit your Schedule
- ★ More than 25 years experience
- ★ Up to \$700 to \$800 per week!
- ★ Refresher courses available
- ★ One-on-one training

ALL★STARS

★ TRUCK DRIVING SCHOOL INC ★

CDL A, B, P & S

FREE TRAINING

100% State Funded

We are affiliated with NWLB

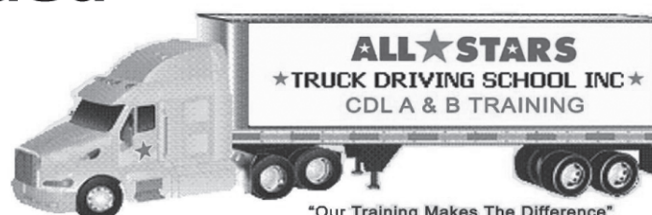
ASK FOR RUPI

Call: 734-444-4048

Visit us online at allstarscdl.com

Email us at www.allstarstruckschool@yahoo.com

Or in person at 151 Military St. Detroit, MI 48209

"Our Training Makes The Difference"

ਗਿਆਨੀ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ, ਕਵੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਕੋਰਾ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ

—ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਨੂਠੇ ਕਵੀ ਹਨ। ਫ਼ਕੀਰ, ਮਸਤ ਮੌਲਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਰੰਗ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਜਦ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਪਹਾੜ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇੱਜ਼ਤ, ਅਦਬ, ਨਮਨ ਦੇ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਕਮਾਲ ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਹੈ। ਨਵਤੇਜ ਜੀ ਦਾ ਬਚਪਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਲਾਸ਼ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨਵਤੇਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਨਵਤੇਜ (ਜੋ ਹਾਲੇ ਬੱਚੇ ਸਨ) ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅੱਖ ਤਾਂ ਪੋਥੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਧਿਆਨ ਉਡਦੀਆਂ ਪਤੰਗਾਂ ਵਿਚ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਰੂਪਮਾਨ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ ਪਤੰਗਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਉਡਦੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਦ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਰਹੱਸ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। 5 ਫਰਵਰੀ 1938 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਵਿਚ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦਾ ਵਕਤ ਸੀ, ਪਰ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਦੋਂ ਕੁੰਡ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। 14 ਮਈ 1968 ਨੂੰ ਨਵਤੇਜ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਕੀਤੀ। ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥਰਡ ਆਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ 50 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਕਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇਸਤ

ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਥੀ ਸਣੇ ਮਾਨਸਾ ਆਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ—

ਸਵਾਲ : ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਹੈ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਜਵਾਬ : ਮੇਰੀ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਹੈ, 'ਇਤਨੀ', ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਾਲੇ 'ਪੰਕਿਤ' ਲਈ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਣੋ—

ਕੀ ਦੁਨੀਆ ਸੱਚਮੁਚ ਹੀ
ਇਨੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ
ਯਾ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ?
ਇਨੀ
ਉਸਨੇ ਬਾਂਹਾਂ ਫੈਲਾ ਕੇ ਕਿਹਾ।

ਸਵਾਲ : ਇਨੀ ਸੁੰਦਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਵਤੇਜ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਸਾਹ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰਾ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਮੈਂ ਫਿਰ ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

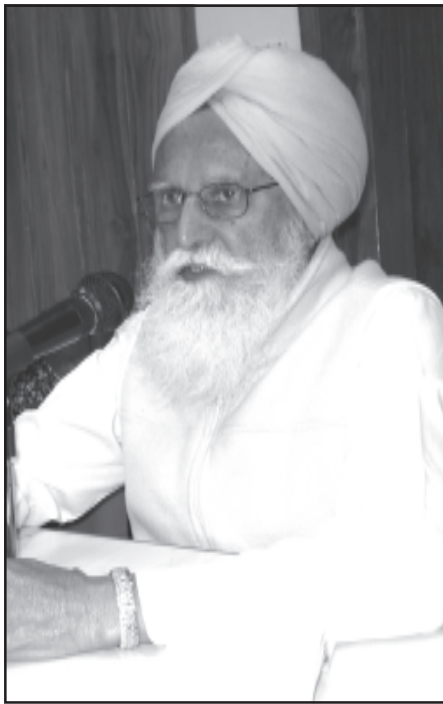
ਸਵਾਲ : 'ਲੀਲਾ' ਤੁਹਾਡੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਸਦੇ ਦੂਜੇ ਲੇਖਕ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। 1053 ਪੇਜਾਂ 'ਤੇ ਫੈਲੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ?

ਜਵਾਬ : ਮੈਂ ਸਿਰਫ 22 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਲੀਲਾ' ਦੀਆਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਹਾਂ। 'ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੀ ਯਾਤਰਾ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਅਜਮੇਰ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਡਿਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਜਿਥੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਪਣ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ।

ਸਵਾਲ : ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ

ਦੇਖਦੇ ਹੋ.....?

ਜਵਾਬ : ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ

ਜ਼ਿਆਦਾ। ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬਹੁਤ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਾਹਿਆ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਇਕ ਸੂਫੀ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇਸਤ ਨੇ 'ਲੀਲਾ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਾਠਕ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਕਤ ਵਿਚੋਂ ਵਕਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰ ਦਵਾਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਜ਼ਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਸਫਲ ਹੈ। ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਖੁਦ ਨੂੰ

ਵੀ ਸੁਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਕਾਫੀ ਲੰਮੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਹੋ। ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਥੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਮਾਨਸਾ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿੱਕਰਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਦਰਖਤ ਘੱਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਮਾਨਸਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਪਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ : ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਨਾਵਾਂ, ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜਾਣਨ ਦਾ ਫਰਕ.....?

ਜਵਾਬ : ਮੇਰੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਹੈ 'ਕਵੀ ਆਕਾਸ਼ ਪੀਂਦਾ ਹੈ।' ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ—

ਦੁਨੀਆ ਭਰੇ ਪਿਆਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ
ਚਾਹ ਪੀਂਦੀ ਹੈ
ਕਵੀ ਖਾਲੀ ਪਿਆਲੇ ਵਿਚੋਂ
ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਘੁੱਟ ਭਰਦਾ ਹੈ
ਕਵੀ ਦਾ ਪਿਆਲਾ
ਕਦੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਦੁਨੀਆਂਦਾਰ ਦਾ ਕਦੇ ਭਰਦਾ ਨਹੀਂ।

ਸਵਾਲ : ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸਮਾਨ, ਅਦਬ। ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਥਾ ਕੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਮੈਂ ਇਕ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਣੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਹਾਕਾਵਿ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੜ੍ਹੇ। ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਦਨ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਚੰਦਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਚੰਦਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਗੁਣ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਈ। ਉਹ ਹੈ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਅਦਬ। ਮੈਂ ਔਰਤ ਦਾ, ਸੰਗੀਤ ਦਾ, ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਦਬ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ : ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੁਹਾਨੂੰ

ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਮੇਲ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਗਿਆਨੀ ਹੋਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਤੋਂ ਫਿਰ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਕਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਵੋ। ਮੇਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹੀ ਰਸਤਾ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿਆਨ 'ਜੋ ਹੈ' ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਵੀ 'ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਨੂੰ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਵੀ 'ਹੈ', ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਬਨਸਪਤੀ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਵੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ 'ਹੈ' ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਜੇਬੀ ਸਾਇੰਜ਼ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਨੋਟਬੁਕ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋ?

ਜਵਾਬ : ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਆਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਣ ਦੀ ਲਗਨ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ। (ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਨੋਟ ਬੁੱਕ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਇਸ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਅੱਠ ਪੇਜ ਹਨ।

ਸਵਾਲ : ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਰਾਏ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਪਨਿਸ਼ਦ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਬੈਠਣਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਵਾਹ ਵਾਹ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ।

ਸਵਾਲ : ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਹਾਯਕੂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਹਾਂ, ਜਪਾਨੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਆਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਆਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਈ ਕਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹਾਯਕੂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਯਕੂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੇ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲਾਈ

ਫਰੀਦਕੋਟ : ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ 'ਮਾਈਕਰੋ ਟਰੇਸ ਮਿਨਰਲ ਲੈਬਾਰਟਰੀ' ਨੇ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਕੇ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚੋਂ 82 ਤੋਂ 87 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਧਾਤ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚੇ 'ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਚਿਲਡਰਨ, ਫਰੀਦਕੋਟ' ਵਿਖੇ ਜ਼ੋਰੇ ਇਲਾਜ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਆਰਸੈਨਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਭਰੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨਕ ਡਾ. ਐਲੋਰਨੇ ਬਲਾਰਕ ਬੁਸ਼ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ 149 ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪਰਖ ਲਈ ਇਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 116 ਬੱਚੇ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਅਤੇ 33 ਬੱਚੇ 13 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ 87 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ 13 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦੇ 82 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਦੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਐਟਮੀ ਪਲਾਂਟ ਹੈ। ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਈ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ, ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬੰਕਰ ਅਤੇ ਟੈਂਕ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਧਾਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ 'ਡੈਪਲੀਟਡ ਯੂਰੇਨੀਅਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮਿੱਟੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 1000 ਮੀਲ ਤੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਜ਼ਾਦ ਖੋਜੀ ਡਾਈ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 2002 ਵਿਚ ਭੇਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਕਤੂਬਰ 2001 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ 2003 ਤੱਕ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਸੋਧਤ (ਗਾਈਡਡ) ਹਥਿਆਰਾਂ, ਬੰਬਾਂ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਕਮਾਂਡ ਸੈਂਟਰਾਂ, ਬੰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਫਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 1000 ਟਨ ਤੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਭੂਟਾਨ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ 90 ਤੋਂ 95 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

'ਡੈਪਲੀਟਡ ਯੂਰੇਨੀਅਮ' ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਖਰਾਬੀ, ਆਂਤੜੀਆਂ ਦੇ ਫੋੜੇ, ਦਿਮਾਗ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ, ਨਿਪੁੰਸਕਤਾ ਅਤੇ ਬਾਂਝਪਣ ਵਰਗੀਆਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖੀਰੇਬਾਜ਼ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ

ਲੰਡਨ : ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਡਾ. ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸਲਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਮਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਡਰਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨ ਕੋਲ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਣ-ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਗੰਨਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਘਰ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਫੌਜ ਦੇ ਵਰਤਣਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਫੌਜੀ ਰਾਈਫਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਂਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ

ਡਾਕਟਰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ

ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਅਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਹਾਲੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖੀਰੇ ਦਾ ਭੇਤ ਉਦੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ, ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮਾਨ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ 7885 ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੇ ਦੱਬੇ 98 ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਏ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਖੀਰੇ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਵੀਨਤਮ ਹਥਿਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਮਿਲੀਆਂ 110 ਸਵੈ-ਚਾਲਕ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਕ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਨ 'ਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਘਰ ਵਿਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜਨਗੀਆਂ। ਪ੍ਰਾਪਤ

'ਤੇ ਉਹ ਦੇ ਲਾਂਚਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘਾਤਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਫੈਡਰਲ ਪੁਲਿਸ (ਏਜੰਟ) ਨੂੰ ਮਾਨ ਦੇ ਘਰੋਂ 48000 ਡਾਲਰ ਨਕਦ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 60 ਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 160 ਗੋਡੇ ਮਾਰੇ।

ਆਧੁਨਿਕ ਤੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘਰੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਸੈਮੀ-ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ (ਕਾਰਤੂਸਾਂ) ਭਰੀ ਇਕ ਪਿਸਤੌਲ, ਜੋ ਸੌਣ ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਰੇ ਦੇ ਫਰਸ਼ਾਂ, ਕੋਠੜੀਆਂ ਤੇ ਸੋਫਾਂ ਵਿਚ ਪਿਸਤੌਲ ਅਲੱਗ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 5 ਲੱਖ ਕਾਰਤੂਸ ਵੀ ਘਰੋਂ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਰਨਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਰੱਖਿਆ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਲੈਕ ਹੈਂਡਰਿਕਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਆਖਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਐਚ. ਡੇਵਿਡ ਯੋਗ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿੱਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨੀ ਗਈ। ਮਾਨ ਇਨਟਰਨਲ ਮੈਡੀਕਲ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਵਾਈ ਲਿੱਖ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਮਾਨ ਨੇ ਉਦੋਂ ਆਪਣਾ ਮੈਡੀਕਲ ਪਰਮਿਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗਲਤ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਈਲੋ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਾਰਨ ਦੋਨਾਂ ਬਾਦਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਥਾਣੇਦਾਰ' ਵਲੋਂ ਹਾਕਮ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ 'ਨਾਪਾਕ ਗੱਠਜੋੜ' ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਤਰਤਣ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਭਾਵੀ ਟਕਰਾਅ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਟਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਐਨ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ 'ਤੇ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਸ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਬਦਲੀ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੁੱਪ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ।

ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਗੱਠਜੋੜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਫੰਡ ਦਾ ਗੱਫਾ ਦੇ ਕੇ ਜਿਸ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇ ਉਸੇ ਦੇ ਲੜ ਜਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਥਾਣੇਦਾਰ

ਬਠਿੰਡਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਫਰੀਦਕੋਟ 'ਚ ਚੰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਡੰਡਾ-ਪਰੋਡ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੱਤਾ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੁਹਾਲੀ ਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੈੜ ਨੱਪੀ ਰੱਖੀ। ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਹ ਥਾਣੇਦਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਮੰਤਰੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਈ.ਜੀ. (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਪਰਾਗ ਜੈਨ ਨੂੰ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ, ਹੁਣ ਪੁਲਿਸ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਸ਼ੂਤੀ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਸੁਖਬੀਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ।" ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।" ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦੋਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਭਾਵੀ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ 'ਵੱਡੇ ਬੰਦਿਆਂ' ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਚ ਕਿਤੇ ਉਹ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਾ ਬੈਠੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਛੱਡ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੁਖਾਵੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰੇ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਈ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿੱਖ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ, ਜਦੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ, ਰੈਂਸ਼ਨੀ ਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਕਰਿਪਟ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਟਰੱਸਟ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਕੁੰਵਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫਦ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਲਏ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਕ ਬੁੱਤ ਮਲਕਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਥਾਂ

ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬੈਨਰ ਫੜੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਅੱਗੇ ਆਖਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਵਾਰ ਕੋਲ ਪੁੱਜ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਭਰਵੀਂ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੁਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਾਮਾਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਮਰਾਜ ਪੱਖੀ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਤੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪੀ ਫੈਲੇ ਆਰਥਕ ਮੰਦਵਾਤੇ ਨੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜ ਪੱਖੀ ਹਾਕਮਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਬਦਲਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ।

ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਲੰਮੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ ਡੀ ਐਮ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਾਮਾਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਵਫਦ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿਟੀ-

1 ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, ਜਿੱਥੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ

ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਲਾਟ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਜਿੱਤ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਖੀਵੇਂ ਹੋਏ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤਸਲੀਮ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੈਗਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੋਇਆ ਸਖ਼ਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੈਗਿੰਗ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗੜਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਜੱਜ ਅਰੀਜੀਤ ਪਸਾਇਤ ਅਤੇ ਜੱਜ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਗੁਲੀ ਦੇ ਇਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮਨ ਕਾਚਰੂ ਦੀ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਗਿੰਗ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਪਾਲਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇੱਕ

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਲੋਂ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਡਾਂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗੜਾ ਦੇ ਰਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਿਤ ਕੁੱਟਮਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਚਰੂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ 30 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਗੋਪਾਲ ਸੁਬਰਾਮਨਿਅਮ ਨੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੈਗਿੰਗ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

Two Restaurants For Sale

Two American Restaurants With Fast Food and Sit In Facility In Down State Illinois Are For Sale. Very Good Location and Returns.

Call For Details

Ph: 847-361-7274

COLDWELL BANKER

KARN GILL

Canton, MI

REALTOR

LOAN OFFICER

(Evergreen Mortgage)

-New Purchase, Home Loans

-Existing Mortgage, Refinancing

-Lowest Possible Closing Cost, 0 Point

-Lowest Possible Bank Interest Rates

-Lowest Possible Monthly Payments

REALTOR

(Coldwell Banker Preferred)

-Help Buying a House -Help Selling a House

Discount on Sale Commission Rates

Trust, Honesty, Understanding PLUS

734-612-9984

KarnGill@Hotmail.com

www.KarnGill.com

Karn Gill

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 21 ਮਾਰਚ, 2009

ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ ਨਬੇੜੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਜਾਤ ਪੁੱਛਣੀ –ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਵਤ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਆਮਦ

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ, ਇਸ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ., ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ., ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ, ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨਰੀ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ.), ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ, ਏ.ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ., ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ, ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰੰਟ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਪਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਦਾ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸੂਤਰਧਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਵਸ਼ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਇੱਛਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਲਿਆਂ ਸੱਤਾ ਮਾਨਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੱਠਜੋੜ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਬਿਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਲਪੇਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋ ਕੇ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੰਜ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਅਤੇ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਥਿਤ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਲ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਤਰਧਾਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਟਦਿਆਂ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਉੱਪਰ ਵੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਿਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਬਿਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਖਲੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਮਾੜੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਕੇਰਲਾ ਵਿਚ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲਝ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਉਲਝਣ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਗਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੋਨਾਕੀ ਸਣੇ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਣਗੇ। ਉਂਜ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਮੈਂਬਰ ਐਮ.ਕੇ. ਪਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੰਜ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ, ਦੁਚਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਕੁਝ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮਿਲਗੋਭਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਵਗੌੜਾ, ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਜੈਲਲਿਤਾ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਲੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਤੈਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਖਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਬਦਲਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਪਕੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹ-ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਗ-ਜਾਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਗੱਠਜੋੜ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਇਸ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਠਜੋੜ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਖੜੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਲਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ?

ਬਾਣੀਆਵਾਦ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਕੇਸਾਧਾਰੀ, ਕੇਸ ਰਹਿਤ, ਪਗੜੀਧਾਰੀ, ਪਗੜੀ ਰਹਿਤ, ਗਾਤਰੇ ਵਾਲਾ, ਜਨੇਊ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਆੜੂਤ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਤਮਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਰੰਗੀ ਵੱਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ 541 ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਈ 2009 ਦੇ ਅੱਧ ਤਾਈਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕੇਵਲ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੇਕ ਜੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਝੱਖੜਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਪੰਜਾਬ ਅਜੇ ਵੀ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਜਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਥੇ ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਭਾਰੂ ਹੋਣੀ ਕਦਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੋਵੇਗਾ, “ਨੀਚਾਂ, ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦਾ ਤਾਣ, ਨਿਉਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਆਦਿ” ਸੋਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ “ਛੱਲਵਾਦੀਆਂ, ਲੁਟੇਰਿਆਂ, ਠੱਗਾਂ, ਜਾਬਰਾਂ, ਧੱਕੜਾਂ, ਕਾਤਲਾਂ ਅਤੇ ਚੌਧਰ ਦੇ ਭੁੱਖਿਆਂ” ਵਿਰੁਧ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿ ਸਾਫ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਛਲਾਵਾਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੇਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਜਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਲਈ ਮਸੰਦਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲ ਦੇ ਉਬਲਦੇ ਕਤਾਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਆਗੂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨੇ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਖੁਰਬਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਲਈ? ਸੁੱਖ ਰਹਿਣੇ ਬਣ ਕੇ ਅਤੇ ਐਸਪ੍ਰਸਤ ਜੀਵਨ ਭੋਗਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ “ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ” ਦਾ ਰੋਗ ਘੁਣ ਬਣ ਕੇ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਹਿਰੂ, ਇੰਦਰਾ, ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਤਾਈਂ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੱਦੀਆਂ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਤਾਂ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਮੇਂ “ਮਿੱਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ” ਦੀ ਥਾਂ “ਮਿੱਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ” ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਗਾਂਧੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਭਗਤੀ ਛਲਾਵੇ ਬਣ

ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਛੱਡੋ ਅਨੇਕ ਸਿੱਖ ਹਾਕਮ ਆਪ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਲੋਂ ਲਾਹੁਣ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਦਫਨਾਉਣ ‘ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਇਸ ਲੋਧ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਸਿੱਖ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੀਆਂ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਚਰਚਾ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਕੇਵਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਸੂਲਾਂ ਵਲ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਜਮਾਤੀ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਵਰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਜਿਹਾ ਕਿ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਅੰਬੇਦਕਰਵਾਦੀ ਧਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜੋਕੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖੀ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਰਕਸੀ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕ “ਬਹੁਜਨੀ” ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਰੁਝ ਗਏ ਹਨ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਖ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਧਾਰਨਾ “ਪ੍ਰੇਲਤਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ” ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਦਲਿਤ’ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੇ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਉੱਪਰ ਬਾਣੀਆਵਾਦ ਦੀ ਪਈ ਛੱਟ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਾਣੀਆਵਾਦ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਕੇਸਾਧਾਰੀ, ਕੇਸ ਰਹਿਤ, ਪਗੜੀਧਾਰੀ, ਪਗੜੀ ਰਹਿਤ, ਗਾਤਰੇ ਵਾਲਾ, ਜਨੇਊ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਆੜੂਤ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਤਮਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ/ਦਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਵਧ ਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਗਵਰਨਰਾਂ, ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਧਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਉਪਰ ਜੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਇਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੁਣਵਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਅਜੋਕੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਮੋੜਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੇਗਾ ਨੇਕ ਤੇ ਸਿਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼।

ਕਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਲਾ ਧਨ

–ਪੀ.ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ

ਦੁਨੀਆਂ ‘ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰ ‘ਚ ਕਈ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਭਵਿੱਖ ‘ਚ ਕੰਮ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ‘ਚ ਚਰਚਾ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪ ‘ਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ‘ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਪੈਸਾ ਗਾਇਬ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ‘ਚ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ‘ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੈਸੇ, ਜੋ ਕਿ 7 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਹੈ, ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਰਮਨੀ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੈਸੇ ਸਬੰਧੀ) ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ‘ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਲੰਡਨ ‘ਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਜੀ-20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਯੂਰਪ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਲਿਚਟਿਨਸਟਿਨ, ਜਿਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ‘ਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਫ਼ਰਾਡ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਆਦਿ ‘ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 510 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਲਿਚਟਿਨਸਟਿਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕ ਐਲ.ਜੀ.ਟੀ. ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ

ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੈਸਾ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਉੱਭਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ ਯੂ.ਵੀ.ਐਸ. ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਲਗਭਗ 1800 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਰਕਮ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਖਾਤਿਆਂ ‘ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਯੂ.ਵੀ.ਐਸ. ਬੈਂਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਹੁਣ 78 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਗੁਪਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ‘ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਰਕਮ 1.40 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਲ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ (ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ.) ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ‘ਚ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਚ ਕਦੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੱਤਾ ਪੱਖ ਵਲੋਂ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਠੱਪ ਪਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕੇਸ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਪਤ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾਏ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

–ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਕਵੀ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ

ਨਜ਼ਰਬੰਦ ‘ਸ਼ਰੀਫ’ ਨੂੰ ਕਰੇ ਰਾਜਾ,
ਸੁਪਨਾ ਅਮਨ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਕਾਰ ਹੋਵੇ।
ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮਚੀ ਹਾਹਾਕਾਰ ਰਹਿੰਦੀ,
ਜਿੱਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ-ਕੁਰੱਪਣ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ।
ਵਾਅਦੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਚਾਉਣ ਜਿੱਥੇ,
ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਦਾ ਲਾਚਾਰ ਹੋਵੇ।
ਸੀਟਾਂ ਤੇਰਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸੌ ਲਗੜ-ਬੱਗੇ,
ਵੋਟਰ ਸੌਂਦਰਾ ਸੌਂਦਰਾ ਖੁਆਰ ਹੋਵੇ।
ਭਲੇ-ਬੁਰੇ ਦੀ ਕਿੱਥੇ ਪਛਾਣ ਰਹਿੰਦੀ,
ਸਿਰ ‘ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋਵੇ।
ਉਦੋਂ ਕਾਵਿ-ਵਿਅੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਫੁਰਦੇ,
ਚੜ੍ਹਿਆ ‘ਕਵੀ’ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੁਖਾਰ ਹੋਵੇ।

ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਲਾਲਫੀਤਾਸ਼ਾਹੀ

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਏ.ਕੇ. ਐਂਟੋਨੀ ਨੇ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲਫੀਤਾਸ਼ਾਹੀ ਵਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕੇ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਸਾਲ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਲਾਲਫੀਤਾਸ਼ਾਹੀ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਸੈਨਾ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਗੈਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜ਼ਾਸ਼ਕ ਸਵੀਕਾਰ ਹੈ।

ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਘੁਟਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੌਣ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇੰਨੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਧੌਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਹਾਲ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੇ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ 1962 ਵਿਚ ਚੀਨ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਵਾਦ ਵੀ ਚੱਖਣਾ ਪਿਆ। ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਬਰਫੀਲੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਤੀ ਵਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਲੜਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। 1980 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਸੰਸਦ, ਅਕਰਸ਼ਧਾਮ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 26/11 ਵਰਗੇ ਕਈ ਗਲਤ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਹੁਤ ਅਸਤ-ਵਿਅਸਤ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ।

26/11 ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੈਟਰੋਲੀ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਚੇਤਾਵਨੀ 1993 ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ. ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਰਤਨਗਿਰੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰੇ

ਏ.ਕੇ. ਐਂਟੋਨੀ

ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਉਸ ਸਾਲ ਮੁੰਬਈ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਰੀਨ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੈਟਰੋਲ ਕੀਸ਼ਤੀਆਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੁੰਝਕਰਣ ਵਾਂਗ ਸੌਂਦੇ ਰਹੇ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਵਾਈ ਰੱਖਿਆ ਤੰਤਰ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਟੈਂਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਈ.ਬੀ.ਐਨ.-ਸੀ.ਐਨ.ਐਨ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਕਿੱਨੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਿੰਨੀ ਲੱਚਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਤੋਪਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪਾਕਿ ਦੇ ਮਨਸ਼ੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਾਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 22 ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਸਕਵਾਡਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ 126 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 8 ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਮਿਗ-21 ਵਰਗੇ ਦੂਜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤ ਵਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ੀ ਬੇੜਿਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਜਹਾਜ਼ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਜਹਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨ ਸਮਰੱਥਾ ਬੇਹੱਦ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਬਾਬੂਆਂ ਕਾਰਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਪੂਰਣ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਵਿਸ ਹੈਡਕਵਾਰਟਰ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜੀ, ਪਰ ਬੇਹੱਦ ਜਿੰਦੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਖਾਰਿਜ ਹੋ ਗਏ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 'ਯੋਜਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।' ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਕਸਮਿਕ ਸੰਚਾਲਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 'ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।'

ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸੈਨਾ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਘਾਟ ਸੀ ਕਿ ਸੈਨਾ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਔਨ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ 'ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਕੁਝ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਨਾਲ ਲੜਾਂਗੇ।' 700 ਦਲੇਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗਾ। ਨਾ ਇਹ 1962 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਸੰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ 'ਗੋਰੀ' ਅਤੇ 'ਗਜਨਵੀ' ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1962 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨੋਂ ਫੌਜਾਂ (ਪਾਣੀ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜਾਂ) ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਬਲਕਿ ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਾਮ, ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਾਹੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 8 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਤੋਂ ਇਕ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣ ਨਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ 14,000 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦਲੇਰ ਫੌਜੀ ਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਿਚਕਿਚਾਉਂਦੇ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਂਟੋਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੈਨਨ ਦੀ 1962 ਵਿਚ ਹੋਈ ਬਦਨਾਮੀ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਬਲ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਡਿਫੈਂਸ 'ਬਲਿਊ ਰਿਬਨ' ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨੋਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੁਣ 'ਬਾਬੂ ਲਾਬੀ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਸਾਇਆ

ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਾਹਸ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2004 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾ ਕੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਲੈ ਸਕਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਦੌਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋ

ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਰਾ ਜਿਹੀ ਵੀ ਗਤਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ

ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੌਰਾ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਸੌਰਵ ਗਾਂਗੁਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰੀਜ਼ ਜਿੱਤ ਕੇ ਪਰਤੀ। ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਵਾਦ ਚੱਖਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੇ ਖਾਸ ਆਗੂ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, "ਇਹ ਇਕ ਜੁਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਕਤੌਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਗਵਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਗੱਦਾਫੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਿਹੜੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੂਰੇ ਉਪ ਮਹਾਦੀਪ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਦੇ ਸਰਧਾਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਡੂੰਘਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜੋੜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਨੂੰ ਇਨੇ ਦੈਵੀ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਠੀਕ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਮਿਆਨਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਬੁੱਧ ਦਾ ਬੁੱਤ ਤੋੜਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਮੌਲਵੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ 'ਗੈਰ-ਇਸਲਾਮਿਕ' ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਖੇਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੇਡ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ਜੀਵਨ

ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੁੱਲ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਜਾਂ ਕਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਦਰਸ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਓਲੰਪਿਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੁਰਭਾਗ ਨਾਲ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 776 ਇਸਵੀ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਖੇਡ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰੰਗਭੇਦ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਡ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਤਮਕ ਵਾਧਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਡ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੋਵੀਅਤ

ਰਾਜਦੀਪ ਸਰਦੇਸਾਈ

ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਜਾ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਇਸਰਾਈਲੀ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਖੇਡਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਏ.ਕੇ.-47 ਤੋਂ ਦਾਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭੀੜ ਭਾੜ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਖਤਰਨਾਕ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਚਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਿਚ ਪੱਟ ਸੁੱਟੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੁੱਭ ਖਤਰਾ ਖੇਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਖੇਡ 'ਬੁਰਾਈ' ਹੈ, ਮਹਿਜ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੌਰ ਦੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਅਹਿੰਸਕ ਜੋੜ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦ ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਾਲਾ ਸੰਦ ਹੈ। ਅੱਜ ਨਡਾਲ ਅਤੇ ਫੈਡਰਰ ਦਾ ਟੈਨਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੇਨੌਈ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਦਰਸ਼ਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਪਾਪ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਥਲੀਟ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ

ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਂਦੇ ਦੇਖਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਡ ਦੇ ਰੋਮਾਂਸ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀ ਕੌੜੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਦਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਏ.ਕੇ.-47 ਤੋਂ ਦਾਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭੀੜ ਭਾੜ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਖਤਰਨਾਕ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਚਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਾਹੌਰ-2009 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਊਨਿਖ 1972 ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸੰਗਠਨ ਬਲੈਕ ਸਤੰਬਰ ਨੇ 11 ਇਸਰਾਈਲੀ ਐਥਲੀਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਮਿਊਨਿਖ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਖਰੇਵਾ ਹੈ। ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮਿਊਨਿਖ ਵਿਚ ਇਸਰਾਈਲੀ ਐਥਲੀਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਰਾਈਲ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਣਾ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਰਅਸਲ ਕੋਲੰਬੋ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਇੰਜ ਸੀ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ, ਕਦੀ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖੇਡਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚੇਨੌਈ ਵਿਚ ਟੈਸਟ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ। ਮਹਿਜ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਕਾਰਵਾਂ ਲਈ ਧਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਟ੍ਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸੁਨੀਲ ਗਵਾਸਕਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਦੇਖਣਾ ਬੜਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਭਵ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਿਖਤਮ

ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ

ਸ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ 'ਲਿਖਤਮ' ਲਿਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਖੋਲ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿੱਧਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ 'ਲਿਖਤਮ' ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਇਕ ਸਫਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਫਾ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਹੀ ਥਾਂ। ਕਈ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਟ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇਕ ਇਕ ਲਫ਼ਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਜਾਂ ਤੇ ਲਫ਼ਜ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਜਾਂ ਜੇਰਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਖੈਰ, ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਲਿਖਤਮ ਉਸੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦੇ ਸਨ, ਤੇ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਆਪਣਾ 'ਹਾਲ-ਏ-ਦਿਲ' ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਦਾ ਦੌਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਲਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਚੱਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੰਨੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਲਿਖ ਸਕਣ। ਉਹੋ ਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ ਜਿਵੇਂ ਵਿਸਾਰ ਹੀ ਬੈਠੇ। 'ਲਿਖਤਮ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਚਾਟ ਪੂਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪ ਕਲਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਗੋੜ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਆ ਸਕੀ ਕਿ ਉਪਰ 'ਲਿਖਤਮ' ਦੇ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਲਮ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 'ਲਿਖਤਮ' ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਹੀ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਛਾਪਿਆ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਯਤਨ ਇਉਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਡੰਗ ਟਪਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ 45 ਮਿੰਟ ਦਾ ਪੀਰੀਅਡ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਸਾਡਾ ਯਤਨ ਵੀ ਇੰਦਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਮਝ ਲਉ। ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਥਾਂ ਕਲਾਸ ਲੈ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਬਸ ਉਨਾ ਕੁ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਮਝ ਲਵੋ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕ ਲੋਕ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਇਹ ਲਾਈਨਾਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

ਜੇ ਸਾਡੀ ਕੁੜੀ ਮੋਟਾ ਕੱਤੇ
ਪਤਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਓ
ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਦ 2003 ਦੀ ਹੈ। ਸ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ

ਕਿੱਸਾ 'ਲਿਖਤਮ' ਕਾਲਮ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ

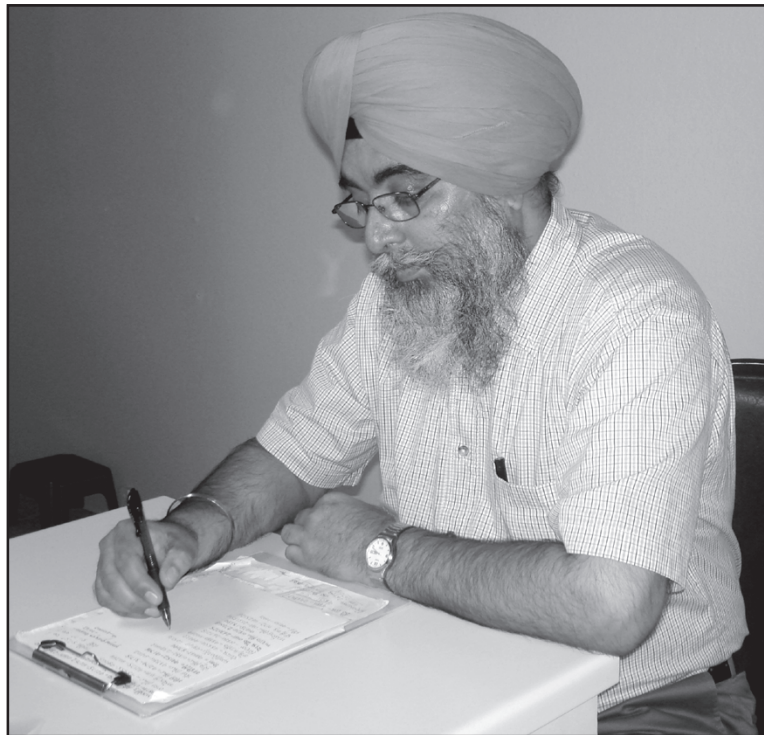
ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 6-7 ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਖਬਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ। ਉਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਕੁ ਸਫਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ। ਲਿਖਾਈ ਇੰਨੀ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੱਬਿਆ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਲੇਖ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ ਛਪਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਹੋਣਾ। ਖੁਸ਼ਖ਼ਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਲੇਖ ਝੱਟ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਵੀ ਇਕੋ ਸਾਹੇ ਲਿਆ। ਲੇਖ ਚੰਗਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਲੇਖ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ ਉਸੇ ਹੀ ਹਫ਼ਤੇ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੂਜਾ ਲੇਖ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਛਪਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਲੇਖ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਤੋਂ ਛਪਣ ਲੱਗੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਛਪ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਖੁਦ ਦੱਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਹ ਲੋਕਲ ਬੱਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਿਆਂ ਵੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ, 'ਤੁਸੀਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋ?' ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੇਖ ਫਲਾਣੇ... ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ। ਲੇਖ ਵਧੀਆ ਸਨ। ਪਰ ਜੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਓ ਮੈਂ ਇਕ ਗੱਲ ਆਖਾਂ। ਲੇਖ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪਵਾਇਆ ਕਰੋ।' ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕਿਹੜੇ ਚੰਗੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ?' ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, 'ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼'।

ਬਸ ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੇਖ ਜੋ ਕਦੇ ਕਦੇ ਲਿਖਦੇ ਸਨ, ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਮਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਫੋਨ ਵੀ ਆਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਲੇਖ ਬਿਨਾ ਨਾਗਾ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਲਿਖਤਮ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਥਾਈ ਲੇਖ ਜਾਂ ਕਾਲਮ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ 'ਚ ਛਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਛਪਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਣਗੇ।

ਖੁਦ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬਸ ਇਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨਵੇਂ ਸਫਰ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਲੇਖ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ- ਕੁਝ ਪਿਆਰ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ, ਪਰ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਉੱਤੇ ਅਟੱਲ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਕਾਲਮ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਲੈ ਕੇ। ਸੋ, ਇਹ ਹੈ ਲਿਖਤਮ ਦਾ ਸਫਰ।

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਨੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਖਿਆ। ਮੇਰੀ

ਸ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਨਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਸਤਪੰਜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਲਮ 'ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਮਰਹੂਮ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਹਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ' ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਢਪਾਲਪੁਰ, ਝਪਾਲਪੁਰ, ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ...ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਵਾਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਖੈਰ ਇਹ ਬੀਤੇ ਦੀ ਇਕ

ਗੱਲ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਚੰਗੇ ਮਾਹੌਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਹੋਛਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਨਿਰੰਤਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਕਰਨੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਉਹ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਦੀ ਜੌਬ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਦਿਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰ ਫੋਨ ਦੇ ਆਂਸਰਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਪਰ ਪਿਛੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਫਿਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਜਾ ਰਲੇ ਤਾਂ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਹੀ ਲੈ ਲਓ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਲਿਖਤਮ' ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਕਿਸੇ ਸੱਜਣ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਦਾ ਖੋਹ-ਸਵਾਹ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੀ ਕੀ ਏ, ਸਿਵਾਏ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਤੋਂ। ਬਾਦਲ ਦੇ ਕੱਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਣ ਕੇ ਤੇ ਵਿਖਾਵੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਸਕੜੀਏਂ ਹੱਸੇ, 'ਵਾਕਈ'। ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹਨ।

ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋਖੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, 'ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਲਮ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਸਮਝੀ ਲਿਖੀ ਜਾਨੈਂ ਕਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਸੋਚੇ ਐ? ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਘਰੋਂ ਤੁਰਦਾ, ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਬੱਸ ਫੜਦਾ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਵਾਲੀ ਬੱਸ 'ਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰ ਲਈ'।

ਆਪਣੇ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਸੁਣ ਕੇ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਦਾ ਮਨ ਜਰਾ ਦੀ ਜਰਾ ਤੁਝਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੱਟ ਹੀ ਸੰਭਲ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਭਾਈ ਸਾਬੂ ਮੈਂ ਤੇ ਉਹੀ ਲਿਖਾਂਗਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੌਮ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਰਹੀ ਗੱਲ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਕੌਮ ਦੇ ਲੋਧੇ ਲੱਗ ਗਏ ਉਥੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਸਹੀ।' ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੋਨ ਕੱਟ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਕੋ ਡਰ ਮਾਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਮੇਰੀ ਸਿੰਘਣੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਣ ਕਿਉਂਕਿ ਔਰਤਾਂ ਜਲਦੀ ਡਰ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਸਿੰਘਣੀ ਸਗੋਂ ਉਲਟਾ ਮੈਨੂੰ ਹੱਸਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਵਾਰਸ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਅ ਦੇ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਛਵੀਆਂ ਤੇ ਟਕੂਇਆਂ ਉੱਤੇ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਤਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਪਾਸ ਵੀ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਅਗਲੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 'ਚੋਂ ਛਵੀਆਂ-ਟਕੂਏ ਗਾਇਬ ਸਨ।

ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸ. ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਮਨ-ਭਾਉਂਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਗਿਰਾਵਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਉਹ ਤਿੱਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਆਏ ਵੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਖਿਲਾਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫੀ ਤਿੱਖੀ ਕਲਮ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਧਮਕੀ ਫੋਨ ਆਏ ਹੀ, ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਪਾਸ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀਆਂ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁੱਕ ਕਰਾਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਦੀ ਧਾਰ ਉਢੇ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਨਾ ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰੱਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ।

ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਕਾਇਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰ ਰੋਮੀ ਘੜਮੇ ਵਾਲਾ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਮੁੜ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਦੁਪਾਲਪੁਰ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚੋਂ ਦਰਿਆ ਬਣ ਕੇ ਵਹਿ ਤੁਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸੀਹਣੀ ਵਾਂਗ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ- ਲੋਹਾ-ਖੇੜਾ ਦੀ ਲੋਹ-ਕੁੜੀ।

ਜਿਵੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ 45 ਮਿੰਟ ਪਿਛੋਂ ਘੰਟੀ ਵੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਿਖਤਮ ਵਾਸਤੇ ਮਿਥੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵਾਸਤੇ ਇੰਨੇ ਕੁ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਫਿਰ ਸਹੀ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨਾਂ ਦਾ ਭਰਮ

-ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹਿਣਾ

ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਤਾਂ-ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਮਾਨਤਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਰਥਾਂ ਉਪਰ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਤਾਂ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ :

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਣ ਜਾਉ ਤੀਰਥੁ ਨਾਮੁ ਹੈ॥
ਤੀਰਥਿ ਸਬਦ ਵੀਚਾਰੁ ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਹੈ॥
ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਏ ਨੇ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਤਨ ਦੀ ਮੈਲ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਨਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਤਪਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਅੱਜ

ਸਿੱਖ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਹੇਮਕੁੰਟ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਮੁਕਤਸਰ ਮਾਘੀ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ। ਜਦਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਚਿ ਨ ਲਾਗੈ ਮੈਲੁ ਕਿਆ ਮਲੁ ਧੋਈਐ॥' ਸੱਚਾ ਮਨੁੱਖ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਮੱਸਿਆ ਤੇ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕੇਵਲ 'ਗਿਆਨ

ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ' ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਾਲਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਕਈ ਵੀਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਤੁਕ ਦੇ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਤੀਰਥਿ ਨਾਈਐ ਸੁਖ ਫਲ ਪਾਈਐ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕਾਈ॥'

ਇਸ ਤੁਕ ਦੇ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਬਾਬੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ 'ਮਨ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ' ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ, 'ਤੀਰਥਿ ਨਾਇ ਨ ਉਤਰਸਿ ਮੈਲੁ॥' ਇਸ ਤੁਕ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ।

ਲਾਲੂ ਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ 40 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ 3 ਛੱਡੀਆਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਨੇ ਲੰਘੀ 17 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸਾਂਝੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ 'ਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਏ ਗਏ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਸਾਲ ਸੁੱਖ ਸਕੀਲਾ ਲੰਘਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਫਤਹਿ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਇੱਕੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਫਤਹਿ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਜਥੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਦੇਹਾਂਤ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਕੈਰੋਂ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ. ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਚਿਤਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਸ. ਆਦੇਸ਼ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੇ ਲਾਈ।

ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ (75) ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਪਿਆ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ। ਸਵੇਰੇ ਸ. ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਕੈਰੋਂ ਵਿਖੇ ਵੱਡੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ. ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਉਦੈਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਸੰਨੀ ਕੈਰੋਂ ਅਤੇ ਸ. ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਕੁਸਮ ਕੁਮਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ, ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ,

ਕਰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ 40 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 25 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ 12 'ਤੇ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਜਲਦੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂ. ਪੀ. ਏ. ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸਮਝੌਤਾ ਸਚਾਈ ਉਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਲਮੀਕੀ ਨਗਰ, ਮੋਤੀਹਾਰੀ, ਸ਼ਿਵਹਰ, ਸੀਤਾਮੜੀ, ਦਰਭੰਗਾ, ਝੰਜਾਰਪੁਰ, ਉਜੀਆਪੁਰ, ਵੈਸਾਲੀ, ਮਾਧੋਪੁਰਾ, ਕਿਸ਼ਨਗੰਜ, ਸਿਵਾਨ, ਛਪਰਾ, ਜਮੁਈ, ਮੁਗਰ, ਗਯਾ, ਜਹਾਨਾਬਾਦ, ਬਕਸਰ, ਕਾਰਾਕਾਟ ਅਤੇ ਖਗਰੀਆ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕਰੇਗਾ ਜਦਕਿ ਹਾਜੀਪੁਰ, ਸਮਸਤੀਪੁਰ, ਨਵਾਦਾ, ਆਰਾ, ਮੁਜ਼ਫ਼ਰਪੁਰ, ਬੇਗੁਸਰਾਏ, ਨਾਲੰਦਾ, ਕਟਿਹਾਰ, ਪੂਰਣੀਆ, ਅਰਰੀਆ ਅਤੇ ਬੱਤੀਆ ਤੋਂ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਧੇ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ, ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਵਰਕਰ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ 11 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਸੀ।

ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ, ਸਾਂਸਦ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸਾਬਕਾ ਸਾਂਸਦ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਲੀਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਖੋਕੇ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ, ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਆਂਵਿੰਡ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਏ.ਆਰ. ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ, ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੀਰਾਂਕੋਟ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ, ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਨੀ, ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਲਗੋਕੋਠੀ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਮੌਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਾਂਸਦ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਡਿੱਪਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੱਤਾਖੇਜਾ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਂਸਦ ਮਹਾਰਾਜੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਸਾਜੀ ਮੋਹਨ ਗਰੋਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹੈਰੋਇਨ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਫਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਜੀ ਮੋਹਨ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਯਾਨੀ ਐਨ.ਸੀ.ਬੀ. ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਊਰੋ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਦੋ ਲੋਕ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹਨ। ਉਧਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਹਨ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਐਨ.ਸੀ.ਬੀ. ਨੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨਾਮ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਐਨ.ਸੀ.ਬੀ. ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਮੋਹਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਸਕਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਖ਼ੁਦ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੋਹਨ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੈਂਡਰ ਦੇ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ

ਪੱਛਮੀ ਲੰਡਨ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅੱਗ ਲਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੱਛਮੀ ਲੰਡਨ ਦੇ ਈਸਟ ਐਂਡ ਖੇਤਰ 'ਚ ਹਾਰਲੇਅ ਗਰੁਵ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਚ ਅੱਗ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਧਾਰਮਕ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਤਾਜ਼ਾ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦੀ ਕਾਰਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਟਾਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਪਿਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਚ ਅੱਗ ਭੜਕ ਉਠੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਊਫ਼ੀ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਬੰਮੂ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2:10 ਵਜੇ 999 'ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰ ਕੇ ਫ਼ਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਤੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਦਸਤੇ ਨੇ ਫ਼ੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਜਿਉਂ ਹੀ ਈਸਟ ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਰਲੇਅ ਗਰੁਵ ਵਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਲਈਆਂ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਭਾਰੀ ਉਦਾਸੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਅਮਲਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਮਾਰਤ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਭ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਣਇੰਦਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਬਾਦਲ ਸਰਗਰਮ?

ਪਟਿਆਲਾ : ਮੰਨੋ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੋ ਪਰ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦੇ ਕੁਤਮ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰਗਰਮ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ. ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਕੱਟੜ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕੂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਉਪਰ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਗਾ ਦਿਤੇ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸੀਟ ਕਾਂਗਰਸ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮੈਚ ਖੇਡਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੱਤਰ ਦਿਵਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ' ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਵਖਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਲੈਟਰ ਪੈਡ 'ਤੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਪਿਛੋਂ ਜੇ ਅੰਦਰਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁੰਮਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ਰੀਏ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920 ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਤਕ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦੇ ਕੁਤਮ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਸਫ਼ਾਇਆ ਹੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

We Will Beat Any Deal

On a Discounted Rate for Credit Card and ATM Processings Best Deal for all Business Owners Save Money

Credit Card Loans ATM INSURANCE Check Guaranteed Credit Card Advance Funding

Need Financing?
We do Financing for Hotel/Motels, Gas Stations, and other Commercial Properties

Call Mr. Amrit Patel
ATM Credit Card Services
1-877-ATM-0003

Hotel POS System

Wright Express Voyager Fuelman Fleetscards

Ask us about our Pay at Pump Specials.

ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਨਾਟਕ 'ਮਨ ਦੇ ਹਾਣੀ' ਦਾ ਮੰਚਨ

—ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਸਹਿਤਕਾਰ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਕਾਵਿ-ਨਾਟਕ “ਮਨ ਦੇ ਹਾਣੀ” ਦਾ ਟੈਗੋਰ ਬੀਏਟਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ “ਦੂਜੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੀਏਟਰ ਫੈਸਟੀਵਲ” ਵਿਖੇ ਸਫਲ ਮੰਚਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ‘ਕਲਾਕਾਰ ਮੰਚ ਮੋਹਾਲੀ (ਰਜਿ.)’ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਿਰਜੀਵੀ ਪਰ ਜਲਿਟ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਣ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਡਾਇਲਾਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਕਾਰਜ-ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿਕ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ, ਮੰਚ ਸਜਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਕਰਾਫਟ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਨਾਟਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਜਗਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਡ਼ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਚਾਰ ਸਫਲ ਸ਼ੋਅ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਅਨਮੋਲ ਭਾਰਤ, ਹਰਮਨਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਕਪੂਰ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ‘ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ। ਨ੍ਰਿਤ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਨ ਚਾਹਲ, ਹਰਜਾਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਜਤਿੰਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਤਰੰਨਮ ‘ਚ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਵਿ-ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੁਕਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਰਾਵੇ ਪੱਖੋਂ ਰਜਿੰਦਰ ਰੋਜ਼ੀ, ਸੁਹੱਪਣ ਵਲੋਂ ਲੱਖਾ ਲਹਿਰੀ, ਮੰਚ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਲਈ ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਲਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਲਈ ਸ਼ਵੇਤਾ ਸੂਦ, ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮੰਚ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਹਰਪਿੰਦਰ ਰਾਜਪੂਤ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਥੇ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਕਤ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦਾ ਨਾਟਕ “ਸਿਫਰ” ਐਮ. ਫਿਲ, ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਦਿੱਲੀ, ਨਾਟਕ “ਚੌਂਕ” ਐਮ.ਏ. ਆਨਰਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਨਾਟਕ “ਮਨ ਦੇ ਹਾਣੀ” ਐਮ.ਏ. ਆਨਰਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਨਾਟਕ “ਰੂਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ” ਐਮ.ਏ. ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੀਪਾ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਲਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀਪਾ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ‘ਹੈਵਲ ਐਨ ਅਰਬ’ ਜਲਦ ਹੀ ਸਿਨੇਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਡੱਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਦਾ ਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਡੱਬ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਦੀਪਾ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ‘ਵਿਦੇਸ਼’ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀਪਾ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਫਿਲਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਡੱਬ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਦ ਫਿੱਕਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਇਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਪਰ ਜੇ ਡੱਬਿੰਗ ਦੇ ਹਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ‘ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫਲੇਵਰ ਗਵਾਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਡੱਬਿੰਗ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਡੱਬਿੰਗ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਅਸਲ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿੰਟੀ ਜ਼ਿੰਟਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰ ਵੰਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਪਿਛੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਵੱਸਣ ਉਪਰੰਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੀਰਾ ਸ਼ੰਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਾਜਦੂਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਮੀਰਾ ਸ਼ੰਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਾਜਦੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਦੂਤ ਹੈ। ਰੋਨੇਨ ਸੇਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮੀਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮਹਿਲਾ ਰਾਜਦੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੂਰੀਨਾਮ ਵਿਚ ਰਾਜਦੂਤ ਕੇ.ਜੇ.ਐਸ. ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਬਾਰਬਡੋਸ ਵਿਚ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਆਧਾਰਤ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧਿਆ

—ਸੁਧੀੰਦਰ ਕੁਲਕਰਣੀ

ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਆਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਲੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ‘ਚ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ‘ਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਮੰਚ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ, ਜਿਥੇ-ਜਿਥੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ‘ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ? ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ

ਸਮੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ‘ਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵੋਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ‘ਏ’ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਜਾਂ ‘ਬੀ’ ਨੂੰ?

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ‘ਚ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਕਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਸਿਆਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ‘ਚ ਜਾਟ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਲਕੇ ‘ਚ ਗੁੱਜਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ‘ਚ ਵੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਪਾ ਦਾ ਜਨ-ਆਧਾਰ ਯਾਦਵ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਬਸਪਾ ਦਾ ਜਾਟਵ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ‘ਚ ਜਨ-ਆਧਾਰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ‘ਚ ਤਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਚ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਬਿਹਾਰ, ਜੋ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਗੜ੍ਹ

ਹੈ, ਵਿਚ ਹੁਣ ਅਤਿਅੰਤ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਇਹ ਰਵੱਈਆ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ‘ਚ ਦੇਖ ਲਓ, ਆਂਧਰਾ ‘ਚ ਤੇਲਗੂਦੇਸਮ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਪਰਜਾ ਰਾਜਯਮ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੌਮਾ, ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਕੱਪੂ ਜਾਤਾਂ ‘ਤੇ

ਹੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਕਰਨਾਟਕ ‘ਚ ਦੇਵੇਗੌੜਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਵੇਕਾਲਿੰਗਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੁੱਖ ਜਾਤ ਲਿੰਗਾਇਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ‘ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਜਾਤ-ਪਾਤ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।

PUNJABI ASSOCIATION HASDA PUNJAB
WWW.HASDAPUNJAB.NET
PRESENTS
VAISAKHI MELA 2009
SATURDAY, APRIL 4, 2009 AT 5:00P.M
LOOS FIELD HOUSE
3815 SPRING VALLEY RD
ADDISON TX 75001
DIRECTIONS: FROM LBJ 635,
TAKE MIDWAY RD NORTH
MAKE A LEFT AT SPRING VALLEY RD
LOOS FIELD HOUSE IS TO YOUR RIGHT.
Contact Info:
Shera Singh Harjit Dhesi Hardip singh
214-755-2700 972-900-4880 510-229-4747

Mc: Makhan Brar

Professional singers with full musical group
performing live along with local Gidha & Bhangra.
DEBI MAKHSOSSPURI
DESIGNED BY: DJ BAYSIKH 469-233-5101

Media Sponsor: Fun Asia 214-675-1754 "Radio Hasda Punjab every Saturday 6-7pm @ Fun-Asia 700AM" Supporting Organizations: DFW International Sports Club & Punjabi Inc.

Other Sponsors: Tony Bhullar, Tony Sandhu, Subzi Mandi, Maharaja Indian Rest., Taj Mahal Indian Rest., Mumtaz Indian Rest., Amrita Travel Agency, Royal Sweets, Tandoor Rest.

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭੰਗੜੇ ਨੇ ਪਾਈ ਬੁੱਲ'ਜ਼ ਗੇਮ ਵਿਚ ਧਮਾਲ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਭੰਗੜਾ ਐਨ.ਬੀ.ਏ. ਬਾਸਕਿਟ ਬਾਲ ਗੇਮ ਦੌਰਾਨ ਗੇਮ ਦੇਖਣ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸੈਂਟਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਬੁੱਲ'ਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਲਵਾਕੀ ਬਕਸ ਦੀਆਂ ਬਾਸਕਿਟ ਬਾਲ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂ.ਆਈ.ਸੀ. ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਆਈ.ਸੀ. ਫਿਊਜ਼ਨ ਡਾਂਸ ਗਰੁੱਪ ਧਮਾਲ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਬੀ.ਏ. ਗੇਮ ਦੌਰਾਨ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਇਕੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ

ਨਕੁਲ ਗੁਲਾਟੀ, ਆਵੇਗ ਗੁਪਤਾ, ਮਾਨੀਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਮੈਯੰਕ ਕੁਮਾਰ, ਵੈਂਕਟ ਮੁਰਲੀ, ਪੰਕਜ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਚਿਰਾਗ ਮਕਵਾਨਾ, ਅੰਕਿਤਾ ਬਠਾਰੂ, ਦੀਪਿਕਾ ਭਾਗਵਤ, ਮੋਹਿਨੀ ਪਾਤਰੀਆ, ਅਕਸ਼ੀ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਲੀਨ ਸੈਣੀ, ਤਾਨੀਆ ਵਡਾਕਰਾ ਅਤੇ ਰਚੀਸ਼ਾ। ਧਮਾਲ ਗਰੁੱਪ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ-ਕਿੰਜਲ ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੇਆ ਪਟੇਲ, ਏਕਤਾ ਟੇਲਰ, ਰੂਸੀ ਪਾਰਿਖ, ਕਰੂਪਾ ਪਟੇਲ, ਪਿਯਾਲੀ ਅਤੇ ਡੰਡਸੀ ਪੂਲਸ।

ਭੰਗੜੇ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਝ ਕਾਉਂਟੀ ਟਰੈਜ਼ਰਰ ਦੀ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੈਟਰੀਸ਼ੀਆ ਮਿਚਾਲਸਕੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁ-ਵੰਨਗੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਨਾਚ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਢੋਲ ਦੇ ਡੱਗੇ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਯੂ.ਆਈ.ਸੀ. ਧਮਾਲ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਪ-ਹਾਪ ਨਾਚ ਦਾ ਮਿਕਸ ਲੈ ਕੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮਾਡਰਨ ਹਿੱਪ-ਹਾਪ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਇਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਝੁਮਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਰ ਅਸਲ ਮਾਅਰਕਾ 'ਯੂ.ਆਈ.ਸੀ. ਭੰਗੜਾ' ਟੀਮ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਭੰਗੜੇ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ।

ਢੋਲ ਉੱਤੇ ਡੱਗਾ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਾਰਵਿਸ਼ ਦਮਾਨੀਆ ਅਤੇ ਸਨੀ ਸੇਖੋਂ। ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ

ਦਾ ਇਕ ਅਭੁੱਲ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸੀ। ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਨੀ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਵਧੀਆ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ, ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਗਿਰਨ, ਸੰਨੀ ਕੁਲਾਰ, ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਟਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਅਟਵਾਲ, ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਆ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਘਾ, ਜਸਪਾਲ ਸੈਣੀ, ਪੀਟ ਦਿਓਲ, ਕੈਥਿਨ ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਗੇ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ।

SINGH

PINLESS COMMUNICATION

www.singhpinless.com
(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ)
ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

PER MINUTE

2.5¢

NO

Hidden Charges

Connection Fee

Monthly Fee

Other Charges

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਫੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

2.5¢

PER MINUTE

\$100 ਵਿੱਚ 66 ਘੰਟੇ 40 ਮਿੰਟ

ਗੱਲ ਕਰੋ

ਅਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ 75 ਘੰਟੇ (4500 ਮਿੰਟ) ਤੱਕ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

Designed By: CG-661-703-8795

ਅਸੀਂ ਕੋਨੋਕੋ ਫਿਲਿਪਸ ਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਕੋਨੋਕੋ ਫਿਲਿਪਸ ਦੀ ਗੈਸ ਕਿਉਂ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਨਣ ਲਈ
ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ: 847-361-7274

ਸੰਧੂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਇੰਕ.

ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

-ਸੁਕੀਰਤ

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਲਕ ਬਾਏ ਚਾਂਸ' (ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸਮਤ) ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਈ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਕੁਲਰ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਨੇ ਹੀ ਮੰਜ਼ਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਵਿਚ ਦੋਸਤੀਆਂ ਪਲਦੀਆਂ ਵੀ ਨੇ, ਪੁੱਗਦੀਆਂ ਤੇ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਵੀ ਨੇ। ਮੰਜ਼ਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਧੁਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਆਪਣੀ ਧੁਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੈ, ਵੱਡਾ ਹੀਰੋ ਬਣ ਕੇ ਸਨਅਤ 'ਤੇ ਛਾ ਜਾਣਾ, ਉਸਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਗਰਲ-ਫ੍ਰੈਂਡ (ਉਹ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੈ) ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਲਈ ਵਿੱਤੋ-ਬਾਹਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਦੁਆਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਵੱਡਾ ਹੀਰੋ ਬਣ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਗਰਲ-ਫ੍ਰੈਂਡ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਸੁਹਰਤ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਚੜ੍ਹਨ ਖਾਤਰ ਉਹ ਹੋਰ 'ਤਜਰਬੇ' ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਕੈਰੀਅਰ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਵੱਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੀਰੋ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਇਕਾ ਛੋਟੇ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤਕ ਸੁੰਗੜ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਨਾਇਕ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਗਰਲ-ਫ੍ਰੈਂਡ ਕੋਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖਲਾਅ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਰਲ-ਫ੍ਰੈਂਡ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦਾ 'ਸੁਖਾਵਾਂ' ਅੰਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਹੀਂ, ਉਸਦੀ ਗਰਲ-ਫ੍ਰੈਂਡ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਬੈਠੀ ਹੋਈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, "ਤੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹੈਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੂੰ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ...ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਤੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਫਿਲਮ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸੀਨ ਟੈਕਸੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਇੱਕਲਿਆਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੀ ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੀਰੀਅਲ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਟੂਡੀਓ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, "ਮੈਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਮੁੰਬਈ ਆਈ ਸਾਂ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਖੁਦ-ਮੁਖਤਾਰ ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਰੋਟੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਸੱਲੀ ਵੀ..."

ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਪਲ ਵੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਪਲ ਵੀ। ਜਿਹੜਾ ਰਵਾਇਤੀ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅੰਤ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਲੇਖਕ ਚਿਤਰ ਤੇ ਸਿਰਜ ਸਕਦਾ ਸਾਂ, ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ

(ਜੋਇਆ ਅਖਤਰ ਆਪ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤ ਹੈ) ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਵੱਡੇ ਹੀਰੋ ਦੀ ਸਾਨਦਾਰ ਘਰੇਲੂ ਗੁਮਨਾਮੀ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਸੀ? ਕੀ ਸੁੱਖ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜੋਇਆ ਅਖਤਰ ਵਲੋਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਮੈਨੂੰ ਸਾਇਦ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨਹੀਂ ਅਹੁੜਦਾ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦੀ ਹੋਈ ਵੀ, ਹਰ ਔਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਸਾਇਦ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ, ਸਿਰਫ਼ ਘਰੇਲੂ ਸੰਤੋਖ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਣਾ ਗਿੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇਖੀ ਦੂਜੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਇਕ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਹਕਾਰ 'ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ।

'ਦੇਵ ਡੀ' ਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦੇ ਇਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾਵਲ ਦੇਵਦਾਸ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਫਿਲਮਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਹਿਗਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਤੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਤਕ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਈ ਪੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਪਰਦੇ 'ਤੇ

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਾਲੀ ਚੰਦਾ, ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਚੰਦਰਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਦੇਵ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਵਦਾਸ ਉੱਪਰ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਮੋੜਾ ਦੇਵ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਸ ਖਾਤਰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਸੋ, ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਿਅਪ ਦਾ ਦੇਵ ਡੀ., ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦੇ ਦੇਵਦਾਸ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਾਣ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ, ਇਹ ਚੰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਲ ਮੋੜ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਦੇਵਦਾਸ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਕੰਮ ਸੀ।

ਰੂਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦੇ ਘੜੇ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤੇ ਇਸ ਪਾਤਰ ਨੇ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ 'ਟਰੈਜਿਕ' ਹੀਰੋ ਦੀ ਛਾਪ ਨੂੰ ਚੋਖਾ ਉਕੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੱਸ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਦੇਵਦਾਸ ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਦੀਵਾਨੇ ਜਾਂ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਸੁਰਾਬਖੋਰ ਨੂੰ ਦੇਵਦਾਸ ਕਹਿ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦੇ ਦੇਵਦਾਸ ਬਾਰੇ ਸਨ।

ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦਾ ਸਿਰਜਿਆ ਅਮੀਰ ਘਰ ਦਾ ਇਹ ਪਾਤਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਗੁਆਂਢਣ ਪਾਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਮੀਰ ਘਰ ਦੀ ਪਾਰੇ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਪਾਰੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਦੁਹਾਜੂ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰਾਬ ਤੇ ਫੇਰ ਸੁਰਾਬ ਵਿਚ ਪਾਰੇ ਨੂੰ ਭਾਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਠਿਆਂ ਦੀ ਤਫ਼ਰੀਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਚੰਦਰਮੁਖੀ ਵਰਗੀ ਤਵਾਇਫ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਵਦਾਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਏਨਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਤਨ-ਮਨ-ਧਨ ਸਭ ਦੇਵਦਾਸ 'ਤੇ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪਾਰੇ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਲਦਾ ਦੇਵਦਾਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਬੋਲਤ ਦੀ ਜਿਲੂਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਡੂੰਘੇਰਾ ਖੁੰਭਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦਰ ਦਰ ਭਟਕਦਾ ਆਖਰ ਪਾਰੇ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਟੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਣੀ ਦੇਵ ਡੀ, ਦੇਵਦਾਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ

ਪਾਰੇ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮੁਖੀ (ਚੰਦਾ) ਬਾਰੇ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਿਅਪ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਮੋੜ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਬੰਗਾਲੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਨਹੀਂ, ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਨਵ-ਧਨਾਢ ਪੰਜਾਬੀ 'ਕਾਕਾ' ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਰਾਬ ਵਰਗੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦਾ, ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਸ਼ੇ-ਪੱਤੋ ਵੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਅਤੇ ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦਾ ਵਤੀਰਾ। ਉਹ ਗੁਆਂਢਣ ਪਾਰੇ ਨੂੰ ਮਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰੇ ਵੀ ਇਹੋ ਇੱਛਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੇਜ-ਖੇਡ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰੇ ਨੂੰ ਉਹ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਠੁਕਰਾਈ ਹੋਈ ਇਹ ਪਾਰੇ ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਵਾਲੀ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪਾਰੇ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਦੀਵੀ ਗੁਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦੀ, ਸਗੋਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਦੇਵਦਾਸ। ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਉਸਨੂੰ ਚੰਦਰਮੁਖੀ (ਚੰਦਾ) ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਧੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਾਲੀ ਚੰਦਾ, ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਚੰਦਰਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਦੇਵ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਵਦਾਸ ਉੱਪਰ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਮੋੜਾ ਦੇਵ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਸ ਖਾਤਰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਸੋ, ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਿਅਪ ਦਾ ਦੇਵ ਡੀ., ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਦੇ ਦੇਵਦਾਸ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਾਣ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ, ਇਹ ਚੰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਲ ਮੋੜ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਦੇਵਦਾਸ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੇਵਦਾਸ ਨਿਹਾਇਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, (ਕਿਰਦਾਰ ਉਸਦਾ ਸੁਰਤ ਚੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੀ ਘੜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਦੁਖਾਂਤਕ ਜਜ਼ਬਾਤੀਪੁਣੇ ਦੀ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਾਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਡੋਬ ਕੇ) ਅਤੇ ਪਾਰੇ ਤੇ ਚੰਦਾ ਦੋਵੇਂ, ਚੋਖੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਔਰਤਾਂ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਜੋਖਮ ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਓਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਆਪਾ-ਵਾਰੂ ਪਾਰੇ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮੁਖੀ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਹਿਤ, ਤੇ ਕਲਾ, ਸਚਮੁੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਬਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਸਾਇਦ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਤੇ ਅਣ-ਇਕਸਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਔਕੜ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰੀ ਆ ਰਹੀ ਮਰਦ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਦਲ ਤਾਂ ਸਾਇਦ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਹਾਇਤ ਸੁਸਤ ਚਾਲੇ। ਪਾਰੇ ਤੇ ਚੰਦਰਮੁਖੀ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਵਦਾਸ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੇ ਗ਼ਲਬੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਿਆ ਖੜਾ ਹੈ।

ਲਾਡਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ ਬਣੀ ਫਰੀਦਾ ਪਿੱਟੋ

ਆਸਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਫਿਲਮ 'ਸਲੱਮਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ' ਦੀ ਸਟਾਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਫਰੀਦਾ ਪਿੱਟੋ ਸੁੰਦਰਤਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੰਪਨੀ 'ਐਸਟੀ

ਲਾਡਰ' ਦਾ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 2 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਟੋ ਲਾਡਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਾਂਡ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਲਿਜ਼ ਹਰਲੇ ਅਤੇ ਜੇਨਿਥ ਪਾਲਸ਼ੋ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰ 'ਦਿ ਸਨ' ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਐਡੀਸ਼ਨ 'ਚ ਛਪੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੁਪਰ ਮਾਡਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰਸਾਲੇ ਵੇਗ ਨੇ ਪਿੱਟੋ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਫੈਸ਼ਨ ਆਈਕਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਸਿਨ ਆਮਿਰ ਦੀ ਫਾਲੋਅਰ

ਫਿਲਮ 'ਗਜ਼ਨੀ' ਦੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਆਸਿਨ ਅਭਿਨੇਤਾ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਆਮਿਰ ਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ 'ਚ ਪਰਫੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਆਸਿਨ ਵੀ ਬੋਲਚਾਲ ਤੇ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਆਸਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਿਨ ਕਹਿ ਕੇ ਸੱਦਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਈ। ਉਸਨੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਅਸਿਨ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਆਸਿਨ ਹੈ।

ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੰਗੇ 45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਸਫਲਤਾ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜੀਵ ਰਾਏ ਨੇ ਜਦ ਅਕਸ਼ੈ ਨੂੰ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਅਕਸ਼ੈ ਦੀ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਈਨਿੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਥ੍ਰਿਲਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਵੀ ਸੋਚ ਰੱਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ 'ਕਮਬਕਤ ਇਸ਼ਕ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਕਸ਼ੈ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ 45 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਵਿਗੜ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਬਜਟ ਹੀ 90 ਕਰੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ 45 ਕਰੋੜ ਅਕਸ਼ੈ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਰਾਜੀਵ ਕੋਲ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੋੜੀ ਰਕਮ ਬਚਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਕ ਪੀਰੀਅਡ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ਮੁੜ ਚਰਚਾ ਵਿਚ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਐਮ.ਪੀ. ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਛੋਟੇ ਬਜਟ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ

ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਵਰਗ ਨੇ ਛੇਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

‘ਕਿਉਂ ਕਿਸ ਲੀਏ’ ਨਾਂ ਹੇਠ ਬਣੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈਮਿਲਟਨ ਦੇ ਇਕ ਵਪਾਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੀਕੂ ਸੀਹਰਾ ਵਲੋਂ 2003 ‘ਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ‘ਚ ਡਾ. ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੇ ਸਿਆਸਤ ‘ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ, 2004 ਵਿਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ

ਆਈ ਸੀ।

35 ਸਾਲਾ ਲਿਬਰਲ ਐਮ.ਪੀ. ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਰਿਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨ ਤੋੜੇ ਮਰੇਜ਼ੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਧੜ ‘ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਟਿਮੋਥੀ ਪੀਨੋਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ‘ਚ ਨੋਟਿਸ ਭਿਜਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪੋਸਟਰ, ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ‘ਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੇਜ਼ੇ ਕੇ ਉਸ (ਡਾ. ਢੱਲਾ) ਦੀ ਹੱਤਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਸੀਹਰਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਥਨੀ ਪਾਵੇਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੇਚੀ ਵੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੱਕ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਧਰ ਸੀਹਰਾ ਨੇ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ ਕਿਸੇ ਅੱਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ‘ਚ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ

ਕੇਸ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਢੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੇਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ‘ਚ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ‘ਤੇ ਇਸ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ‘ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਖੂਬ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਵਿਤਰਕ ਇਸ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਨਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬ ਕੱਢਣ ਦੀ ਤਾਕ ‘ਚ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਜੰਮੀ ਜਾਈ ਡਾ. ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਜੋ 1993 ‘ਚ ਮਿਸ ਇੰਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ‘ਚ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਆਈ ਸੀ, ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਇਰੋਪੈਰੇਕਟਰ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਚਰਚਿਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹੈ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਸੈਨ ਨਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ‘ਚ ਛਪੀ ਇਸ ਖਬਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ‘ਚ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਟਲੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੀ ਲੁੱਟਣ ਲੱਗੇ

ਰੋਮ (ਇਟਲੀ) : ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਲੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ 10-10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਟਲੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਸਬੰਧੀ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਟਲੀ ਜਿਥੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਧੜਾਧੜ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਟਲੀ ‘ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਇਟਲੀ ਵਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਰਮ ਹੈ।

ਜੇ ਕਦੇ ਪੁਲਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਭ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਟਲੀ ਰਹਿਣਾ

ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਇਟਲੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੇਪਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਰ ਢਕਣ ਲਈ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪੜ ਵੇਲਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੱਚੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ‘ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੋ (ਮੁਖੀ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਪੋ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਇਟਲੀ ਭਰ ‘ਚ ਕੱਚੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਲੁੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮਰੇ, ਰਸੋਈ ਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 500 ਯੂਰੋ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਪੋ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਤੇ ਜੇਬ ਖਰਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ‘ਚ 10-10 ਬੰਦੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ 100-100 ਯੂਰੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਯੂਰੋ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਟਲੀ ਭਰ ‘ਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਦ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਯੂਰਪ ‘ਚ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੂਸੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਬਿਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਇਮ

ਮਾਸਕੋ : ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਮਿਤਰੀ ਮੈਦਵੇਦੇਵ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਫੈਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਇਸ ਅਲਾਮਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮੈਦਵੇਦੇਵ ਨੇ ਚੈਨਲ ਵਨ ਟੀ.ਵੀ. ਨਾਲ ਇਕ ਖਾਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, “ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਉੱਦਮ ਤੋਂ ਹੱਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ, “ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਠਿਨਾਈ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ, ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਸੀਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹਾਂ।” ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰੇ ਤਕ ਅੱਪੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤਕ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਲੋਕੀਂ ਹਰ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਇਸ ਦਾ

ਚਲਨ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।”

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ‘ਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਏ ਇਕ ਬਿੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਮੈਦਵੇਦੇਵ ਨੇ ਆਖਿਆ ਰੂਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਵਸੀਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਣੇ ਸਾਰੇ ਜਨ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਬੀਵੀ-ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨੀ ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ

ਵੇਰਵੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਮੰਦੇ ਭਾਗੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਚੁੱਏ ਗਏ, ਜੋ ਜ਼ਬੋਬੰਦ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਲਹਿਰ ‘ਚੋਂ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੌਬੇਵਿਆਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਹੱਥ ਰੰਗੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਘੁਸਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਦਵੇਦੇਵ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਜ਼ਿਰੀਨੋਵਸਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਧੇ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਪੈਣਗੇ।”

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਹਿਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ

ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ

ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ

ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweta Oberoi E-mail : shweta077@yahoo.com

Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

PUNJAB AUTO WERKS Akai Transport Corp

1930 W. Hubbard St., Chicago, IL

For Excellent Auto Body Work, Taxi Cab
Leasing, 24 Hours Towing, Complete Auto
Repair of Domestic & Foreign Cars

**ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਇੰਪੋਰਟਡ ਕਾਰਾਂ ਦੀ
ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ
ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ**

**ਟੈਕਸੀ ਕੈਬ ਵੀ
ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ**

Call
**Gurcharn Singh Jhaj
Jaidev Singh Bhattal
Sukhraj Singh Takhar**

Tel. 312-243-3344, 312-243-2255

Fax: 312-243-2277

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸਮੇ ਜਾਰੀ, ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਜਾਣੇ ਬਚਿਆ

—ਵੇਦਪ੍ਰਤਾਪ ਵੈਦਿਕ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਇਕ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਇਫਤਿਖਾਰ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਪਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਇਹ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮਾਹਿਰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫੌਜ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤਖ਼ਤ ਪਲਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਈ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਨੇਕ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ 'ਲੋਂਗ ਮਾਰਚ' ਸੱਚਮੁੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣ ਗਿਆ।

ਉਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਦੇ ਕਈ

ਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਾਰੇ ਵਕੀਲ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇੰਨੀ ਜ਼ਰਬਦਸਤ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ।

ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ

ਬਣਾਏਗੀ।

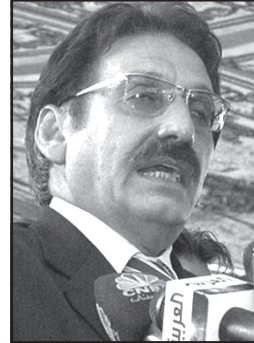
ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਲ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਿਤ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫੌਜ ਦੀ ਪੋ-ਬਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਫੌਜ ਫਿਰ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਬੱਲੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੇ। ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿਚ ਫੌਜ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤਾਂ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਅਤੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਵਿਚਾਲੇ ਭੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਖਟਾਈ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜ ਮਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਗੱਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਬਾਹਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੋਈ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਚੀਨ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਘਟਨਾਚੱਕਰ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੁਹਰ ਲਗਾਈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਨਹੀਂ, ਕਨਪੁਤਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ।

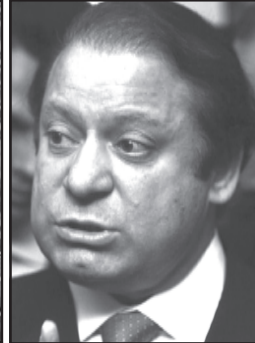
ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸੁਖਦ ਅੰਤ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਫਤਿਖਾਰ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 60 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜੱਜ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਨਾ ਜੁੱਟ ਜਾਣ। ਚੌਧਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਲਾਨ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅੰਨ੍ਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੌਧਰੀ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਦੁਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣਗੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਛੂਹਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ

ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਗਠਜੋੜ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਨ ਸਿਰਫ ਉਹ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਵੀ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਡਗਮਗਾਈ ਹੋਈ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ

ਚੌਧਰੀ ਇਫਤਿਖਾਰ

ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ

ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ

ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਫੌਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਵਿਕਲਪ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਇੰਨੇ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਤਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਦ ਭੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਠੱਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 30 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 30 ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਾਲਾ 401 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੰਬੀ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ਿਵਸ਼ੰਕਰ ਮੈਨਨ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਹਿਦ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ 10 ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਆਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਫੋਨ ਗੱਲਬਾਤ, ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ ਚਿੱਟੇਬਰਮ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਢਿੱਲ ਮੱਠ 'ਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੱਟੇਬਰਮ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੇਗਾ।

ਚਾਂਦ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਲਾਕ, ਕਾਜੀਆਂ 'ਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ

ਮੋਹਾਲੀ : ਚਾਂਦ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਲੰਬੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਲੈ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਉਰਫ਼ ਚਾਂਦ ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਬਾਲੀ ਉਰਫ਼ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਂਦ ਨੇ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਮ. ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਂਦ ਵਿਰੁਧ ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 48 ਸੀ ਸਥਿਤ ਅਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਘਰ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਚਾਂਦ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਫ਼ੋਨ ਉਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਉਨ੍ਹਾਂ (ਚਾਂਦ) ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9.15 ਵਜੇ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ‘ਤਲਾਕ’ ਲਫ਼ਜ਼ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਜਿਸ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।” ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਂਦ ਨੇ ਇਕ ਐਸ. ਐਮ. ਐਸ. ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਿਆ। ਇਹ ਐਸ. ਐਮ. ਐਸ. ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਆਈ ਹੈਵ ਡਾਇਵਰਸ ਯੂ, ਮੇਅਰ ਐਂਡ ਮੇਟੀਨੈਸ ਵਿਲ

ਵੀ ਸੈਂਡ ਯੂ ਵੈਰੀ ਸ਼ੋਰਟਲੀ”।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਂਦ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿਰੁਧ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੋਲ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਚੁੱਪ ਹਾਂ। ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਰੀ ਗੱਡੀ ਉਤੇ ਕਰਾਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕਰਾਸ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।” ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਇੰਕਸ਼ਾਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ

ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪੱਧਰ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਕੋਪਨਹੇਗਨ : ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਵਿਚ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ 2100 ਤੱਕ ਜਲ ਪੱਧਰ ਇਕ ਮੀਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਬਰਫ ਪਿਘਲਣ ਨਾਲ ਜਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਸੀਮਾ ਬਿਸ਼ਨੋਈ (ਚਾਂਦ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ) ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਖੁਦ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਂਦ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕ ਵਿਖਾਵੇ ਖ਼ਾਤਰ ਹੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਕਾਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ (ਚਾਂਦ) ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਧਰੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ

ਨੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਵੀ ਚਾਂਦ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਨਿਕਾਹ ਬਾਰੇ ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚਾਂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਂਦ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ (43) ਉਰਫ਼ ਚਾਂਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ‘ਤਲਾਕ’ ਆਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਤਲਾਕ ਉਸ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪਤਨੀ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਸਲਾਮੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾਰੁਲ ਉਲੂਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਂਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਲਾਕ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਫਤਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮੁਫਤੀ ਅਹਿਸਾਨ ਕਾਸਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਰੀਅਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਤਲਾਕ ਆਖਿਆ ਜਾਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਧੀਨ ਫਿਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇੱਦਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਚਾਂਦ ਮੁੜ ਹਿੰਦੂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ‘ਤਲਾਕ’ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ।”

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਅਨੁਰਾਧਾ ਬਾਲੀ (37) ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਰਚਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਦੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਚਾਂਦ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ। ਮਗਰੋਂ ਚਾਂਦ-ਫਿਜ਼ਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਚਾਂਦ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਚਾਂਦ ਵਿਰੁਧ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਬਦਨਾਮੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

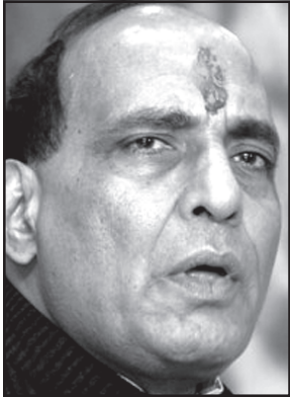
ਰਾਜਨਾਥ-ਜੇਤਲੀ ਵਿਵਾਦ ਤਿੱਖਾ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬੇੜੀ ਮੰਝਧਾਰ ਵਿਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਘਟਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਵਪਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੁਧਾਸ਼ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੱਤਭੇਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਦਫਤਰ 11 ਅਸ਼ੋਕ ਰੋਡ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰੀਤਾ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਪਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਵਰਗੇ ਆਗੂ ਵੀ ਮਿੱਤਲ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ-ਅਡਵਾਨੀ

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਧਾਸ਼ ਮਿੱਤਲ ਤੇ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 36 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਮੌਕੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਿੱਤਲ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ

ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੇ ਵੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾਈ ਆਗੂ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸੁਧਾਸ਼ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਉਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਚਾਰਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਹੋ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਮੁਨਾਸਬ ਨਾ ਸਮਝਿਆ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਤਲੀ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਜੇ ਅਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ

ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ-ਓਬਾਮਾ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਗਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਵੀ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚੀਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੇਨ ਜਿਆਬੋ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇਕ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ (ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਅਰਬ) ਡਾਲਰ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚੀਨ ਦਾ ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੋਰਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲਹਿਣੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆਪਣੇ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਂਡ ਚੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਟੋਕ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਾਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਚ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਮਾਨ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਆਖਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਚੀਨੀ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ।

ਵਧੀਆ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਗੁਰੂਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਜੋ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਟਾਫ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਬਾਕੀ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ “ਮਾਇਕ ਨਹੀਂ ਰੁਹਾਨੀ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਲੋੜ” ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਉਥੇ ਇਹ ਪੜ੍ਹਕੇ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਲਤ ਭੰਡੀ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਤੇ ਕਥਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਜ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਮੈਂ

ਇਹ ਸੁਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨੀਏ/ਕਥਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਪਣੇ ਨਿਜੀ ਹਿਤਾਂ ਕਾਰਣ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਖਿਲਾਫ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

—ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ

ਵਧੀਆ ਕੀਰਤਨ ਵਿਆਖਿਆ

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਗੁਰੂਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਚ ਆਏ ਨਵੇਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦ ਆਇਆ। ਉਹ ਰੂਹ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾਲ ਬੜੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭਾਵ ਅਰਥ ਸਮਝ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਤਰੀਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ/ਕਥਾਕਾਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

—ਐਨ. ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ

CUSTOM CARPENTRY

ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸ਼ਿਕਾਗੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਘਰ, ਰੂਮ ਅਡੀਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਕਿਚਨ, ਨਵੇਂ ਵਾਸ਼ਰੂਮ, ਸਾਈਡਿੰਗ ਤੇ ਰੀਕਰੀਏਸ਼ਨ ਰੂਮ, ਨਵੀਂ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਵਗੈਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਕਲੇਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

GIAN SINGH SEEHRA Ph: 630-841-6537

ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਸਿੱਖੋ

ਹਿੰਦੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰੋ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ-847-791-9331

Singh Driving School

473-W, Northwest Highway, Palatine-IL-60067

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

www.Raunakmela.com

Enjoy Live Radio Show
Every Sun: 9am-9.30am
(Central Time)

on 1590AM

or on Internet.

Since 1983

ਮੇਜ਼ਬਾਨ: ਪੰਮੀ ਗਿਲ

Loose Weight Feel Great!

Fast Weight Loss

*Natural *Guaranteed

*Doctor Recommended

ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਬਲ Products ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ Side Benefits ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਘਟਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

IQBAL KAUR

Ph: 708-444-0554

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

—ਬੀ.ਕੇ. ਚੰਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਆਪਣੇ ਸਰਗਰਮ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਸਰਗਰਮੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਇਨੈਲੋ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਫੀ ਸਖ਼ਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਬੇਟੇ ਕੁਲਦੀਪ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਉਸ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਬਸਪਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਝ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਇਨੈਲੋ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਰੈਲੀਆਂ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚੇ। (ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ 'ਚ)। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਸੂਬੇ 'ਚ ਅਕਸਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੌਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਮ.ਪੀ. ਬੇਟਾ ਦੀਪੇਂਦਰ ਹੁੱਡਾ, ਜੋ ਰੋਹਤਕ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੇ ਚੌਟਾਲਾ ਅਤੇ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ

ਪੁੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੇ ਵੀ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਇਨੈਲੋ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨੈਲੋ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ, ਜੋ 2004 'ਚ ਗੱਠਜੋੜ ਤੋੜ ਕੇ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਮੁੜ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 1999 'ਚ ਉਦੋਂ ਆਪਸ 'ਚ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਨਾਲੋਂ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਉਦੋਂ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ

ਅਤੇ ਚੌਟਾਲਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਚੌਟਾਲਾ ਵਲੋਂ ਸੰਨ 2000 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਨੈਲੋ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜਦੇ ਗਏ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਚੁਣ ਲਏ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ 2004 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ 2005 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਲੜੀਆਂ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਨੈਲੋ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ 9 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ। (ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 90 ਮੈਂਬਰੀ ਸੀ।) ਉਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ 10 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਚੌਟਾਲਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ।

ਬੀਜੂ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲਿਆ

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ 31 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਚੋਣ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਚੋਣ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਘਾਟ ਸਬੰਧੀ ਕੈਂਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੈਂਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ। ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸਲ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪਾਤੇ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਤਾਲਿਬਾਨ

ਲੰਡਨ : ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ ਹੈ। ਲੰਘੀ 15 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਨੇਤਾ ਮੁੱਲਾ ਉਮਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਨਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਸੰਡੇ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਲਾ ਉਮਰ

ਮਾਰਕਸਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ, ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ

ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੜਾਏ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੰਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਬਾਂ ਸਨਅਤੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪੂਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੌਮੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਐਕਟ 'ਚ ਸੋਧ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅੱਧਾ-ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪੈਸਾ ਸਟਾਕ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ 'ਚ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਨਵ-ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ, ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਰੋਕਣਾ, ਮੰਦੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਸਥਾਗਤ

ਸੁਧਾਰ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਅਤੇ ਦੇਵੇਗੌੜਾ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਏ ਆਈ ਏ ਡੀ ਐਮ ਕੇ, ਬੀ ਜੇ ਡੀ, ਜੇ ਡੀ (ਐਸ), ਟੀ ਡੀ ਪੀ, ਟੀ ਆਰ ਐਸ ਅਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮੋ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚਾਹਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸਾਂਸਦ ਜੈ

ਪਾਂਡਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚਰੀ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਏ ਬੀ ਬਰਧਨ, ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇਵਗੌੜਾ, ਟੀ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਮ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਟੀ ਆਰ ਐਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੇ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਏ ਬੀ ਬਰਧਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਬਾਰੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਧਨ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਬੀਤੀ 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਤੁਮਕੂਰ ਵਿਖੇ 9 ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ

ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਬਦਲ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਸੈਕੂਲਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਐਚ ਡੀ ਦੇਵਗੌੜਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਪੀੜਤ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਲਝੇਗਾ।

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੇਤਾ ਏ ਬੀ ਬਰਧਨ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਨ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਅਤੇ ਜੇ ਡੀ ਐਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਚ ਡੀ ਦੇਵਗੌੜਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬਦਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 13 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਵਗੌੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1996 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਬਦਲ ਦੇਣ ਲਈ ਹੀ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਗਠਨ ਸਾਰੀਆਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

NirpalKaur.com

ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ

A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD

ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਵਾਦ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ

VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM
HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਖਿਸਕ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਹਾਸੀਏ ਵਲ

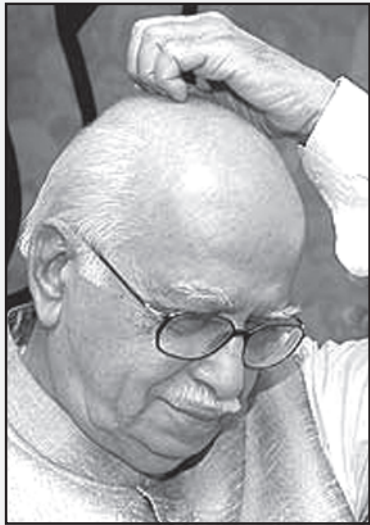
—ਕਲਿਆਣੀ ਸ਼ੰਕਰ

ਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡ ਕੇ ਖੁਦ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਖਿਚਤੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤਾ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਹੁਣ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੀਆਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਦਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਫਿਰ 1996 ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਉਂ ਸੁੰਗੜਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਛੋਟੇ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਹੁਣ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਕਿ ਆਖਿਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਖੁਦ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਉਹ ਖੁਦ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਸਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਕਈ ਵੰਡਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ-ਓ, ਕਾਂਗਰਸ-ਐਮ.,

ਕਾਂਗਰਸ-ਯੂ, ਤਾਮਿਲ ਮਨੀਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਦਿ ਦਲ ਬਣੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਰਾ ਕਾਂ ਪਾ) ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਬਣੀ।

ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

1984 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਚੋਣ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਬੈਠੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਤੇ ਸਫ਼ਾਰੀ ਸੂਟ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਬਾਂ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਰੋਲੈਕਸ ਘੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਬ੍ਰਾਂਡਿਡ ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਚਸ਼ਮੇ ਪਹਿਨਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ 2004 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ

ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਜਿਸ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਕਤੀ-ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁਆਬਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਗੱਠਜੋੜ 'ਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਗੱਡੀ ਖਿੱਚਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਹੁਣ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੌਮੀ ਗੱਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਪਾ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਆਏ ਦਿਨ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਦ੍ਰਮੁਕ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਦ੍ਰਮੁਕ ਨਾਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਗੱਠਜੋੜ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹੀ ਗੁਆ ਬੈਠੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1996 'ਚ ਇਸ ਨੇ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਉਥੇ ਪਠਪਠਾਈ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਉਥੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਉਂਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਯਤਨ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਕ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਜਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ 'ਤੇ

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਅਤੁੱਲਿਆ ਘੋਸ਼, ਬੀ.ਸੀ. ਰਾਏ, ਸੰਜੀਵਾ ਰੈਡੀ, ਕਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਵਾਈ.ਬੀ. ਚੌਹਾਨ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਖੇਤਰੀ ਨੇਤਾ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ

ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਗਣਿਤ ਦਾ ਭਾਰੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਹਿੰਦੀ-ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਈ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2004 'ਚ ਜਿੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਾਲੀ ਰਾਜਗ 'ਚ 24 ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਸਨ, ਉਥੇ 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦਲ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੱਤਾ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ 'ਇੰਡੀਆ ਸ਼ਾਈਨਿੰਗ ਮੁਹਿੰਮ' ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਰਾਜਗ ਦੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖ ਸਕਣ 'ਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰੀ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ, ਜਦੋਂ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਬੀਜਦ) ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲਏ। ਬੀਜਦ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਰਾਜਗ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਰਾਜਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਹੁਣ ਉਸ ਪਾਸੇ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਤ੍ਰਿਸ਼ੁਕੂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹੀ ਆਵੇਗੀ।

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਥੰਮ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਲੰਡਨ : ਘਰ ਦੇ ਆਹਰ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਵਾਂ, ਪਿਉਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਔਸਤਨ 74 ਘੰਟੇ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਉਜਰਤ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ 32812 ਪੌਂਡ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਮਰਦ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ 53 ਘੰਟੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ 23296 ਪੌਂਡ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਬੀਮਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੀਗਲ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਵਲੋਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ 33 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ ਤੇ ਮਰਦ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ 21.5 ਘੰਟੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਬੱਚੇ ਸਾਂਭਦੀਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ 82 ਘੰਟੇ ਨੌਕਰੀ ਜਿੰਨਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਔਰਤਾਂ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ 55 ਘੰਟੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੀਗਲ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਦੇ ਐਲਨ ਫਰਗੂਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮਾਵਾਂ ਚੋਟਾਨ ਵਾਂਗ ਡਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਬਚਿਆ ਰਹੇ, ਠੀਕ-ਠਾਕ ਚਲਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਏਨੇ ਪੈਂਡੇ ਝਾਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿਰਫ਼ 53 ਫੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ 26 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਬੀਮਾ ਕਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਆਈ ਟੀ ਵਿਜ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਲੰਘੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਗ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਦੀ ਮੁਫਤ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵਾਅਦਾਨੁਮਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ 800 ਨੰਬਰ ਮੁਫਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਨਾਲ 24 ਘੰਟੇ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਅਡਵਾਨੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ 30 ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

- * ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ।
- * ਇਕ ਕਰੋੜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਵਿਆਜ ਰਹਿਤ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਲੈਪਟਾਪ।
- * 3 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਉਦੇਸ਼ੀ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ।

* ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ।

* ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਿੱਖਿਆ।

* ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 40 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 100 ਕਰੋੜ ਕਰਨਾ।

* ਸਭ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਨਕਦੀ ਰਹਿਤ ਭਰਤੀ।

* ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਈ-ਗ੍ਰਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਗ੍ਰਾਮ ਯੋਜਨਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

* ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੋੜ 20 ਲੱਖ ਆਈ.ਟੀ. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਗ ਸਰਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਨੂੰ ਉਚ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ

ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਅਧਿਆਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਲੁਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਹਰ ਆਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਈ-ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਧਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਲੈਪਟਾਪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਕਰੋੜ ਲੈਪਟਾਪ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਰਹਿਤ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੋਦੀ ਮੇਰੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ—ਅਡਵਾਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਨੇਤਾ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਹਨ।

‘ਆਊਟ ਲੁੱਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ’ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਕੱਦ ਦੇ ਮੋਦੀ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦਕਿ ਸਾਡੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।” ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਮੋਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ ਕਿਉਂ? ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਯੁਵਾ ਕਾਰਡ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਯੁਵਾ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋ, ਉਮਰ ਕੋਈ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਮੁਖਤਾਰਾਂ ਮਾਈ ਨੇ ਆਖਿਰ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਵਿਆਹ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਮੁਖਤਾਰਾਂ ਮਾਈ ਨੇ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।

43 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮਾਈ ਨੇ ਮੁਸ਼ੱਫਰਨਗਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਸਿਰ ਆਬਾਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ। ਮਾਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ ਗੁੱਜਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਕਾਹ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੜੋਈ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰੋਹਾਨ ਰਸੂਲ ਨੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਖਬਾਰ 'ਦ ਨਿਊਜ਼' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ‘ਮੁਖਤਾਰ ਮਾਈ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਿਪਾਹੀ ਨਾਸਿਰ ਆਬਾਸ ਮਬੇਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ।’

ਅੱਬਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਬੱਚੇ

ਹਨ। ਮੁਖਤਾਰ ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਰੁਖਸਾਨਾ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਬਾਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਰੁਖਸਾਨਾ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅੱਬਾਸ ਨੇ ਰੁਖਸਾਨਾ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ।

ਮੁਖਤਾਰ ਮਾਈ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੀਰਵਾਲਾ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਸ਼ਿਊਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸੰਨ 2002 ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ 12 ਸਾਲਾ ਭਰਾ ਅਬਦੁਲ ਸ਼ਕੂਰ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਤਾਲੁਕਾਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਖਤਾਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।

ਅਣਖ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮਧੋਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਹ ਜੁਲਮ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਪੀ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਮੁਖਤਾਰਾਂ ਮਾਈ

ਹਨ ਪਰ ਮੁਖਤਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਮੁਖਤਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਉਤਪਾਦਨ ਮੰਤਰੀ ਅਬਦੁਲਕਾਦਰ ਜੜੋਈ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਮਤੋਈ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੁਆਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫਿਲਮੇਂਟ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ

ਕਈ ਆਪ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਜਾਗਦਿਆਂ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ‘ਸਲੱਮਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ’ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਸਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਵੀ। ਯਾਨਿ ਕਿ ਇਕੋ ਵੇਲੇ ਦੋ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਲ ਦੋ ਤੀਰ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਖੈਰ! ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ਼ਾਇਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੀਝ ਹਨ। ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜਾਂ ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਾਰਸ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਖੇਡ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਖੇਡੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤੇ ਜੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਆਸਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹੁਲਾਰੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਅਸੁਲਾਂ ਤੋਂ ਫਿਰੇ ਨਹੀਂ। ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਦੁੱਖ ਭੋਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੱਬ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਮਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗੇ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸੇਵਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ‘ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਹੈ ਸਾਡੀ’ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਲੱਮਡਾਗ ਨੇ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਲਹਿਰਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਲਾ ਰੱਖਾ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਰਸਰੀ ਜਿਹਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਂ ਮੁੱਖਬੰਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੀਤੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਇਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਸੁਰ-ਲੈਅ-ਤਾਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਗੀ ਕਿ ਪੂਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੁਰੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਹੀ ਸਨ।

ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਉਕਤ ਰੂਪ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਸੰਵਾਦ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਇਸੇ ਲਈ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ। ਜਦੋਂ ਨਾਟਕਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਸੰਵਾਦ ਵਾਰਤਿਕ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਗ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਉਨਤੀ ਕਰਦੇ ਗਏ, ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਦੌਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗੀਤ ਕਲਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਉਚਪਾਏ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਨਿਊ ਬੀਏਟਰਜ਼’ ਨੇ ਮੱਧਮ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਤਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਫਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੁਨੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਜ਼ ਲਖਨਵੀ, ਕੰਵਰ ਜਲਾਲਾਬਾਦੀ, ਜੋਸ਼ ਮਲੀਹਾਬਾਦੀ, ਹਿਆਤ ਅਮਰੋਹੀ ਤੇ ਕੈਫ ਇਹਫਾਕੀ ਵਰਗੇ ਗੀਤਕਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ

ਸਮੇਂ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਉਚਕੋਟੀ ਦੇ ਗੀਤ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੁਨੀ ਨੇ ਨੌਸ਼ਾਦ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਕੀਲ ਤੇ ਨੌਸ਼ਾਦ ਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ। ‘ਰਤਨ’ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਪਾਰਖੂ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕੀਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਕੀਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੇ ਸ਼ਕੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ। ਸ਼ਕੀਲ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ, ਰਜਿੰਦਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਹਸਰਤ ਜੈਪੁਰੀ, ਮਜਰੂਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ, ਰਾਜਾ ਮਹਿੰਦੀ ਅਲੀ ਖਾਂ, ਕੈਫੀ ਆਜਮੀ, ਸ਼ੈਲਿੰਦਰ, ਐਚ.ਐਸ. ਬਿਹਾਰੀ, ਤੇ ਨਕਸ਼ ਜਾਇਲਪੁਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਆਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੁਕਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵੀ ‘ਲੈਲਾ ਮਜਨੂੰ’ ਤੇ ‘ਕਥੀ ਕਥੀ’ ਵਿਚ ਸਾਹਿਰ, ‘ਆਂਧੀ ਮੌਸਮ’ ਵਿਚ ਗੁਲਜ਼ਾਰ, ‘ਪਾਕੀਜਾ’, ‘ਹਮ ਕਿਸੀ ਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ’ ਵਿਚ ਸ਼ੰਕਰ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ‘ਪ੍ਰੇਮ ਮੁਹੱਬਤ’ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਹ ਅਖ਼ਤਰ ਦੇ ਗੀਤ ਕਾਫੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹੋਏ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਗਏ।

ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਪਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਨਿੰਦਕ ਸਨ। 1952 ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਡਾਕਟਰ ਬੀ.ਵੀ. ਕੇਸਕਰ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਨੂੰ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਗੀਤ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ। ਹੋਇਆ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਇਕਦਮ ਵੱਜਣੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ।

ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਕੇਸਕਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ‘ਸ਼ਾਰਟਵੇਵ’ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਪਏ ਸਗੋਂ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਪੰਜਾਹਵਿਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੰਨਾ ਜੁੜਿਆ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਸ਼ਾਦ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਧੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਸੰਵਾਰਿਆ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਰੰਗ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਗਿਆ। ਲੇਕਿਨ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਦਿਨ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਮਾਇਕਰੋਫੋਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਧੁੰਨ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਧ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਸੁਰੱਈਆ, ਨੂਰਜਹਾਂ, ਸੁਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ, ਕੇ.ਐਲ. ਸਹਿਗਲ, ਪੰਕਜ ਮਲਿਕ, ਐਸ.ਡੀ. ਬਾਤਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਪਣਾ ਜਾਦੂ ਖਿਲਾਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਮੰਨਾ ਡੋ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਤੇ ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਦਾ ਆਗਮਨ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿਖਰ ਸੀ। ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਕਾਰਨ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸੂਖਮਤਾ ਆਈ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਨੇ ‘ਸ਼ਹਿਨਾਈ’ ਵਿਚ ਹਲਕੀ-ਫੁਲਕੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਧੁੰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਕੰਧਾਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਗੀਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕ ਏਨੇ ਦੀਵਾਨੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਦਿਲ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੀਰੋ-ਹੀਰੋਇਨ ਵਾਂਗ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਸੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬ੍ਰਿਹਾ ਤੇ ਵਿਯੋਗ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬਣਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਨੇ ਇਸ

ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜਾ ‘ਬਲਾਸਟ’ ਕੀਤਾ ਉਹ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਮਰਦ ਗਾਇਕਾਂ ‘ਚ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਈਦ ਦਾ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਾਇਆ, ਉਹ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਣਾ ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਛੇਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ, ਆਰ.ਡੀ. ਬਰਮਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਬਰਮਨ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ‘ਜੰਗਲੀ’ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਬਿਨਾ ਫਿਲਮਾਂ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਬਲਕਿ ਚੌਧਰੀ ਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਦੌਰ ਕਲਾ ਨਾਲੋਂ ਪੈਸੇ ਵਲ ਵਧ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਸੰਗੀਤ ਦਰਮਿਆਨ ਲਕਸ਼ਮਣ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਤੇ ‘ਜੰਜੀਰ’ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਪੈਸਾ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅੱਠਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ੌਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੀ ਬੁੱਲਕ ਵਿਚ ਵੜ ਗਿਆ। ਧੁੰਨਾਂ ਵਪਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਅੱਜ ਲਾਊਡ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਾਜੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ‘ਮੁਗਲ-ਏ-ਆਜ਼ਮ’, ‘ਦੋ ਆਂਖੇ ਬਾਰਾਂ ਹਾਥ’, ‘ਗੁਮਰਾਹ’, ‘ਬਰਸਾਤ’, ‘ਗਾਈਡ’ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਅੱਜ ਵੀ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ‘ਚੋਂ ਖਿਸਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਜਿਸ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਸ ਵਾਰਿਸ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੈੜ ਖਿੱਚੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਉਖੜ ਗਏ ਹਨ।

ਜੇ ਪਿਛਲੇ 45 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਸੰਗੀਤ ‘ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ

ਗੱਲੀ-ਬਾਤੀ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੱਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

‘ਹਾਂ-ਹੂੰ’ ਜਾਂ ਚੀਖ ਚਿਹਾੜੇ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਲਾਈ ਰੱਖਿਆ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮੌਲਿਕ ਆਵਾਜ਼ ਉਸੇ ਦੀ ਹੀ ਸੀ। ਤਲਿਤ ਮਹਿਮੂਦ ਤੇ ਹੇਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਬਣ ਗਏ। ‘ਮੁਹੱਬਤ ਕੀ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇ ਰੋਏ...’ ਜਾਂ ‘ਧੜਕਤੇ ਦਿਲ ਕਾ ਸਲਾਮ ਲੇ ਲੇ...’ ਗੀਤ ਲਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਅਗਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤੱਕ ਚਲਾਈ ਰੱਖਣਗੇ। ‘ਰਾਤ ਕੋ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਬੋਲੇ ਮੇਰੇ ਕੰਗਨਾ...’ ਨਾਲ ਆਸ਼ਾ ਭੌਂਸਲੇ ਨੇ ਕਲਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਲੈ ਲਈ। ‘ਲਾਗਾ ਚੁਨਰੀ ਮੇਂ ਦਾਗ...’ ਨਾਲ ਮੰਨਾ ਡੇ ਦੀ ਬਾਤ ਪੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਨਵੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਵਾਂਗ ‘ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ’ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਸੁਰ-ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੋਜ਼ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ‘ਫਲੈਟਨੈਸ’ ਨਹੀਂ। ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਤੁਕਬੰਦੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ‘ਬੂਹਾ ਦੌੜ’ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਰਾਸਤ ‘ਚੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਵਰਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਮੁਕੇਸ਼ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿਤਿਸ਼ ਮੁਕੇਸ਼ ਕਿਤੇ ਦੇ ਕਿਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਗਿਰਾਵਟ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਸੁਰ ਤਾਲ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਕੈਮਰਾ ਟੈਕਨੀਕ ਵਿਚ ਆਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਾਰਨ ਦਰਸ਼ਕ ‘ਵਿਜ਼ੂਅਲ’ ਵਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਮ.ਟੀ.ਵੀ. ਦੀ ਤਰਕ ‘ਤੇ ਪਲ ਪਲ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਐਂਗਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਨੇਤਾ-ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਮੁਕ ਅਦਾਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਰਿਧਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਤ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੈਲੀ ਹੋ ਗਈ’ ਵਾਂਗ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਭਰੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਇਸ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਸਾਉਣੀ ਦਾ ਗੀਤ

ਪੱਕ ਗਈਆਂ ਮੱਕੀਆਂ ਤੇ ਝੋਨਾ ਪੱਕਿਆ
ਜੱਟ ਦੀਆਂ ਬੁੱਲੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਨੱਚਿਆ
ਜੱਟੀ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਕਰਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜੀ।
ਐਤਕੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸਾਡੀ ਸਮੇਂ ਮਾਰ ਜੀ।

ਪੈਲੀ ਗਹਿਣੇ ਪਈ ਜੋ, ਉਹ ਵੀ ਛੁਡਾਉਣੀ ਏ।
ਭੱਜਿਆ ਲਵੇਰਾ, ਕੋਈ ਮੱਝ ਵੀ ਲਿਆਉਣੀ ਏ।
ਲਵੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਅਗੇਤਾ ਹੀ ਬੁਢਾਪਾ ਆ ਗਿਆ।
ਜੱਟ ਦੀਆਂ ਬੁੱਲੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਛਾ ਗਿਆ।

ਜੱਟੀ ਹੋਈ ਖੁਸ਼, ਨਾਲੇ ਮਾਰੇ ਕੱਛਾਂ ਜੀ।
ਸੁਣ ਲੈ ਉਮੰਗ ਮੇਰੀ, ਸੱਚੀ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਾਂ ਜੀ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੱਕੇ ਜਾਣਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਦੇ ਗੁਰਗਾਬੀ ਵੇ।
ਲਹਿੰਗਾ ਵੀ ਲਿਆ ਦੇ, ਦੁਪੱਟਾ ਵੀ ਉਨਾਬੀ ਵੇ।

ਕਾਟੇ ਬਣਵਾ ਦੇ, ਨਾਲੇ ਵੰਗਾਂ ਘੜਵਾ ਦੇ ਵੇ।
ਝੱਗੇ ਚੁੰਨੀ ਖੜਨੇ ਮੈਂ, ਉਹ ਵੀ ਬਣਵਾ ਦੇ ਵੇ।
ਇਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਟੌਹਰ ਬਣਨਾ।
ਮੈਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੰਡੌਰ ਬਣਨਾ।

‘ਬੂਆ...’ ਸਰਾਬੀ ਦੀ ਹਾਕਰ।

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਵੇਖ ਰਾਮਾ ਇਥੇ ਆਉਣੋਂ ਨਹੀਂ ਉ ਹੱਟਦਾ।
ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਚੜ੍ਹ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬਕਦਾ।
ਆ ਵੇਖਾਂ ਰਾਮਿਆਂ ਉਏ ਤੈਨੂੰ ਭਲਵਾਨ ਨੂੰ।
ਮਾਰ ਕੇ ਸੋਟਾ ਪਾਰ ਕਰਾਂ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ।
ਇਕ ਹੱਥ ਟਕੂਆ ਗੰਡਾਸਾ ਆ ਗਿਆ।
ਜੱਟ ਦਿਆਂ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਸੱਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ।

‘ਚਲੇ ਜਾਹ ਓ ਰਾਮੇ ਜੇਕਰ ਜਾਨ ਤੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀ।
ਘੁੱਟ ਕੁ ਪੀ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਸਤੀ ਖਿੰਡਾਈ ਦੀ।’
‘ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੜਾ ਏਂ ਤੂੰ ਸਾਲਾ ਲਗਦਾ।
ਤੈਨੂੰ ਐਵੇਂ ਦਾਲ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਲਗਦਾ।
ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਪੀਤੀ ਮੈਂ ਨਾ ਡਾਕਾ ਮਾਰਿਆ।
ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ।’

ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੰਡਾਸਾ ਜੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਰ ਜੀ।
ਰਾਮੇ ਨੂੰ ਪੁਚਾਇਆ ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਾਰ ਸੀ।
ਚਿੱਤ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਨਾ ਸੀ ਪਾਣੀ ਮੰਗਿਆ।
ਜੇਲੂ ਵਾਲਾ ਸੀਨ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੋਂ ਲੰਘਿਆ।
ਰੰਗ ਵਿਚ ਭੰਗ ਪਈ ਲੁੱਟ ਗੀ ਕਮਾਈ ਸੀ।

ਰਾਮੇ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਕਿੱਥੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਈ ਸੀ।
ਹੋਏ ਲੋਕ ‘ਕੱਠੇ ਜੱਟੀ ਪਾਵੇ ਕੀਰਨੇ।

ਪੁੱਟ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ, ਵੇਖੋ ਮੇਰੇ ਵੀਰਨੇ।
ਇਕ ਰੰਡੀ ਹੋਈ ਦੂਜਾ ਜੇਲੂ ਜਾਏਗਾ।
ਪਹਿਲੀ ਕੀ ਛੁਡਾਉਣੀ ਹੋਰ ਗਹਿਣੇ ਪਾਏਗਾ।
ਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਰਾਮਾ, ਚਾਂਗਰਾਂ ਨਾ ਮਾਰਦਾ।

ਨਾ ਆਪ ਮਰਦਾ, ਨਾ ਘਰ ਦੇ ਉਜਾੜਦਾ।
ਨਸ਼ਿਆ ਦਾ ਭੋਗ ਨਿਰਾ ਘਰ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਹੈ।
ਛੱਡ ਦਿਉ ਪੀਣੀ, ਇਹ ਕੰਮ ਮਾੜਾ ਹੈ।
ਸੱਚੀ ਗੱਲ ‘ਪੰਨੂ’ ਦੀ, ਨਾ ਝੂਠ ਮਾਸਾ ਜੀ।
ਪੀਣ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਸੇ ਦਾ ਮਝਾਸਾ ਜੀ।

—ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੋਅ

ਮੈਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੋਅ, ਵੇ ਲੋਕਾ!
ਮੈਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੋਅ।
ਘਰ-ਘਰ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਦਾ ਛੱਟਾ,

ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂ ਹੋਅ।

ਬੀਜ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬੋਣੇ ਚਾਹਾਂ,
ਪੁੱਟ ਨਫਰਤ ਦੀ ਪੋਲੀ।
ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ,
ਅੱਜ ਤੀਕਰ ਹੈ ਰੋਲੀ।
ਫਿਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚ ਘੁਲ ਜਾਏ ਰੱਬਾ!
ਅਮਨਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ।

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਇਕ ਬਗੀਚੀ,
ਦੁਨੀਆਂ ਬਣ ਜਾਏ ਸਾਰੀ।
ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਡੀ ਕਰੀਏ,
ਪੁੱਟ ਦੇਈਏ ਕੰਗਿਆਰੀ।
ਦਵੈਤ, ਈਰਖਾ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ,
ਤੇ ਪਾਪ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ।

ਰਾਗ ਮਲੂਾਰ ਤੇ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ,
ਅਲਾਪਣ ਜਿਥੇ ਪੌਣਾਂ।
ਪੰਛੀ ਗਾਵਣ ਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ,
ਨਾ ਕੋਈ ਰੋਣਾ-ਧੋਣਾ।
ਉਸ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਆਲੂਣਾ,
ਪਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂ ਹੋਅ।

—ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ

23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਸਾਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਕ ਉਸਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਕਲੱਬ ਦੀ ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੋ, ਜਿਸ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੱਗ ਵਾਲੀ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਜੋ ਫੋਟੋ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਸਲ 'ਚ ਉਹ ਇਸੇ ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੋ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਟੋਆਂ ਜਨਤਾ 'ਚ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਤੀਜੀ ਫੋਟੋ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਇਕ ਹਵਾਲਾਤ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਨੰਗੇ ਸਿਰ

2 ਵਜੇ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਜੇ ਦੀ ਛਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਿੱਧੀ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਰਖਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਬੈਠ ਦੀ ਬੁਣੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੁਰਸੀ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਚਿੱਟੀ ਪੋਨੋਹਾਰੀ ਸਲਵਾਰ, ਚਿੱਟੀ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੀਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਨ-ਪਾਲਿਸ਼ ਬੂਟ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਚਿੱਟੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਪਿੰਡ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਨੂਆਂ ਦਾ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੀ।

ਬੈਠੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਤਸਵੀਰ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟੋਪ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਵੈਟ੍ਰੋਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਵੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਫੋਟੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1929 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਗੇਟ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਰਾਮਨਾਥ ਕੋਲੋਂ ਖਿਚਵਾਈ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈਟ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਵਲੋਂ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿਚਣ ਲਈ ਦੁਕਾਨ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈਟ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੈਟ੍ਰੋਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਅ ਅਤੇ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਖਿਚਵਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਕੈਮਰੇ ਵਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੈਟ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਵੈਟ੍ਰੋਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਨੇ ਟੋਪ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ। ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਕੈਮਰੇ ਵਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸੰਗਾਊ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਆਪਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ 'ਚ ਖਿੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣੀ ਸਵਾਈ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਾਣ ਦੀ ਬੁਣੀ ਚੌਕੜੇ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਜਿਹੀ ਮੰਜੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਿਰ ਤੇ ਪੈਰ ਨੰਗੇ ਹਨ। ਜੁੱਤੀ ਪਰੇ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗਲੇ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਕਾਲਰਾਂ ਵਾਲਾ ਕਮੀਜ਼ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਹੱਥ 'ਚ ਹੱਥਕੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਗਲ ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਅਤੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੰਜੇ ਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਹਵਾਲਾਤੀ ਦਰੀ 'ਚ ਸੁੱਚਜਤਾ ਨਾਲ ਲਪੇਟ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਬਿਸਤਰਾ ਹੈ। ਮੰਜੀ ਦੀਆਂ ਚੁਲਾਂ ਢਿੱਲੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਵੇ ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਟੇਡੇ ਹਨ। ਮੰਜੀ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਵਾਣ ਦੀਆਂ ਰਸੀਆਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਮੰਜੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਪੱਕੀਆਂ ਇਟਾਂ ਦੀ ਕੰਧ ਹੈ ਜੋ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੂੜੇ ਦੀ ਸੇਧ ਤੱਕ ਟੀਪ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਦਰਖਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕ ਵੇਲ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਸੁੱਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਕੋਈ ਦਿਨ ਦੇ 12 ਤੋਂ

ਇਹ ਫੋਟੋ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਉਸਦੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ 'ਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਆਇਆ ਸੀ।

ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਅਗਸਤ 1922 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 1923 ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1927 'ਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤੁਲੀ ਹਵਾਲਾਤ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਹਵਾਲਾਤ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਹਵਾਲਾ 'ਚ ਕੈਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜੁਬਾਨੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇਸੇ ਦਰਖਤ ਹੇਠ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ 'ਚੋਂ ਸਾਫ ਦਿੱਸਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫੋਟੋ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਾਰਚਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਇੰਨਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਸਾਂਡਰਸ ਕੇਸ ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਬੰਬ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਈ।

ਭਾਈ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ 1930 'ਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਕੀਲ ਰਘੁਨਾਥ ਸਹਾਏ ਦੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਵਕੀਲ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਂਡਰਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਫਰੋਲਾ ਫਰਾਲੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਫਾਈਲ 'ਚ ਲੱਗੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਦੀ ਜੁਬਾਨ 'ਤੇ ਸੀ ਸੋ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ 'ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਪਜ਼ਾਮੇ ਦੇ ਨੇੜੇ 'ਚ ਟੁੰਗ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਉਹ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਾਈਲ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੇ 500 ਸਫਿਆਂ ਦੀ 'ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਲਿਖੀ, ਜੋ 1986 'ਚ ਛਪੀ।

1950 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਦਮਪੁਰ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਤਸਵੀਰ

ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ। ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਭਾਈ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਜਦੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ। ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜੇ ਵੀ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇ।

ਕੁਝ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਇਕ ਜਿਥੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਮਨੁੱਖੀ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਹਸਰਤਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਰਤਾਰੇ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜੀਵੇ ਸਾਧਾਰਣ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਯਕੀਨ ਨਾ ਬੱਝੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਹ ਨਾਇਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਮ ਤੁਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲਹੂ ਮਾਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਸੋ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ 'ਚ ਕੱਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇਕ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਮਾਤੀ, ਖਾਸ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ਸਾਥੀ ਯਸ਼ਪਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਵੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ (ਐਚ. ਐਸ. ਆਰ. ਏ.) ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਉਹ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੇਸਟਲ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ 'ਚੋਂ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ 1929 'ਚ ਵਾਇਸ ਰਾਏ ਲੌਰਡ ਇਰਵਿਨ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਇਆ ਸੀ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਭਾਰਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ।

ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਕਿ ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਤੀ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਨਾਲ ਫੇਰੇ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀ ਬਿਨਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੋ, ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਣ 'ਤੇ ਰਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਸ਼ਪਾਲ ਆਪਣੀ ਬੈਰਕ 'ਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਤੀ ਕਰਾਚੀ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ।

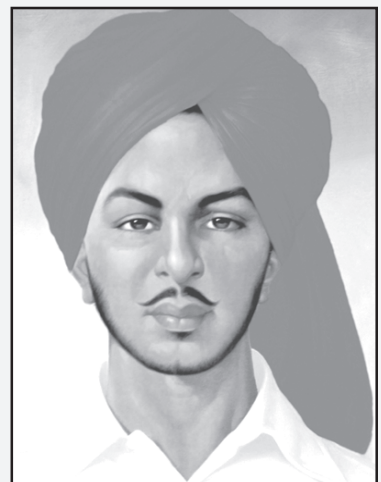
ਯਸ਼ਪਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਤੇ ਹਸਮੁੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੱਥੇਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੱਥੇਲ ਝੱਲਦਾ ਹੱਸ ਕੇ ਸੀ। ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਦਾ ਠਣਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ, ਉਹ ਉਨਾ ਬਣ ਠਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪੱਗ ਨਿੱਕੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਟੌਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਖੱਦਰ ਦਾ ਬੇਮੋਚ ਅਤੇ ਮੈਲਾ ਕਮੀਜ਼ ਪਹਿਨਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਜ਼ਾਮੇ ਹੀ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੁੰਗੀ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਲਜ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਭਰੇ ਹੋਏ ਭਰਵੱਟੇ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲ ਚਿਹਰੇ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਜਮਾਤੀ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਵਿਚ ਚਿਪਕਾਏ ਬਦਾਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੱਦ ਲੰਬਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਬੋਤਾ ਕਹਿਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਖੌਲ ਕਰਨ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਸੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵੀ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਾ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਜੇ ਇਕੱਲਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੱਥ ਵਿਚਲੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਤੰਗ ਹੀ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਕੈਬਲਰੀ 'ਚ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੈਦੇਵ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਿਨੇਮਾ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਜੈਦੇਵ ਦੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਚ ਬਿਮਾਰ ਪਿਆ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਛੱਡ ਸਿਨੇਮਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ।' ਮੈਨੂੰ ਡਿਸਪੈਂਸੀਆ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ, ਫਿਰ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਪੜ੍ਹਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਉਏ, ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਦਹਾਜ਼ਮਾ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਮੀ ਰੋਟੀ ਨਾ ਖਾਈ, ਲਿਆ ਟਿਕਟ ਕਿੱਥੇ ਐ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਨੇਮਾ ਜਾਵਾਂ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ 'ਅਰਜੁਨ' 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਰ ਆਈ ਕਿ "Chaman Lal editor of defunct Nation arrived at Lahor." ਐਡੀਟਰ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਰ ਦੀ ਟਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਡੀਫੈਕਟ 'ਨੇਸ਼ਨ' ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਚਮਲ ਲਾਲ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਹੀ ਟਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ 'ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਨੇਸ਼ਨ' ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਚਮਲ ਲਾਲ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।' ਭਾਵ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'Defunct' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝ ਪਿਆ। ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ, ਸ਼ਾਇਰੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਯਸ਼ਪਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਚ ਹਿਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਸ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਰੇ ਪਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ 'ਚ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਘਰ ਦਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਭਗਤ

ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਖਰਚ ਵੀ ਆਪ ਘੱਟ ਹੀ ਮੰਗਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤੰਗੀ ਵੀ ਕੱਟਦਾ ਸੀ। ਅਨਾਰਕਲੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਾਲੇ ਕਾਲੂ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉਧਾਰ ਚਲਦਾ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਚਾਹ, ਪਾਣੀ, ਲੱਸੀ ਆਦਿ ਪੀ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਵਾ ਪਿਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਜਮਾਤੀ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ 'ਚ ਨਹਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵਾਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਉਥੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਬੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਸ਼ਪਾਲ 1976 ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੇ ਕਈ ਝੁਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਕੂਲ 'ਚ ਇਕ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਹ ਬੰਦੂਕਾਂ ਜਾਂ ਬੰਦੂਕਾ ਬੀਜਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹਥਿਆਰ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ।' ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੈਟ੍ਰੋਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਬੜੇ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਮ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

1939 'ਚ ਯਸ਼ਪਾਲ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਕਾਨਪੁਰ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਪਾਂਡੇ, ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਯੂ.ਪੀ. ਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਬਣਿਆ, ਵੀ ਉਸੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੂਜੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੈਟ੍ਰੋਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਵਲੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ ਕੁਝ ਗੋਰਿਆਂ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ' ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੱਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨੋਂ ਫੜਿਆ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ।

ਯਸ਼ਪਾਲ ਸੁਣ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਹੱਸ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਂਡੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੀਮ ਸੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉਹ ਨਾ ਕਦੀ ਵਲੈਤ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੂਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਐਨੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵੱਸ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਰਪੂਰ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਅਲੌਕਿਕਤਾ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜਣਯੋਗ ਤਾਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ।

ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸੁਖਦੇਵ ਨੰਘਰੇ ਤੋਂ ਫਾਂਸੀ ਤੱਕ

23 ਮਾਰਚ 1931 ਈ. ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਅਹਿਮ, ਸ਼ਾਨਮੱਤਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬੰਦ-ਖਲਾਸੀ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਰਜਾਤੰਤਰ ਆਰਮੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੂਰਮੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਜੈ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ, ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਗੁੰਜਾਉ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ।

ਤੇਰੇ ਕੇ ਸਾਥੇ ਮੇਂ ਪਲ ਕੇ ਜਵਾਨ ਹੁਏ ਹੈਂ ਇਕ ਖੇਲ ਜਾਨਤੇ ਹੈ ਫਾਂਸੀ ਪੇ ਝੁਲ ਜਾਨਾ ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਰਾਏ, ਮਿਥਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਹਰੇਕ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਗੂਫਾ ਉਪਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਘੋਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦਾ ਸੁੱਖ ਵੀ ਭੋਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭੁਲੇਖਾ ਖੜਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ 'ਤੇ ਹਾਰ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਲ ਬਣੀ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇ।

ਕੁਝ ਕੁ ਕੱਚ-ਘਰੜ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਕਲਮ ਘਸੀਟ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਅਤੇ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤ ਤੇ ਉਸਦੇ ਟੋਡੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਕਦਰ-ਘਟਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਕੀ ਪਲਾਹੀਂ ਹੱਥ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਅੱਜ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਕੁੱਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਿਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਸੰਗਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਰੀਬ, ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨਾਂ ਤਬਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਰਾਹ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ, ਮੰਦਹਾਲੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੀਹੇ ਤੁਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ, ਲੇਖ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ ਵੇਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਉਹ ਜਾਨ ਵਾਰ ਗਏ, ਵਾਚਣ ਤੇ ਘੋਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਮਈ, 1907 ਈ. ਨੂੰ ਮਹੱਲਾ ਨੌਂ ਘਰੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਰਾਮ ਲਾਲ ਬਾਪਰ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਰਲੀ ਦੇਈ ਦੀ ਸੁਲੱਖਣੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਮੂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ। 1910 ਈ. ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਾਇਆ ਚਿੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਲਾਭ ਚਾਅ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਫਾਂਸੀ ਲੱਗਣ ਤਕ ਅਸੀਮ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ ਸਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਚਿੰਤ ਰਾਮ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲੈ ਗਏ। ਮੁਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਹਾਈ ਲਾਇਲਪੁਰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਈ. ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਸਾਕਾ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਪੂਰੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਲਾਮੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਮਾਰ ਖਾਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁਲਸੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਸਲਾਮੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਰਾਣੀ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀਰਗਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੀ। 1922 ਈ. ਵਿਚ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਲਈ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਘੋਲ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ

ਕੇਂਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੇ ਸੰਸਾਰ

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਜੈ ਚੰਦਰ ਵਿਦਿਆ ਅਲੰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਸੀ ਕਿ ਅਸੈਂਬਲੀ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਸੈਲਾਬ ਉਮਤ ਆਇਆ।

ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਕੋਟਲਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 8, 9 ਸਤੰਬਰ 1928 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰੀਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਹੋਏ- ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ, ਕਲਕੱਤਾ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਲਾਹੌਰ, ਆਗਰਾ ਬੰਬ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਾਕੇਰੀ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਖਬਰਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨਾ, ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ। ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ- ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। 'ਹਮ ਸਵਰਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ', 'ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਗੱਲਾਂ', 'ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੌਲਤ', 'ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਕਿਸਾਨ', 'ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਨਸਾਨ' ਅਤੇ 'ਅੰਗਰੇਜ਼ੋਂ ਕੀ ਕਰਤੂਤ' ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੇ ਗਏ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਜਥੇਬੰਦਕ, ਇਕ ਇਕ ਇੱਕ ਰੱਖ ਕੇ ਇਮਾਰਤ ਖੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ ਸਾਰਾ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਸੁਖਦੇਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਦਾਲਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ "ਬਾ-ਅਦਾਲਤ ਸਪੈਸ਼ਲ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬਾਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ, ਲਾਹੌਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਸੁਖਦੇਵ ਬਗੈਰਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਨ।"

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੇਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤੀ ਦਾ ਦੌਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੋਮ ਸੈਕਟਰੀ ਸਰ ਵਿਲਸਨ ਜਾਨਸਨ ਹਿੰਗਸ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ, "ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ, ਅਕਸਰ ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵਲਾਅ ਹੈ ਅਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਲ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਲੰਕਾਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਸੂਤੀ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਸੂਤੀ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਹਿਤ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੇਠ ਰੱਖਾਂਗੇ।"

ਸੁਖਦੇਵ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ? "ਨੌਜਵਾਨੋ, ਉਠੋ! ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ।"

ਲੰਡਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹਿਤ ਸਰ ਜੌਹਨ ਸਾਈਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ, ਜਿਸ ਦੇ 7 ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਰਮਣ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਵਰੀ 1928 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਆਣ ਉਤਰਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ

ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਅਧੀਨ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1928 ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਡ ਮਾਰਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ 200 ਗਜ਼ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਜੇ.ਏ. ਸਕਾਟ ਨੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ, ਮੋਲਾਣਾ ਜਾਵਦ ਅਲੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। 30 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਫਸਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਗਰ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕਾ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।"

17 ਨਵੰਬਰ, 1928 ਈ. ਨੂੰ ਲਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ ਨੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ।

17 ਦਸੰਬਰ 1928 ਦਾ ਦਿਨ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੱਟ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਤਾਂ ਜੇ.ਪੀ. ਸਾਂਡਰਸ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੁਪਰਨਟੈਂਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਸੀ। ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਦਾਗੀ, ਜੋ ਸਾਂਡਰਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿਚ ਲੱਗੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਹੌਲਦਾਰ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲਦਿਆਂ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਿਪਕਾਇਆ।

"ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨੇ ਜਾਂਦੇ ਲੀਡਰ ਦੀ ਮੌਤ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਹੱਥੋਂ ਕੌਮ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ। ਸਾਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਹੈਵਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਅੰਗ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਮੰਤਵ ਇਨਕਲਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਹੱਥੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ।" ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਪਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮੇ, ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਦਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ ਨੇ ਆਗਰੇ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਧੌਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਗਦਰੀ ਵੈਲੀਅਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ "ਬਹਿਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ" ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੀ.ਕੇ. ਦੱਤ ਤੇ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੁਖਦੇਵ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਉਹ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕਲਿਆਂ ਮਿਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਮਿੱਤਰ ਮਿਹਣੇ-

ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ।

1924 ਈ. ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਰ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਣ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਕਿ 'ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਹਬ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸਮਝੇਗਾ।' ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਮਿੱਥੇ ਗਏ- (1) ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪਬਲਿਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ। (2) ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਚਿਣਗ ਬਾਲਣੀ। (3) ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ-ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ।

1926 ਈ. ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਗਵਤੀ ਚਰਨ, ਧਨਵੰਤਰੀ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਵੀ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਬ੍ਰੈਡਲ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕਾਕੇਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਅਵੇਸਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਪਤਚਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ, "ਲਾਹੌਰ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ, ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਦੀ ਸਾਖ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਰਕਰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਇਕ ਯਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਗੁਪਤ ਵਰਗ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਸੁਖਦੇਵ 'ਬਰਾਦਰਨ' ਨਾਉਂ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਸਾਡੇ ਐਕਸ਼ਨ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ, ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਲੈ ਸਕੀਏ। ਉਹ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਵੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ।" ਇਹੀ ਕਾਰਨ

(ਖੱਬੇ) ਸਰਕਾਰੀ ਬੇਰੁਖੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੁਹੱਲਾ ਨੰਘਰਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ (ਸੱਜੇ) ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਘਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕੰਮ।

ਜੀਉਂਦੇ ਭਗਵਾਨ

ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦਿਓਂ ਪੂਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵਾਰ ਗਏ ਜੋ, ਪਿਆਰੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰੂਆਂ ਵਰਗੇ, ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ, ਹੀਰੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਅ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ, ਰੋਂਦੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਬਾਪੂ ਖੜੇ ਉਡੀਕਣ, ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ...।

ਕਈ ਨਾਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੇ, ਹਾਲੇ ਰੂਪ ਨਰੋਏ ਨੇ ਸੁਗਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਗਾਨੇ ਚਾਅ ਨਾ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਨੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਲਕੋਈ ਬੈਠੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਅਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ...।

ਕਿਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਹਰ ਕੋਈ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਲਈ, ਬੰਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਂਦਾ ਏ ਜੀਉਣਾ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਜੀਉਣਾ, ਰੋਕੇ ਜੋ ਤੁਫਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ...।

ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ, ਮੌਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਗੀ ਏ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਕੇ, ਗੋਰੀ ਚਮੜੀ ਰੰਗੀ ਏ ਨਵੀਂ, ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰੰਗਣ ਚਾੜ੍ਹੀ, ਪੂਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ...।

ਜੀਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਉਸ ਮਰਦ ਦਾ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜੋ ਮਰਦਾ ਏ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਜੀਵਨ ਅਰਪਨ ਕਰਦਾ ਏ "ਨੂਰਪੁਰੀ" ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਬੀਬਾ, ਝੁਠੀਆਂ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ...।

-ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ

ਮਿਹਣੀ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਸੁਖਦੇਵ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖੁਦ ਲਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਰਮੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਮਿਤਰ ਦੇ ਵਿਛੜ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਹੋਰਵਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਸੁਜਾ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਝੂਟਾ ਵੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਵੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਪੀਣਾ ਹੈ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੰਬ ਸੁਟਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਲਈ। ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀ.ਕੇ. ਦੱਤ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ‘ਤੇ 61-61 ਵੋਟਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਨਲ ਭਾਈ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਇਹ ਪਾਸ ਹੋਣੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮਿਸਟਰ ਸੁਸ਼ਟਰ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਧੌਕੇ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜਾ ਹੋਇਆ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੱਤ ਨੇ ਦੋ ਬੰਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟੇ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਨਾਅਰੇ ਗੂੰਜੇ- ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਸਾਮਰਾਜ ਮੁਰਦਾਬਾਦ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕਿਰਤੀਓਂ ਇਕ ਹੋ ਜਾਓ। ਕੁਝ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟੇ ਗਏ, ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਨੂੰ ‘‘ਦੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼’’ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਇਨ ਬਿਨ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਜੈਂਟ ਟੈਰੀ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1929 ਦੀ ਸਵੇਰ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਖਦੇਵ, ਪੰਡਤ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਤੇ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜ ਲਿਆ।

12 ਜੂਨ, 1929 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀ.ਕੇ. ਦੱਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 10 ਜੁਲਾਈ 1929 ਨੂੰ ਜੇਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 24 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਕੇਸ ‘‘ਸੁਖਦੇਵ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ’’ ਸੀ। 13 ਨਵੰਬਰ 1929 ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਨਿਆਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ। ਸੁਖਦੇਵ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ 2 ਫਰਵਰੀ 1931 ਨੂੰ ‘‘ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਖਰੜਾ’’ ਵਰਗੇ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ‘‘ਮਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਦਬਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਗਮ।’’ ‘‘ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਉਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੜ’’ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨ, ਪਰਪਕ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਜੰਗ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਥਾਂ ਗੋਲੀ, ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਂ ਚਿਠੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ।

7 ਅਕਤੂਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਗੁਰੂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲਾਂ, ਜਲਸੇ ਜਲੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਕਲਕੱਤੇ ਇਕ ਮੁਜਾਹਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਝੜਪ ਵਿਚ 141 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, 560 ਜਖ਼ਮੀ ਹੋਏ, 341 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਕਰਾਚੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮਾਗਮ, ਜੋ ਗਾਂਧੀ ਇਰਵਨ ਸਮਝੌਤੇ ‘ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਰਾਚੀ ਸੈਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਮਾਯੂਸੀ ਪਾ ਛੱਡੀ। ਡਾ. ਪਟਾਭੀ ਸੀਤਾਰਮੱਈਆ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ, ‘‘ਇਹ ਕੋਈ ਵਧਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਨਾ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ।’’ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ 23 ਮਾਰਚ 7 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਸਵੇਰ ਦੇ ਵਕਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਅਸਰ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਉਚਾ ਹੋ, ਸਾਮਰਾਜ ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਾਊ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਬੈਰਕਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦਾ ਮੋੜਵਾਂ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਠੀਕ 7 ਵਜੇ ਜੱਲਾਤ ਨੇ ਸਭ ਠੀਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਤਿੰਨੇ ਸੂਰਮੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ।

ਦੇਸਤੋਂ ਜੇ ਮਰ ਗਏ ਤਾਂ ਗ਼ਮ ਨਹੀਂ, ਦਾਸਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕਦੇ ਜਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਹਥਿਆਰ ਸਾਰੇ ਵਰਤਣੇ, ਜਿੰਦਗੀ ਨੇ ਮਾਤ ਪਰ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਕਾਫਲੇ ਵਿਚ ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦਿਲ ‘ਚੋਂ ਪਰ ਜਾਣੀ ਨਹੀਂ। (ਜਗਤਾਰ)

ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਕੰਧ ਪਾੜ ਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਜੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ, ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਅੱਧ ਸੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਈ. ਤੋਂ ਸਵਤੰਤਰ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਕਥਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਹੱਥੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜਾਈ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਆਓ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ-ਯੁਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਏ।

ਲੁਧਿਆਣੇ ਉੱਚੇ ਪੁਲ ‘ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਫਖ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦੀ ਕੀ ਚਿਤਾਓ ਪਰ ਲਗੇਗੇ ਹਰ ਬਰਸ ਮੇਲੇ ਵਤਨ ਪੇ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਯਹੀ ਏਕ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾ ਹੋਗਾ।

ਪਰ ਜਦ ਲੁਧਿਆਣੇ ਨੂੰ ਘਰੇ ਵਿਚ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਟੇ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਜੱਦੀ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਾਯੂਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਠੀਕ ਢੁਕਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ:

ਬਰ ਮਜ਼ਾਰੇ ਮਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਚਿਰਾਗੇ ਨੇ ਗੁਲੇ ਨੇ ਮਰੇ ਪਰਵਾਨਾ ਸੋਜ਼ਦ ਨੇ ਸਦਾਏ ਬੁਲ ਬੁਲੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਘੋੜੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਇਕ ਚੌਕ ਵਿਚ

ਇਕ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਘੋੜੀ ਗਾਈ, ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਾ ਹਾਂ:

ਆਵੇ ਨੀ ਭੈਣੋ ਰਲ ਗਾਵੀਏ ਘੋੜੀਆਂ, ਜੰਝ ਤੇ ਹੋਈ ਏ ਤਿਆਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਮੌਤ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪਰਨਾਵਣ ਚੱਲਿਆ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਰਦਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤੇ ਵਾਲਾ ਖਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਬੈਠਾ ਤੂੰ ਚੌਕੜੀ ਮਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਭਰ ਨਹਾਵੇ ਘੜੋਲੀ, ਲਹੂ ਦੀ ਰੱਤੀ ਮੋਹਲੀ ਧਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਟੋਪੀ ਵਾਲਾ ਮੁਕਟ ਬਣਾਕੇ, ਸਿਹਰਾ ਤੂੰ ਬੱਧਾ ਝਾਲਦਾਰ ਵੇ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਉਭਰੇ ਮਤਭੇਦ

ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਅਕਸਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਏਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਰਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਲਈ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੁਰਸੀਆਂ-ਮੇਜ਼ ਵੀ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿ ਕੇ ਵੀ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਹਨ।

ਇੰਜ ਹੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੇ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ। ਮਾਸ ਖਾਣ ਜਾਂ ਨਾ ਖਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਉੱਕਾ ਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ

ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਮਾਸ ਖਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੀਨ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ ਪਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਨ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਯੋਗਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ। ਯੋਗੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕੁੰਡਲੀ ਯੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਰੇਡ ਕੀਤੇ ਯੋਗਾ ਟੀਚਰ ਹਰ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਇਸ ਰੂਪ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੋਗ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ‘ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

**-ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਗ
ਲੋਡਾਈ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ।**

ਕੁਰਬਾਨੀ
ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ

ਜੰਡੀ ਤੇ ਵੱਢੀ ਲਾੜੇ ਜੌਰ ਜੁਲਮ ਦੀ, ਸਬਰ ਦੀ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਰਬਾਲੇ, ਚੜਿਆ ਤੇ ਦੂਂ ਹੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਵਾਗ-ਫੜਾਈ ਤੇਬੋਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਲੈਣੀ, ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਰਖਿਆ ਉਧਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇਰਾ ਬਣਿਆ ਵੇ ਸਾਂਝੂ, ਢੁੱਕੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕੋ ਵਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਪੈਂਤੀ ਕਰੋੜ ਤੇਰੇ ਜਾਂਝੀ ਵੇ ਲਾੜਿਆ, ਕਈ ਪੈਦਲ ਤੇ ਕਈ ਸਵਾਰ ਵੇ ਹਾਂ। ਕਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜੰਝ ਜੁ ਤੁਰ ਪਈ, ‘ਡਾਇਰ’ ਵੀ ਹੋਇਆ ਤਿਆਰ ਵੇ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਚੱਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਸ ਦਾ ਮਰਨ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਨ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਬੜੀ ਔਖੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਨੇ ਕੂਚ ਕਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਧਰਮ ਤੋਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਇਕ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ, ਪਤਲੇ ਤੇ ਮਾੜਕੂ ਸਰੀਰ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬੇ ਦੀ। ਗੱਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ 19੪4 ‘ਚ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਕਹਿਰ ਢਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂ ਨਿਹੰਗ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਗਾਂਧੀਆਬਾਦ (ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕਵੀ ਨਗਰ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥੀ

ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਸ਼ਟ ਮੰਡਲੀ ਜਦੋਂ ਏਥੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਾਬਾ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਡਟ ਗਿਆ। ਦੁਸ਼ਟ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ‘ਬਾਵਾ ਏਕ ਤਰਫ ਹੋ ਜਾਓ, ਹਮਨੇ ਤੁਮਕੋ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨਾ, ਸਿਰਫ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਕੋ ਹੀ ਜਲਾਨਾ ਹੈ।’

ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, ‘ਮੇਰੇ ਜੀਤੇ ਜੀ ਤੁਮ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤੇ।’

ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਆਖਿਆ, ‘ਅਰੇ ਬਾਵਾ ਹਟ ਜਾ, ਤੁਮਕੋ ਹਮ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗੇ। ਹਮਨੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਕੋ ਆਗ ਲਗਾਨੀ ਹੈ।’

ਬਾਬੇ ਦਾ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਵਾਬ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਟ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ‘ਬਾਵਾ ਏਕ ਤਰਫ ਹਟ ਜਾ ਵਰਨਾ ਤੁਮ ਕੋ ਭੀ ਜਲਾ ਦੇਂਗੇ।’

ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਭਾਇਆ ਪਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ ਜਿਸ ‘ਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਣੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਭਾਅ ਗਿਆ।
**-ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ,
ਫਰੀਮਾਂਟ**

TRUCK STOP FOR LEASE/SALE

ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਵਿਚ Highway-75 ਉਤੇ ਸਥਿਤ

ਬਹੁਤ ਹੀ Busy Highway, ਜਿਥੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ
25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀ ਖਾਸੀ
ਆਮਦਨ

Store, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, Bear & Wine,
ਮਕੈਨਿਕਸ਼ਾਪ, ਟਾਇਰਸ਼ਾਪ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 903-819-3063

ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼

ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ, ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਇਕ ਦੀ ਉਮਰ ਇਕ ਸਾਲ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ, ਜਦ ਉਹ ਇਥੋਂ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਉਂ ਹੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਅਨੇਕਤ ਦੇਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਸੀ। ਸਨ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੰਮੇ ਜਾਏ।

ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖਿਆ ਹੋਇਆ। ਕੀ ਸੂਝ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦ ਉਹ ਇਥੋਂ ਆਏ ਸਨ? ਬੱਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਨਮ ਹੀ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ

ਇਕ ਇਥੇ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਰ੍ਹਾ-ਵਰ੍ਹਾ, ਦੋ-ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਲ ਤਾਂ ਉਹ ਸਨ ਹੀ ਕੁੱਲ। ਕੀ ਲਗਾਉ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨਾਲ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਾਉ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਿਰਫ਼-ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਘਰ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਫਜ਼ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਬੋ-ਲਹਿਜ਼ੇ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਟੇਬਲ ਆਖ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਪੁਸਤਕ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਬੁੱਕ ਆਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪੈ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬੁਹਾ, ਬਾਰੀ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਉਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਡੋਰ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਵਿੰਡੋ ਵੀ ਫੇਰ ਵਿੰਡੋ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ “ਵਿੰਡਾ” ਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਯੈੱਸ? ਯੈੱਸ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ “ਯਾਅ” ਹੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਉਹ ਬੜੀ ਸੁਹਣੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਉਹ ਇਉਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ-ਸੁੱਖ ਹੋ ਬੋਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਬੀ.ਏ. ਬੀ.ਐਡ. ਪਾਸ ਸੀ ਤੇ ਏਧਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਟੀਚਰ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਜਾਗ੍ਰਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ। ਹੇਠਲੀ ਮੱਧ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਜੰਮ-ਪਲਾ। ਮੇਰੇ ਵਲ ਸੀ ਪਿੰਡ ਉਹਦਾ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਮਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਉਹ ਏਥੋਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਉਥੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਪ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਇਥੋਂ ਜਾ ਕੇ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਤਾਂ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਕੁਝ ਬਹੁਤੀ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੰਦਾ ਉੱਕਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਠੀਕ ਹੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰਾਮਾਇਣ, ਮਹਾਭਾਰਤ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਦੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਵਗਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਦੋ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਬਣਿਆ- 1947 ਵਿਚ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਰੇਸ਼ਮੀ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਬੜੀ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਪਾਲਕੀ ਵਿਚ। ਸੰਡੇ ਨੂੰ ਉਹ ਡੈਂਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਡੈਡ, ਇਹ ਚਾਈਲਡ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸੀ?”

“ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਨ। ਚਾਈਲਡ ਨਾ ਕਹੋ, ਬਾਬਾ

ਜੀ ਕਹੋ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੋ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ। ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ ਬੇਟਾ, ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ।” ਉਹਨੇ ਆਪ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਇਉਂ ਕਰੋ ਨਮਸਕਾਰ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਉਵੇਂ ਹੀ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਓਪਰਿਆਂ ਜਿਹਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਾਂਗ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਾਮਾਇਣ ਅਤੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਟੀ.ਵੀ. ਲਈ ਸੀਰੀਅਲ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਸੇਟਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਪੁੱਜ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕੈਸੇਟਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਹੁਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰਚੀਆਂ ਮਿਥੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਖੂਨ ਵਿਚ ਰਚੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਮਾਇਣ ਵਿਚ ਹਨੂਮਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਨਰ ਸੈਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੀ ਅਦਭੁਤ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨੂਮਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

“ਡੈਡ, ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਪੂਛਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਨੇ?”

“ਨਹੀਂ।” ਉਹਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ।

“ਫੇਰ ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਗਏ?”

“ਇਹ ਗੱਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਘੜੀ ਹੋਈ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਬਹੂ ਸੱਚ ਨਹੀਂ।”

“ਫੇਰ ਇਹ ਘੜੀ ਕਿਉਂ ਗਈ ਹੈ, ਬੁਣਨ?”

“ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਘੜੀ ਹੋਈ ਮਨੋਕਲਪਤ। ਇਹਨੂੰ ਮਿਥਿਹਾਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਾਈਬਾਲੇਜ਼ੀ। ਇਹ ਹਰ ਕੌਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਰ ਦੀ, ਯੂਨਾਨ ਦੀ, ਚੀਨ ਦੀ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੂਹ ਹੈ।”

“ਅੱਛਾ, ਇਹ ਰੂਹ ਹੈ।” ਅਤੇ ਉਹ ਹੱਸ ਪਏ।

ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਇਥੇ ਹੀ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਵਰ੍ਹੇ ਲੰਘ ਗਏ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਫੇਰ ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਕਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ-ਆਪਣੀ ਮਾਤਰ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇਖਣ, ਮੇਰਾ ਦੇਖਣ, ਤਾਜ ਦੇਖਣ, ਪਿੰਡ ਦੇਖਣ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅੱਧ-ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਹੇ ਇੰਡੀਆ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰੀਂ ਥਾਈਂ ਸੈਰ ਕਰਾਉਂਦਾ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਕ ਵੈਨ ਸੀ ਜੋ ਆਪ ਡਰਾਈਵ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਵਜੋਂ ਵਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ, ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵੀ ਵੈਨ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਪਰੋਖੇ ਸੀ। ਇਉਂ ਸਾਲਮ ਕੀਤੀ ਵੈਨ ਸਸਤੀ ਵੀ ਸੀ, ਸੁਖਦਾਇਕ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੱਡੀ ਹੋਵੇ।

ਪੰਜ ਸਨ ਉਹ ਵੈਨ ਵਿਚ। ਤਿੰਨ ਆਪ ਹੀ ਸਨ-ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਇਕ ਉਹ ਆਪ-ਇਕ ਉਸ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਵਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਗਰਾ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਅੱਜ ਰਾਤ ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਇਕ ਦੋਸਤ ਕੋਲ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਫ਼ਤਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਮ ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਜੂਹਾਂ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਂਜ ਹੀ ਜਾ ਵੱਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਘਰ ਫੋਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹੀਓਂ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਐਸ.ਟੀ.ਡੀ. ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਸਾਹਿਬ ਅੱਜ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮਦਰਾਸ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਘਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਦੋਂ ਉਹਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਵਲ ਰਿੰਗ ਘੁਮਾਈ। ਉਹਦਾ ਇਕ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ ਰੋਹਿਨੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਸੀ ਤੇ ਬੜਾ ਹੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦੋਸਤ ਘਰ ਹੀ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਾਂਗੇ। ਵੈਨ ਉੱਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਾਰਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਇਕ ਉਹ ਆਪ। ਘੰਟੇ-ਸਵਾ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸ ਕੋਲ ਆ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਮੀ ਪੰਜ ਕੁ ਵਜੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਅੱਜ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਚਲੋ, ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮਹਿਫ਼ਲ ਜਿਹੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਡਰਾਈਵਰ ਰੂਮ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਸੋਫਿਆਂ ਉੱਤੇ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਬਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਸਫ਼ਰ ਨਾਲ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਨ, ਪਰ ਮੁੰਡੇ ਦੋਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੁਰਝਾਏ ਜਿਹੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਮਨ ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਥਾਵੇਂ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠੇ ਉਹ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੰਧਾਂ ਵਲ ਜਾਂ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਬਿੰਟ-ਬਿੰਟ ਤੱਕ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੱਭ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।

ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਚਾਹ ਪੁੱਛੀ। ਚਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਚਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਤੇ ਪੀ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੌਫ਼ੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ। ਕੌਫ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਨੌਂ-ਸਵਾ ਨੌਂ ਸਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਤ ਦੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਚਾਹ ਜਾਂ ਕੌਫ਼ੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੱਸ, ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਸੀ, ਸੋ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਬਾਹਰ ਦੀ ਵਿਸਕੀ ਆਈ ਪਈ ਸੀ। ਆਪ ਤਾਂ ਪੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ, ਆਏ-ਗਏ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸੋ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਕੱਚ ਦੇ ਗਿਲਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸਕੀ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬੋਤਲ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਅੱਡੇ ਬਣ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਸਲਾਦ ਦੀ ਪਲੇਟ ਅਤੇ ਸੋਬ ਵੀ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਇੰਡੀਆ ਆਏ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਦਾਲ-ਸਬਜ਼ੀ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਡਿਸ਼, ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਫਲ-ਫਰੂਟ।

ਪਰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਠੀਕ ਹੈ, ਸਿਆਲ ਸੀ, ਤੌਹ ਦੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਕੱਚ ਦੇ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਥੋਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣੇ ਸੋਡਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਸਜ਼ ਅੱਧ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਪੀਣਾ ਨਹੀਂ। ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਸੀ। ਆਖਿਰ ਇਹ ਪੀਂਦੇ ਕੀ ਸਨ ਫੇਰ?

“ਕਾਕਾ! ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ ਪੀ ਲਓ।” ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਆਖਿਆ। ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ। ਬੱਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਾਂਹ ਆਖਣ ਲਈ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਕਾਕਾ” ਲਫਜ਼ ਦੀ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹੇ ਲਫਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਖੰਡ ਅਤੇ ਸਹਿਦ ਵਰਗੀ ਮਿੱਠਤ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

“ਨਹੀਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। ਏਨਾ ਚੰਗਾ, ਚਾਹ ਤੇ ਕੌਫ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਖ਼ੈਰ, ਕੌਫ਼ੀ ਤਾਂ ਸਮਝ ਸਕਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਫਜ਼ ਹੀ ਸੀ।

ਤਾਂ ਵੀ, ਉਹ ਖਾਣਗੇ ਕੀ? ਆਖਿਰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਖਾਣਗੇ ਹੀ? ਤਦੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਡਿਆਂ ਦੇ ਇਕ-ਇਕ ਸੈਂਡਵਿਚ ਲੈ ਲੈਣਗੇ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੋਬ ਖਾ ਲੈਣਗੇ। ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਣਗੇ। ਕੀ ਪੀਣਗੇ? ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਸੀ ਇਹ ਮੁੰਡੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਪਹੇਲੀ। ਆਖਿਰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਪੀਣਗੇ ਹੀ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਬੈਠਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਬੱਧੇ-ਰੁੱਧੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਉਥੇ ਸਭ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅੱਕ-ਬੱਕ ਜਿਹੇ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਣੀਦਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਕੀਆਂ-ਬੱਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਥਾਸੀਆਂ ਵੀ ਘੜੀ-ਮੁੜੀ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਿਸਕੀ ਉਹ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਟੀਨ-ਏਜਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਪਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀਅਰ ਵੀ ਪੀਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਂਜ ਵੀ ਹੁਣ ਬੀਅਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਨੇੜੇ ਮਿਲਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਤੇ, ਵਰਜਿਤ ਏਰੀਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ। ਖ਼ੈਰ, ਜੇ ਮਿਲ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਬੀਅਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਹੀ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਮੁਆਫ਼ਿਕ

ਸੀ। ਸਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਇਥੇ ਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ। ਵਸ ਚੱਲਦਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਏਥੇ ਸਾਹ ਵੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਤਾਹਟ ਦੇਖ, ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੈੱਡ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉੱਪਰ। ਇਹ ਉੱਪਰ ਰੈਸਟ ਕਰਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪੁੱਜ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਏਥੇ ਬੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਾਕਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪੀ ਲਵੋ। ਸਾਡੇ ਫਿਲਟਰਡ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਫਿਲਟਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਡੇ। ਫਿਲਟਰਡ ਪਾਣੀ ਆਖਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਿਆ। ਰੱਜ-ਰੱਜ ਕੇ ਪੀ ਲਿਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਂਜ ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੈਂਡਵਿਚ ਵੀ ਅੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ-ਦੋ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਖਾਏ।

ਮੁੰਡੇ ਕਲੀਨ-ਸੇਵਨ ਸਨ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜੀਨਾਂ ਅਤੇ ਜਰਸੀਆਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਰੰਗ ਗੋਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਣਕਵੰਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨ, ਪਰ ਉਂਜ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਨ। ਕਲੀਨ-ਸੇਵਨ ਬਾਪ ਵੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰਾ-ਸੂਰਾ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਪਿੰਡੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਸਕੀ ਪੀਂਦੇ ਤੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਫੇਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼, ਇੰਡੀਆ?”

“ਬੱਸ, ਕਹਿੰਦੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕਹਿੰਦੇ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਢੰਗ-ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਦੇ ਗੱਡਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੂਹਰੇ, ਕਦੇ ਮੱਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅੱਗੇ। ਕੱਚੀ ਥਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਉੱਚੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।”

“ਤਾਜ ਮਹਲ ਦੇਖਿਆ?”

“ਹਾਂ, ਉਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।”

“ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਦੇਖ ਕੇ?”

“ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਚੰਗਾ ਹੈ।”

“ਬੱਸ, ਕੇਵਲ ਚੰਗਾ ਹੀ?”

“ਬੱਸ, ਏਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ।”

“ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ?”

“ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ।”

“ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?”

“ਬੱਸ, ਇਹੋ ਠੀਕ ਹੈ। ਬੋਲਦੇ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹਨ।”

“ਯਾਰ ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਏਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜੂਬੇ ਹਨ।

ਇਕ ਚੰਨ, ਇਕ ਸੂਰਜ।”

“ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਕਹਿੰਦੇ ਨਾਈਸ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਹਨ।”

ਉਹਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ। ਬਾਕੀ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ ਕੁਝ।

“ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਸੀ?”

“ਫਾਲੋ ਹੀ ਇਹ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ। ਏਨੇ ਜੋਗੇ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜਾਨਣ। ਪਰ.....ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਏ ਸਾਂ, ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸਾਂ। ਜਹਾਜ਼ ਲੈਂਡ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ‘ਆ ਗਈ ਮੇਰੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ, ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਨਮਸਕਾਰ’ ਦੇ ਲਫਜ਼ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੁੱਪ ਸਨ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਲੱਥੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਛੁਹਾਇਆ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਆਖਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਚੁੱਪ ਦੇ ਚੁੱਪ ਸਨ। ਫੀਲਿੰਗ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਇਉਂ ਦੇਖਣ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪੱਥਰ-ਯੁੱਗ ਦਾ ਪਛੁਤਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵਾਂ।”

“ਅਸਲ ਵਿਚ, ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਜੀ,” ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਇਹ ਇਥੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫੈਮੀਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਜੰਮੇ ਹਨ। ਜੰਮ ਕੋਈ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਕਿੱਥੇ ਬੀਤਿਆ, ਕਿਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਬੀਤਿਆ, ਉਸ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਕਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਮੁੰਡੇ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, ਇਹ ਵਿਚ-ਵਚਾਲਾ ਜਿਹਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ-ਧੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਓਪਰੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਹੀ ਫੇਰ ਕਦੇ ਜਾ ਕੇ ਨਸਲਾਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।”

“ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਥੇ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

“ਉਹ ਯੂਰਪ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਨਾ। ਫਰਾਂਸੀਸ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੇ ਨਕਸ਼ਾ ਵਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਮਾਡਰਨ ਲੇਅ-ਆਊਟ

ਦੇ ਚਿਰਾਗ, ਦੇ ਰੰਗ:ਸਿਰਦਾਰ ਤੇ ਪੰਚਨਦ

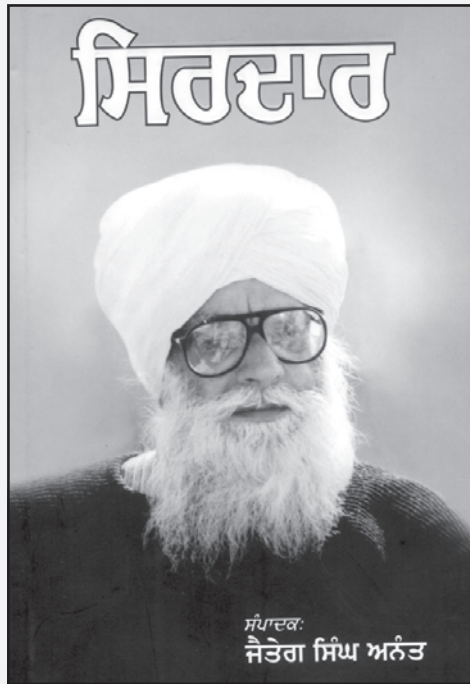
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ, “ਬਾਬਾਣੀਆ ਕਹਾਣੀਆ ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਕਰੇਨਿ”। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ‘ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਵਿਚ ਸੁਮਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਤੱਥ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੀ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾਤੇ ‘ਤੇ ਹਰਿਦਰਸ਼ਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਲੋਂ, ਸ. ਜੈਤੋਗ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਨੇ ਇਕ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧ, ਜੌਹਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ, ਬੇਜੋੜ ਹੀਰੋ ਦੀ ਸੁਨਾਖਤ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਨਦ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਤਰਤੀਬ, ਸਕੀਮ, ਛਪਾਈ, ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਸ. ਜੈਤੋਗ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਸ਼ੌਕ, ਸਿਰਤ, ਸਿਦਕ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦੀਆਂ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ।

ਪੁਸਤਕ ਸਿਰਦਾਰ ਦਾ ਸਰਵਰਕ, ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੱਡੀ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਨਾ, ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੀ ਦਸਤਾਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾਹੜਾ, ਮਸਤਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਚਸਮਾ, ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਾਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। ਉਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਉਕਰਿਆ ਸਿਰਦਾਰ ਕੇਵਲ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਉਜਲ, ਆਜ਼ਾਦ, ਅਪਕੜ ਪਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਵੀ ਹੈ।

ਸਿਰਦਾਰ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਘਾਤਤਾ ਅਤੇ ਬਨਾਵਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਉ ਦੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਜੁਦਾਗਾਨਾ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ

ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫੋਟੋਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਟੋਆਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ

ਪਿਛੋਕੜ, ਜੀਵਨ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ, ਅਹਿਮ ਵਾਕਿਆਤ, ਉਚ ਹਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘਨਿਸ਼ਟਤਾ ਦੀਆਂ ਜਾਮਨ ਵੀ ਹਨ।

ਸੰਦੇਸ਼, ਆਦਿ ਕਥਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ

ਵਿਚ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਯਵਰ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਮਾਇਆਨਾਜ਼ ਹਸਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਇਕੱਤੀ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਖਿਆ ਇਕੱਤੀ ਸਿੱਖ ਲੋਚ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਭ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕੱਤੀ ਰਾਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਾਗਾਤਮਿਕ, ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਆਗਾਜ਼ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੈ।

ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਪੰਚਨਦ। ਇਸ ਦਾ ਸਰਵਰਕ ਬੜੇ ਹੀ ਮਨਮੋਹਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਪਏ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਪਰਤੋਂ ਦਿਲਕਸ਼ ਨਜ਼ਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੀਲੇ, ਚਿੱਟੇ, ਹਰੇ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ, ਪੀਲੇ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਭੂਗੋਲ ਉਤੇ, ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ, ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਜਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਵਿਚ ਉਕਰੇ ਪੰਚਨਦ ਦਾ ਉਭਾਰ ਅਨੇਕ ਸੂਖਮ ਸੈਨਤਾਂ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਨਦ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚ ਜੀਵਨ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਰਹੱਸ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਇਕ ਰੌਸ਼ਨ ਦਾਇਰੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਆਵਰਣ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਜਾਂ ਸੂਚਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਠਾਰਾਂ ਨਿਬੰਧ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਅੰਤਕਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋੜ ਇੱਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਲੋਚ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਵੀਹ ਵਿਸਵੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਇੱਕੀ ਵਿਸਵੇ ਹੈ। ਸੰਖਿਆ ਇੱਕੀ ਇਕੱਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁੱਭ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਸਿਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ, ਵਚਨਬੱਧਤਾ, ਲਗਾਉ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਅਨੰਤਤਾ ਹੈਰਾਨਕੁਨ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ,

ਕਿਤਾਬ ਚਰਚਾ

ਇਤਿਹਾਸ, ਫਲਸਫ਼ਾ, ਰੁਹਾਨੀਅਤ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਤਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਮਾਮ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਪੱਧਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ, ਗਹਿਰਾਈ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਦੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ ਪਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦਰਮਿਆਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ‘ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਹਨ। ਪੰਚਨਦ ਪੁਸਤਕ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਤਰ ਸਮਾਜੀ ਕਲੇਸ਼ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਅਧੀਨ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਤਨ ਅੰਤਰ ਸਮਾਜੀ ਤ੍ਰੇੜਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ, ਕਲਯੁਗ ਕੇ ਜਗਾਜ਼, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਚਨਦ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਤਰ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਮਿਲ ਹੈ।

ਹਰਿਦਰਸ਼ਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ. ਜੈਤੋਗ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਨੇ ਅਣਬੱਧ ਅਤੇ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨਾ ਸਦਕਾ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ ਅਵਸਰ ‘ਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਨਦ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਦੋ ਕਿਰਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਾਯਾਬ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਦੇ, ਦੋ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਸੰਗਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਹਨ; ਦੋ ਦੀਪ, ਦੋ ਚਿਰਾਗ ਬਾਲੇ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁਤੇ, ਫੱਗਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ, ਹੌਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਰੰਗ ਬਰਸਾਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ‘ਤੇ, ਆਉ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੈਰਮਕਦਮ ਜਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰੀਏ, ਖੁਸ਼ਮਾਦੀਦ ਕਹੀਏ, ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖੀਏ।

—ਪ੍ਰੋ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼

ਹੈ। ਆਪੇ ਹੀ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਦਤ ਜਿਹੀ ਪੈ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਵੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਪਏ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਔਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿੱਥੇ ਤਾਂ ਫਲੌਸ ਟੱਟੀਆਂ, ਕਿੱਥੇ ਬਾਹਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਬੁੱਢੀ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਏ। ਮਾਈ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਟੱਟੀ ਨਾ ਆਵੇ। ਅਖੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਟੱਟੀ? ਟੱਟੀ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਇਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, ਚਲੋ ਜੀ, ਚੱਲੀਏ ਪਿੰਡ।” ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਿੰਡ ਮੁੜ ਆਈ।

ਟੱਟੀ ਹੀ ਨਾ ਉਤਰੇ ਉਹਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਆਰੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਕਦੇ, ਅੱਜ ਇਹ ਹੈ ਹੀ ਆਰੀਆਂ ਦਾ। ਮੁਗਲ ਆਏ, ਪਠਾਣ ਆਏ, ਏਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਸੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਉਂਜ ਵੀ ਸਾਰੀ ਇਕ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਆਪੇ ਵਿਚ ਕਰੰਗਤੀਆਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕਾਲੀਆਂ, ਕਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੇਮਾਂ।”

“ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ, ਪਰ....”

ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਢੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਨ। ਸੌਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਕੋਲ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਬਰਗਿਰੀ ਰੱਖੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਸੌਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਐਡਜਸਟ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਕੋਠੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਿਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਠੀ ਵਾਲੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਛੇ ਬੰਦੇ ਅਚਾਨਕ ਆਏ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਾਂਭਣੇ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਈ। ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਨੂੰਹ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਵੇਂ ਸਨ। ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਤਿੰਨ ਇਥੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ, ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ, ਤੇ ਪੁੱਤਰੀ ਨੌਂ ਜੀਅ ਅੱਜ ਇਸ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੌਂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ। ਸਵੇਰ ਹੋਈ। ਉੱਠੋ। ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਉੱਤੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ‘ਚ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਸੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਟਾਇਲਟ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮੇਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਫਾਰਿਗ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਟਾਇਲਟ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬੈਠਵੀਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੀ। ਚਲੋ, ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਚਲਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਬਾਪ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹੀ ਸਨ ਸਮੱਸਿਆ। ਹੋਠਾਂ ਵੀ ਜੋ ਟਾਇਲਟ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਹੀ ਸੀ।

ਬਾਹਰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਪੈਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਚਾਂਦੀ ਵਰਗੀ ਸਾਫ਼ ਕਣੀ।

“ਹਾਂ ਬਈ, ਨੌਜਵਾਨੋਂ, ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇਖੋ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਸੁਹਣੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। “ਨਾ ਹੀ ਏਨੇ ਸੁਹਣੇ ਬੱਦਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਾਲੇ ਘਟ ਘਨਘੋਰ ਬੱਦਲ।”

ਮੁੰਡੇ ਸਿਰਫ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਬਿਟਰ-ਬਿਟਰ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ। ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ।

“ਇਹ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਧੁੱਪ ਵੀ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ। ਪੀਲੀ-ਪੀਲੀ ਰੋਸ਼ਮੀ ਧੁੱਪ। ਪੀਲੀ ਨਹੀਂ, ਬਸੰਤੀ ਧੁੱਪ।”

ਮੁੰਡੇ ਫੇਰ ਵੀ ਧੁੱਪ ਸਨ। ਬੱਸ, ਉਹ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ।

“ਇਹ ਬਸੰਤ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਲੋਹੜੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਬਸੰਤ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਂਜ ਇਹ ਸਾਰੀ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।”

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾਈਆਂ ਦਾ। ਇਹੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬੋਲਿਆ, “ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਚਲੋ ਡੈਡ, ਵਾਪਸ ਚਲੋ।”

“ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗਾ ਸੂਰਜ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਤੇ ਚੰਦਰਮਾ। ਦੇਖੋ ਹਨ ਇਹ ਚੰਨ ਸੂਰਜ?”

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੇਠਾਂ-ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।

“ਸਾਡੀ ਚੰਨ-ਚਾਨਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ।”

ਮੁੰਡੇ ਕੇਵਲ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ।

“ਸਾਡੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਦਾ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ। ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ। ਜਿਵੇਂ ਕਾਲੀ ਮਖਮਲ ਵਿਚ ਸਿਤਾਰੇ ਜੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।” ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ “ਸਾਡਾ ਪਿੱਪਲ, ਸਾਡਾ ਮੇਰ। ਪਿੱਪਲ ਕੌਮੀ ਬਿਰਫ਼ ਹੈ, ਮੇਰ ਸਾਡਾ ਕੌਮੀ ਪੰਛੀ।”

ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਖਾਲੀ ਸਨ। “ਸੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਨਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂ ਬਈ, ਨੌਜਵਾਨੋਂ, ਕੀ ਹਨ ਨਾਂ ਤੁਹਾਡੇ।”

“ਇਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹਰਿੰਦਰ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਦਾ ਗੁਰਿੰਦਰ,” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ ਬੋਲਿਆ, “ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਗੈਰੀ ਹੈ।”

“ਚਲੋ, ਬਹੁਤ ਠੀਕ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਨਾਂ ਹਨ।”

ਮੁੰਡੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ ਸਨ।

ਵੀਹ, ਬਾਈ ਜਾਂ ਪੱਚੀ ਦਿਨ ਉਹ ਇਥੇ ਹੋਣਗੇ। ਆਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੀਟਾਂ ਬੁੱਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਚਮਕ ਜਿਹੀ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਡਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੰਝੂ ਛਲਕ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚੰਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿਤਾਰੇ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਲ ਉੱਡਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਡੀਂ ਚੀਸਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਪੁਰੇ ਦੀ ਹਵਾ ਵਰਗੇ...

—ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰ

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸੱਚੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਿਰ ਵੱਢਵੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਰ ਵਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਸਤੀਆਂ ਪਲਕ-ਝਲਕ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੰਮੀਆਂ ਦੋਸਤੀਆਂ ਤਪੱਸਿਆ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਤਿਆਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਜੜ ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੋਸਤੀ ਵਾਸਤੇ ਨਿਰਸਵਾਰਥਤਾ ਦੇ ਨਖਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸੁਮਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਸ਼ਾ, ਇਸ਼ਟ, ਉਪਾਸ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਨਿਭਦੀ ਹੈ। ਸਾਢੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇੰਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਨੇਤਰਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲੋਂ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘਟੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਘਟਨਾ ਚੰਗੇ ਮੈਤਰੀ ਸਬੰਧ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦੋ ਵਿਰੋਧਾਤਮਕ ਲਿੰਗਾਂ (ਔਰਤ, ਮਰਦ) ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਕਾਮ ਚੇਸ਼ਟਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਲ੍ਹੜਪਣ ਦੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਯਾਦ ਆ ਕੇ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਰਸਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਲ੍ਹੜਪਣ ਵਿਚ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਲੱਗੀਆਂ, ਸਿਰੇ ਵਿਰਲੀਆਂ ਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਤੱਕ ਕਰਕੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਦੇਹ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਵੀ ਖਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਐਵੇਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ “ਅੱਗ ਬਾਲਕੇ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਪੱਜ ਰੋਵਾਂ ਤੇ ਯਾਦ ਆਵੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ....।”

ਕਿਸੇ ਸੱਜਣ ਨੇ ਦੋਸਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ+ਸਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੰਧੀ ਨਿਸ਼ੇਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਦੋ ਸੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਸੱਜਣ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰਕ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ‘ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਖਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੋਵੇ? ਪਰ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਦੋ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ ਉਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ। ਪਰ ਮਿੱਤਰਤਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸੱਚ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਲੰਮੀ ਦੋਸਤੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਗਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਤਰਤਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿੱਜ ਤਰਕ ਦੀ ਫਰੇਮ ਵਿਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪੰਛੀ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀ ਥਾਂਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੀ ਵਿਗਸਦਾ ਹੈ, ਮੌਲਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਪੰਛੀ ਵੀ ਤਰਕ ਤੇ ਸਵਾਰਥ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀ ਥਾਂਵੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਉੱਡਦਾ ਸੋਂਹਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਨੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਮਿੱਤਰਤਾ ਪਾਉਣ ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਜੋਗਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬਗੀਚੀ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਣੇ ਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦਾਈ ਉਹ ਪਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਥੀ ਛਾਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਾਰ ਹੱਥੀ ਤੋਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਦਾ ਲਈ ਦੁਰਾਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਏ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਅੰਤਰ ਵੇਦਨਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਖਾਧੇ ਘਾਟੇ ਸਮਾਂ ਪੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੱਥੀ ਸਹੇੜੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖਮ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਬ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਜੀਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਯ ਸੋਚਦੀ ਹੈ, “ਜਿਸ ਪਿਆਰੇ ਸਿਉ ਨੇਹੁ, ਤਿਸ ਆਗੈ ਮਰ ਚਲੀਐ, ਪ੍ਰਿਯ ਮਾਰਗੁ ਸੰਸਾਰ ਤਾਕੈ ਪਾਛੈ ਜੀਵਣਾ...।” ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਚੱਲਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਮੋਇਆ ਨਾਲ ਮਰਨ ਦਾ ਜਿਗਰਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਵਲ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਕਾਫਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜਦ ਕੋਈ ਕੱਲਾ-ਕਾਰਾ ਬੰਦਾ ਬਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਹਾਲਤ ਡਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜੀ ਕੁੰਜ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਭੱਠੀ ਵਾਲੀਏ ਚੰਬੇ ਦੀਏ ਡਾਲੀਏ ਨੀ,
ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨ ਦੇ
ਤੈਨੂੰ ਦਿਆਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਭਾਤਾ ਨੀ...।
ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਕਰ
ਮੈਂ ਤੇ ਜਾਣਾ ਬੜੀ ਦੂਰ ਨੀ
ਜਿੱਥੇ ਮੇਰੇ ਹਾਣੀਆਂ ਦਾ
ਤੁਰ ਗਿਆ ਪੂਰ ਨੀ,
ਉਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੁਣੀਦਾ ਰਾਹ ਮਾਤਾ
ਨੀ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨ ਦੇ...।
ਰੱਬ ਕਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਯਾਰ ਕਦੇ ਨਾ ਵਿਛੜੇ...।

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ - 1

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਹਰਪਾਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਵਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਦਿਮਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉੱਤੇ ਖੋਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਸ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਦੀ ਸੁੱਖੀ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਛਾ ਗਈ, ਕੁੜੀ ਦੀ ਫਿਕਰਾਂ ਨਾਲ ਝੰਝਿਆ ਮੂੰਹ ਚਿਪਕਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਅੱਖਾਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਪਾਲ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ, ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲੇ ਪਏ ਚੁਗਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੜੇ ਸਨ, ਪਾਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਖੋਸਾਂ ਭੂਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਕਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਪਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਖੁਸ਼ਕੀ ਤੇ ਠੰਢ ਕਾਰਨ ਰਾਹ ਦੀ ਚੀਕਣੀ ਮਿੱਟੀ ਧੂੜ ਬਣ ਕੇ ਹਵਾ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਝੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰੋਲੇ ਬਣ-ਬਣ ਉਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿਚੋਂ ਲਗਦੇ ਚਾਚੇ ਭਾਗ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਪਾੜਿਆ, ਭਲਾ ਆਹ ਕੀ ਨੇਰੀ ਉੱਠੀ ਐ?”

ਪਾਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਉਹਨੇ ਪਾਸੇ ਬੁੱਕ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, “ਚਾਚਾ, ਇਹ ਨੇਰੀ ਉੱਠੀ ਨਹੀਂ, ਉਠਾਈ ਗਈ ਐ। ਤੂੰ ਪੁੱਛ ਕਿਵੇਂ? ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਐ ਕਿ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਸ਼ਰੂਆਤ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਐ, ਉਹ ਏਨੇ ਨਿਡਰ ਕਿਉਂ ਐ?” ਏਨੀ ਆਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਅੱਖਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਤਾਘ ਵਿਚ ਅਹਿਲ ਕਰੀ ਖਲੋਤੇ ਸਨ, ਪਾਲ ਨੇ ਕੋਲ ਦੀ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਦਮ ਲੰਘਦੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਥਾਲਾਂ ਢਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੱਲੀਆਂ ਸਨ। ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਆਏ ਬਿਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਾੜਿਆ, ਬੰਦੇ ਬੜੇ ਦਲੇਰ ਐ! ਦਹਿੜ ਆਲੇ ਵਾਕੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਗੁੰਮ ਕਰਤੀ! ਚੁਬਾਰਾ ਤਾਂ ਭੇਰਾ ਕੁ ਈ ਐ! ਐਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੇਲ ਲਾਇਨ ਨਾਲ ਲੱਗਵਾਂ! ਚਾਰ ਪੰਜ ਪੁਲਸੀਏ ਰੋੜੇ!”

“ਚਲ ਯਾਰ, ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋੜ੍ਹਨ! ਇਹ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਈ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਵਲ ਕੇ ਖੜ ਜਾਂਦੇ ਐ!” ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਬਾਂਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਮਾੜੇ ਧੀੜੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਈ ਡੰਡੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਐ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਟ ਕੱਢਣ ਸਮਾਰ ਕੇ! ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਉਈਂ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਵਿਸਰ ਭੋਲ ਫਿਰਦੇ ਬੰਦੇ ਮਾਰ ਦੇਣੇ! ਇਹ ਤਾਂ ਕਈ ਜਮਾ ਨਹੱਕ ਐ?”

“ਓ ਬਈ, ਉਥੇ ਹੱਕ ਨਹੱਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ।” ਪਾਲ ਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਚੜ੍ਹਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ, “ਇਹ ਸਾਰੀ ਖੇਡ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਚਲਾਈ ਐ! ਬੇਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਯਾਦ ਹੋਵੇ, ਸੰਨ ਅੱਠਤਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ 'ਚ! ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਪੈਂਠ ਰੋਲਣ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ।”

ਭੀੜ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਵਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ! ਏਨੀ ਚੁੱਪ ਫੈਲ ਗਈ ਕਿ ਲੰਘਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪੈੜਚਾਲ ਹੀ ਸੁਣਦੀ ਸੀ।

ਭਾਗ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੀ? ਕਰੀ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਸਾਲੇ ਕੰਜਰਾਂ ਨੂੰ।”

“ਚਾਚਾ, ਏਹੀ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਐ।” ਪਾਲ ਨੇ ਭਾਗ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਾਈਆਂ। “ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ ਐ! ਏਸ ਸਰਮਾਇਦਾਰੀ ਯੁੱਗ 'ਚ ਛੁੱਟ ਭਲਾਈਉਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਐ।” ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਸੀ। ਉਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਲੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਇਧਰੋਂ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਮਝ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਬਈ ਸਾਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਐ! ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਗਏ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਸੀ। ਖਹਿ ਪਏ। ਬਾਰਾਂ ਤੇਰਾਂ ਸਿੰਘ ਔਲਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

“ਹੱਛਿਆ।” ਐਤਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਦੂਰ ਖਲੋਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਹਿੱਲ ਕੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਏ।

“ਰਾਜ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਕੇਸ ਵੀ ਹੋਇਐ! ਪਰ ਬਣਿਆ ਕੁਸ਼ ਨਾ। ਸਗੋਂ ਬਣਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਖੁਦ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਥਲੇ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਸ, ਇੱਥੋਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸੰਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਮਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੇਠ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਐ।”

“ਸ਼ੇਰ ਫੱਟਣ ਹੋ ਗਿਆ, ਭਾਈ ਮੁੰਡਿਉ।” ਕੋਲ ਖੜੇ ਇਕ ਬਿਰਧ ਨੇ ਸਿਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਸ਼ੇਰ ਮਰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਹੁੰਦਾ।

“ਨਾ ਪਾੜਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਲੱਦਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਕਸੂਰਵਾਰ ਐ। ਅੰਬਰਸਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਆਂਹਦੇ ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਕੋਈ ਅਬਸਰ ਮਾਰਿਐ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਯਾਰ, ਗੁਰਧਾਮ 'ਚ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਕਾਰਾ ਉਈਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣਨ ਆਲੀ ਗੱਲ ਐ।”

“ਇਉਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕੁਰਸੀ ਦੀਆਂ ਫਾਕੜਾਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।” ਉਸੇ ਬਿਰਧ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਹਜ਼ਮ ਤਿੜ ਤਿੜ ਕਰਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਲੋਕ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਛੱਡਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨੇ ਸਭ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਕੂਟਰ ਸਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਸਹਿਮ ਜਿਹੇ ਗਏ। ਸਕੂਟਰ ਦੇ ਮਗਰ ਧੂੜ ਦਾ ਇਕ ਵਰੋਲਾ ਜਿਹਾ ਉਡਿਆ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਗਏ। ਨੇੜੇ ਆਏ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦੇ ਕੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ ਤੇ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲੰਘ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਕੂਟਰ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਭਾਗ ਨੇ ਫੇਰ ਮਲਵੀਂ ਜਿਹੀ ਜੀਭ ਹਿਲਾਈ। ਬਈ ਬੜਾ ਗਰਮ ਸੁਭਾਅ ਐ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ।

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ?” ਉਸੇ ਬਿਰਧ ਨੇ ਚੱਕਵੀਂ ਸੁਰ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਅੰਬਰਤ ਛਕ ਆਉਂਦਾ ਐ, ਬੱਸ ਸਾਰੀ ਦੇਹ ਦਾ ਈ ਰੂਪ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਐ।”

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਲਬੀਰ ਨਾਲ ਜਿਦਦੇ ਵੇਖੇ। ਉਹਨੂੰ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇਣਾ। ਉਹ ਆਖੇ, ਕੀ ਐ ਬੋਡਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ। ਡਰਦਾ ਅੰਦਰ ਲੁਕਿਆ ਬੈਠਾ ਐ। ਅੱਗੋਂ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਬਾਹਲਾ ਤੱਤਾ ਬੋਲਦੇ ਸੀ। ਆਂਹਦੇ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਐ ਸ਼ੇਰ! ਕਹਿੰਦੇ ਬੋਡੇ ਵਾਂਗੂ ਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕੀ ਜਾਣੀ! ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਕਰੀ ਜਾਣੇ!”

ਪਾਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਉਸਦੀ ਜਿਵੇਂ ਜੀਭ ਠਾਕੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਉਸ ਦਰਿਆ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਦੀ ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀਆਂ ਕਿੱਕਰਾਂ ਦਾ ਰੁੱਖਾ ਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਘੁਸਮੁਸਾ ਪਸਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ, ਪਾਲ ਨੇ ਘਰ ਵਲ ਪੈਰ ਪੁਟ ਲਿਆ।

ਘਰ ਆ ਕੇ ਪਾਲ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਠਾਰੀ ਵਿਚ ਹਨੇਰੇ ਕਾਰਨ ਪਤਲੀ ਮੈਲੀ ਝਾਲ ਵਿਚ ਘਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਗ ਵਿਚ ਡੁਬਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਿਆ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਰਲੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਤਰੀ ਹੋਈ ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੇ ਜੀ ਤੇ ਸੁੱਖੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਚੌਂਕੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਤੇ ਉਹ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਡੱਠੇ ਪਏ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਮੰਜੇ ਦੀ ਯਰਕ ਸੁਣ ਕੇ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਕੰਧੋਲੀ ਉਪਰ ਦੀ ਸਿਰ ਉਗਾਸ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਉਹਨੇ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਫ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਰੋਟੀ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹਲੇਮੀ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, “ਪੁੱਤ ਪਾਲ, ਹੁਣ ਫੇਰ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਲੈ,”

“ਪਾਲ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ, ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਕੁ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਕੰਮ ਧੰਦਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਈ ਪਉ।”

“ਆਹੋ ਪੁੱਤ, ਨੌਕਰੀ ਨੂਕਰੀ ਮਿਲ ਜੇ ਤਾਂ ਬਾਹਲੀ ਵਧੀਆ।”

ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਿੜਕ ਖੜਕਿਆ, ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਗਵਾਂਢਣ ਭਜਨ ਕੁਰ ਮਲਕ ਮਲਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕੰਧੋਲੀ ਦਾ ਸਿਰ ਫੜਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਪਕਾ-ਲੀਆਂ?” “ਆ-ਜਾ, ਹੁਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕੰਮ ਈ ਨੀ ਮੁੱਕਦਾ। ਬੱਸ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚਲੇ ਚਾਲ ਐ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਮੰਜਾ ਬਿਆਉਂਦਾ।”

“ਬੱਸ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹੋ ਹਾਲ ਐ।” ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਰਤਾ ਉੱਚੀ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਸੱਚ ਕੁੜੇ, ਬੋਡੇ ਉਧਰਲੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੁਲਸ ਆਈ ਬੈਠੀ ਐ।”

“ਕਿਉਂ?” ਸਾਹਿਬ ਕੁਰ ਤਵੇ ‘ਤੇ ਰੋਟੀ ਪਾਉਣੀ ਭੁੱਲ ਗਈ, ਸਿਰੋਂ ਢਲ ਗਈ ਚਾਦਰ ਖਿਚਦਿਆਂ ਉਸ ਰਾਣੀ ਦੀ ਮਾਂ ਵਲ ਸਿੱਧੀ ਝਾਕਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਗੱਲ?”

“ਰਾਣੀ ਦਾ ਬਾਪੂ, ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ ਆਇਆ ਡੈਹਰੀ 'ਚ। ਆਂਹਦੇ ਉਥੇ ਤਾਂ ਲੋਹੜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਫਿਰਦੀ ਐ।” ਫੇਰ ਅੱਗਾ ਪਿੱਛਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਡਰਦਿਆਂ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਕੋਲ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਮੱਧਮ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਨੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਈ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਐ।” ਆਂਹਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਂ ਬਲਾਈ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਨਿਕਲਿਆ।

“ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ?”

“ਆਹੋ!” ਭਜਨ ਕੁਰ ਆਪ ਵੀ ਜੋਸ਼ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ, “ਪੂਰਾ ਪੱਕਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਡਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਐ।”

“ਕੁੜੇ ਕਦੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਐ? ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਬਿੜਕ ਈ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ।”

“ਤੁਸੀਂ ਸੀ ਕਿੱਥੇ? ਆਹ ਜਦੋਂ ਢਲਕ ਕੋਲ ਮੁੰਡੇ ਖੜੇ ਹੋਂਦੇ ਸੀ।” ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਇਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਚੁੱਕ ਕੇ ਢਿੱਡ ਖੁਰਕਦਿਆਂ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਹੱਥ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਕੋਲ ਲਿਜਾ ਕੇ ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ, ਝੁਕ ਕੇ ਫੇਰ ਧੀਮੇ ਬੋਲ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਨੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤਾਂ ਅੱਲਾ ਅੱਲਾ ਹੋਈ ਪਈ ਐ। ਆਂਹਦੇ ਇਹ ਤੇ ਉਹ ਮਾਟਾ ਚੂਹੜ।” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦੀ ਉਪਰੀ ਤੱਕਣੀ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨੇ ਰਤਾ ਖਿੜ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਨੀ ਉਹੀ ਭੈੜੀਏ, ਜੀਹਨੇ ਬਲੈਕਾਂ ਸੁਲੈਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਮੀਂ ਕੋਠੀ ਤੇ ਜੈਦਾਤ ਬਣਾਈ ਐ।”

“ਹੱਛਿਆ!” ਸਮਝ ਆ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਅਗਾਂਹ ਪੁੱਛਿਆ, “ਫੇਰ ਕੁਸ਼ ਨਿਕਲਿਆ?”

“ਇਉਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ।” ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਸਹਿਜ ਮਤੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਉ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਚੜ੍ਹੀ ਪਈ ਐ, ਭੈਣ ਭਾਈ ਤਾਂ ਇਹਨੇ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਲੁੱਟੇ ਸੀ! ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦਾ ਅੰਦਰ ਪੰਘਰ ਤੁਰਿਆ! “ਸਾਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ! ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਏਹੀ ਡਕਾਰ ਗਿਆ। ਡੁੱਬਜੇ ਇਹਦੀ ਬੇੜੀ ਰੜੇ ਮੈਦਾਨ ਕੁੱਤੇ ਸੁਰਮੁਖੀਏ ਦੀ! ਭਰਾ ਮਰਵਾਇਆ! ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਾਧੇ! ਇਹਨੂੰ ਕੰਜਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨੀ ਆਉਂਦੀ! ਕੁੜੀ ਤੇਰੀ ਕੀ ਲੱਛਣ ਕਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਐ। ਇਹੋ ਜੇ ਲੋਕ ਐ! ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਾਹੜੋਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ ਬਈ ਕੰਜਰਾ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਜਿਉਣ ਐ।”

“ਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਚੱਟੀ ਪਈ ਐ।” ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, “ਲੋਕ ਤਾਂ ਗਰਜ ਦੇ ਜਾਰ ਹੁੰਦੇ ਐ! ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਐ। ਵੱਡੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬਣਗੇ! ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਂ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਦੇਹੀ ਡੰਗੀ ਰੋਟੀ ਨੀ ਸੀ ਪੱਕਦੀ। ਬੋਡੇ ਸੁਰਮੁਖੀਏ ਨਾਲ ਹੱਡ ਵੱਢਵਾਂ ਵੇਰ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੇਖ ਲੈ, ਸਾਹ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਬਿਨ। ਮੂਤਦੇ ਵੀ ਕੋਠੇ ਐ।”

ਮਾਸੀ ਦੀ ਮਗਰਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਪਾਲ ਤੇ ਸੁੱਖੀ ਹੱਸ ਪਏ। ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਧੌਣ ਮੋੜ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਵੇਖਿਆ, ਪਲ ਕੁ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਝਲਦੀ ਜਿਹਾ ਪਿਆ ਫਿਰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਬੋਲੀ, “ਪਾਲ ਐ?”

“ਹਾਂ।” ਪਾਲ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਖਿਆ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਸਿਰ ਪਲੇਸਿਆ, “ਮਖਿਆ ਧੀਰਾ ਬੈਠਾ ਐ ਕਿਤੇ।”

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਲੰਮਾ ਸਾਰਾ ਹਉਕਾ ਭਰਦਿਆਂ ਤਵੇ ਉੱਤੇ ਰੋਟੀ ਬੱਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਧੀਰੇ ਦੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਪੁੱਛ ਈ ਨਾ।” ਫੇਰ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਤੇਰੇ ਵਾਂਗੂ ਅੱਧਾ ਪਿੰਡ ਜੰਮਿਆ ਸੀ। ਬੁੱਢੇ ਬਾਰੇ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਆਹ ਮਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਆ।”

“ਕੂੜੇ ਕੀ ਪੁੱਛਦੀ ਐ, ਸਾਹਬ ਕੁਰੇ! ਐਤਕੀ ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਵੈਰਾਗ ਅਤੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ “ਸਾਡੀ ਹੁਣ ਦੋਹਾਂ ਜੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰੋਸ ਐ ਖੋੜੀ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਦੀ? ਪਰ ਕਰੀਏ ਕੀ? ਆਬਣ ਸਵੇਰ ਢਿੱਡ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮੰਗਦਾ ਐ। ਨੂੰਹਾਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਦੀ ਪੈ-ਗੀ। ਹਾਏ ਸਾਡੇ ਘਰ, ਹਾਏ ਸਾਡੇ ਘਰ।”

ਪਾਲ ਨੇ ਬਾਲ ਭੁੰਜੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਮਾਸੀ ਰਾਣੀ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਐ?”

“ਚੰਗਾ ਐ ਪੁੱਤ! ਆਪਦੇ ਘਰ ਖਾਂਦੀਆਂ ਪੀਂਦੀਆਂ। ਸੁੱਖੀ ਵਸਦੀਆਂ।” ਫੇਰ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਧਰਤੀ ਨਮਸਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਦੋਹ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵੇਲਾ ਐ। ਧੀਆਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸੁਖੀ ਐ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਬਿਗਾਨੇ ਬੁਰੇ ਟੱਕਰ ਜਾਂਦੇ, ਕੀ ਕਰਦੇ? ਪੁੱਤਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਬਈ ਬੋਬੇ, ਬੇਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਪੈਂਦਾ ਹੋਉ?”

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦੇ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਫੇਰ ਬੋਲੀ, “ਨੂੰਹਾਂ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੱਥੇ ਸੱਤ ਘੁਲਦੀਆਂ ਪਾ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਪਰਸੋਂ ਛੋਟੇ ਦੇ ਘਰ ਗਈ। ਡੁੰਨ-ਬਨੇਰਾ ਪਾਥੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਕਰੀ ਫਿਰਦੀ ਰਹੀ। ਨਾ ਆ-ਜਾ ਨਾ ਬਹਿ-ਜਾ। ਰਾਮ ਰਵਈਆ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ।”

ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਪੈੜ ਚਾਲ ਉਭਰੀ, ਭਜਨ ਕੁਰ ਨੇ ਮਗਰ ਭਉਂਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਵਲ ਵੇਖਕੇ ਦਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਲੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਲੜ੍ਹ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੋਲੀ, “ਸੁੱਖੀ ਦਾ ਬਾਪੂ ਜੀ ਆ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਕੇ ਰੋਟੀ ਦੇਵਾਂ।”

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਪਾਲ ਨੇ ਮੰਜਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਨੇ ਵੀ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸੁਰਮਖ ਕੇ ਘਰ ਛਾਪੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੌਰ ਲਈਆਂ। ਪੀਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੱਲ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ,

“ਇਹਨੇ ਸਮਝਿਆ, ਏਸੇ ਖੁੱਡ ਸਹਿਆ। ਮੇਰਿਆ ਸਾਲਿਆ, ਏਥੇ ਈ ਭੁਗਤੋਂਗਾ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੂਹਰੇ! ਐਤਕੀ ਨਾ ਸੁੱਕਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ! ਲੋਕ ਵੀ ਆਖਣ ਇਉਂ ਤਾਂ ਸਾਲੇ ਚਿੱਲੀ ਸ਼ੇਖ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਕੋਲ ਗਿੱਦੜ-ਸਿੰਘੀ ਕਿੱਥੋਂ ਆ-ਗੀ। ਸੈਲਰ ਲਾ, ਆੜਤ 'ਚ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਿਐ! ਇਉਂ ਨੀ ਪਤਾ ਸੀ ਬਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਲੁੱਟਦੇ ਐ।”

“ਤਾਂ ਹੀ ਭਾਈ।” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਲਮਕਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਭਜਨ ਕੁਰ ਦੱਸ ਕੇ ਗਈ ਐ! ਕਹਿੰਦੀ ਉਥੇ ਤਾਂ ਇਉਂ ਪੁਲਿਸ ਫਿਰਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੱਡੇ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਐ।”

“ਇਹ ਡਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਐ? ਛੱਡਿਆ ਕਿਹੜਾ ਐ। ਸਭ ਮਾਂਜੇ ਐ! ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇਣਾ ਪਉਗਾ।”

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਪਲ ਕੁ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਚੁੱਪ ਮੈਲੇ ਜਿਹੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ, ‘ਸਾਂ ਸਾਂ’ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹਉਕਾ ਭਰਕੇ ਲਿੱਸੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਰੱਬ ਵੀ ਔਤ ਨਿਪੁੱਤਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਈ ਫਲਦਾ ਐ। ਸੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੁਤਰਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਐ।”

“ਐਤਕੀ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ!” ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ, “ਪੁੱਤ ਮੇਰਿਆ ਨੂੰ ਨੈਹਬ ਕੇ ਛੱਡਣਗੇ। ਡਾਕੂਆਂ ਵਾਂਗੂ ਰਾਹ 'ਚ ਗੱਡੀਆਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਆਪਦੀ ਗੱਡੀ ਭਰ ਲੈਣੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਐ?”

ਪਾਲ ਨੇ ਮੂੰਹ ਉਪਰੋਂ ਖੋਸ ਲਾਹ ਕੇ ਕੁਝ ਆਖਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਫੇਰ ਅੰਦਰ ਕੀ ਸੁੱਝਿਆ, ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੋਬਾਰਾ ਫੇਰ ਖੋਸ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਢਕ ਲਿਆ।

ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਉੱਠਕੇ ਜਦੋਂ ਪਾਲ ਕੱਪ ਵਿਚ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਮੂੰਹ ਧੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਮਲਵੀਂ ਜਬਾਨ ਨਾਲ ਸੁਰਮੁਖ ਕੇ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਪਾਲ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੁਚੜਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਵਲ ਭੰਵਾਇਆ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਕੱਪ ਮਮੂਲੀ ਜੇਹਾ ਕੰਬਿਆ।

“ਪਤਾ ਤਾਂ ਪਾਲ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲੈਣਾ ਈ ਚਾਹੀਦਾ ਐ। ਉਂਝਾਵੇਂ ਆਪਣਾ ਵਰਤ-ਵਰਤਾਵਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਐਸਾ ਵੈਸਾ ਈ ਐ। ਜੱਗ-ਰੱਬ ਤਾਂ ਰਖਣਾ ਈ ਪੈਣਾ ਐ। ਨਹੀਂ ਆਖਣਗੇ, ਇਹ ਢਿੱਡੋਂ ਖੁਸ਼ ਨੇ। ਖਹਿਤਾ ਨਹੀਂ ਆਪਣਾ ਛੁੱਟਣਾ। ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਭਜਨ ਕੁਰ ਤੜਕੇ ਫੇਰ ਦੱਸ ਕੇ ਗਈ ਐ ਅਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਟਰੱਕ ਲੁੱਟ ਲੁੱਟ ਨੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਭਰ ਲਈਆਂ।”

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਲੋਤੇ ਪਾਲ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜੇਹਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲਿਆ।

ਢਲਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਖਕੇ ਪਾਲ ਸੁਰਮੁਖ ਦੇ

ਘਰ ਵਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਪਹੀ ਮੁੜਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇੜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਾਂਗ ਬਿਰਕਦੇ ਹਰੀ ਭਾਅ ਮਾਰਦੇ ਕਿਲੇ ਵਰਗੇ ਘਰ ਵਲ ਮੁੜਿਆ, ਬਾਹਰ ਗੋਬਰ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਕੋਲ ਮੱਝਾਂ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਭਈਆ ਹੋਕਰੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲੋਹੇ ਦਾ ਰੰਗੀਨ ਫਾਟਕ ਲੰਘਦਿਆਂ ਪਾਲ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਚ ਕਰਦੀ ਜਾਪੀ। ਸਾਰੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਲਾਲ ਫਰਸ਼ੀ ਟਾਈਲਾਂ ਦਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈੜ ਚਾਲ ਸੁਣਕੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਪਾਲ ਨੂੰ ਹਿੱਲ ਜੁੱਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਝੱਟ ਕੁ ਮਗਰੋਂ ਚਾਚੀ ਬਚਨ ਕੁਰ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਪਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਸਦੇ ਗੋਲ ਭਰਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਮੁਸਕਾਣ ਪਸਰ ਗਈ।

“ਵੇ ਆ ਵੇ ਮੇਰਿਆ ਪਾਲ ਪੁੱਤਾ!” ਚਾਚੀ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿੱਲੇ ਹੱਥੀਂ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਪਾਲ ਦਾ ਸਿਰ ਪਲੇਸਿਆ।

“ਭਾਈ ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਾਲ ਕਿਧਰੇ ਉਂਝੀ ਛਿਤਮ ਹੋ ਜਾਨਾ ਐ।” ਪਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ, ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਨਿਹਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।

“ਤੇਰੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਾਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਉੱਠ ਜਾਂਦਾ ਐ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਐਡੇ ਐਡੇ ਕੰਮ ਸੰਵਾਰੀਦੇ ਐ! ਘਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਵਿਹਲੇ ਫਿਰਦੇ ਐ!” ਪਾਲ ਨੇ ਚਾਚੀ ਦੇ ਲਾਲੀ ਫੜਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ।

“ਮੈਂ ਲੜੀ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਚਾਚੇ ਨਾਲ। ਮਖਿਆ ਕੀ ਲਾਹਾ ਐ, ਬੋਡੀਆਂ ਲਿਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ! ਘਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਤੈਥੋਂ ਕੰਮ ਤੇ ਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।” ਉਸਨੇ ਪਰਾਂਹ ਪਿਆ ਸੂਤ ਦਾ ਮੰਜਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਲਿਆ।

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖਿਆ, ਕੁੜੇ ਭੈਣ ਭਾਈ ਬਰੋਬਰ ਹੋਣ। ਜੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਆਖਣਾ ਤਾ ਆਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਕੜ ਰੱਖਣੀ ਐ ਰੱਖੋ! ਮਖ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੇਰਾ ਚਾਚਾ ਆਂਹਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਕਾਗਜ਼ ਫੜਾਉਂ। ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰੂੰ ਈ ਮਗਰੋਂ।”

“ਸੇਵਕ ਹੋਰੀ ਕਿੱਥੇ ਐ?” ਲਗਾਤਾਰ ਬੋਲ ਰਹੀ ਚਾਚੀ ਨੂੰ ਪਾਲ ਨੇ ਟੋਕਿਆ।

“ਐਥੇ ਈ ਨੇ, ਸੇਵਕ ਹੋਰਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਐ। ਆਹ ਐਥੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣੇ ਐ। ਆ ਜਾਣਗੇ, ਹੁਣੇ ਡੱਚ ਡੱਚ ਵੱਜਦੇ।”

ਪਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਜੇਹਾ ਹੱਸਿਆ। “ਕਰਦੇ-ਕਰਾਉਂਦੇ ਕੀ ਐ?”

“ਕਰਨਾ ਕੀ ਐ।” ਬਚਨ ਕੁਰ ਨੇ ਮਿੱਠਾ ਜੇਹਾ ਗੁੱਸਾ ਲਿਆਕੇ ਮੂੰਹ ਮਸੋਸਾ ਜੇਹਾ ਬਣਾ ਲਿਆ, “ਆਹ ਹੁਣੇ ਲੱਸੀ ਪੀਕੇ ਗਏ ਐ। ਦਿਨ ਢਲਦਿਆਂ ਪੀਣ ਦੇ ਆਹਰ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤਾਈਂ ਏਹੀ ਕੰਮ ਚਲਦਾ ਐ। ਤੜਕੇ ਉੱਠ ਕੇ ਦਹੀਂ, ਲੱਸੀ ਤੇ ਦੇਹ ਦੱਬ ਐ। ਲੈ ਆਹ ਕੰਮ ਐ, ਸੇਵਕ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ।”

ਪਾਲ ਨੇ ਚਾਚੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਬਦਖੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਡਿਆਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਾਲ ਨੇ ਰਤਾ ਕੁ ਅੱਖਾਂ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ,

“ਚਾਚੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਹ ਹੋਰ ਈ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਸੀ।”

“ਰਾਤ ਵਾਲੀ?” ਬਚਨ ਕੁਰ ਨੇ ਪੁੱਛਕੇ ਆਪ ਹੀ ਦਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, “ਗੱਲ ਪੁੱਤ, ਪਾਲ ਕੀ ਹੋਣੀ ਐ। ਤੂੰ ਸਿਆਣਾ ਐ। ਸਰੀਕ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵੀ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਐ! ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਰੀਕ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੇਹਰੇ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਨੀ ਢੁੱਕਦਾ। ਉਂਕਸਰ ਕੋਈ ਨੀ ਛੱਡਦਾ।” ਸੰਘ ਦਾ ਬੁੱਕ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹ ਫੇਰ ਬੋਲੀ, “ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਖਬਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪੁੱਠੀ ਪਸਟੀ ਪਈ ਐ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਐ।” ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਹ ਮਲੰਗ ਟੱਬਰ ਈ ਨੀ ਮਾਨ।” ਉਹਨੇ ਪਿੰਡ ਵਲ ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਕੇ

Cascade Banquets

800 W. Irving Park Rd., Bensenville, IL 60106

Owned & Managed By
Sher-A-Punjab Restaurant
Capacity upto 700 people
Catering Available For All Events

- *Anniversary*
- *Birthday Party*
- *Engagement & Wedding Celebration*
- *Graduation Celebration*
- *Baby Shower & Bridal Shower*

SPECIAL

Call (630) 860-0086
 or Mr. Arun Gupta (630) 310-2795
 or Mr. Joginder Singh (773) 931-6196
www.cascadebanquet.com

**\$20.99
 PER
 PERSON**

ਬੇਬਾਕ, ਬੇਲਾਗ ਤੇ ਨਿਧੜਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਈ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਨੌਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ

28 ਮਾਰਚ, 2009 ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ

Cascade Banquets

Ph: 630-860-0086

800 W Irving Park Rd, Bensonville IL
60106 (Irving Park and IL 83 East of 83)

ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਲੋਕ ਗਾਇਕ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਡੀ
ਅਤੇ
ਕ੍ਰਾਂਤੀਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ
ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ।
ਸੰਗੀਤ ਹੋਵੇਗਾ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੱਗਾ ਦਾ

ਛੱਲੇ-ਮੁੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਡੀ

ਗਰੈਂਡ ਸਪਾਂਸਰ: ਸੰਧੂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਏ. ਐਂਡ ਆਈ. ਟਰੱਕਿੰਗ, ਆਰ. ਐਂਡ ਐਸ. ਪੈਟਰੋ, ਆਲ ਸਟੇਟਸ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਲਾਇਨਜ਼ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬ ਆਟੋ, ਆਈ.ਡੀ.ਐਮ. ਸੰਧੂ ਪੈਟਰੋ, ਪੈਨ ਓਸ਼ੀਐਨਿਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ

ਸਪਾਂਸਰ: ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਸੰਨੀ ਧੂੜ, ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ, ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ, ਅਵਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ, ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਡੀ.ਐਸ. ਮਾਂਗਟ, ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੈਂਸਿੰਗ, ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਸੀ., ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ, ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਹੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੈਲਮਜੂ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸਟਾਰ ਫੂਡਸ, ਕਰਨਲ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘਾ, ਲੋਕ ਸਟਰੀਟ ਡੈਂਟਲ (ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ), ਰਘਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਮਿਡਵੈਸਟ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਇੰਡੀਆਨਾ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੰਡੀਆਨਾ, ਲਾਇਨਜ਼ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਮਿਡਵੈਸਟ) ਕੈਲਮਜੂ, ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬੈਟਲ ਕਰੀਕ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ (ਓਹਾਇਓ)

ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Ph: 847-359-0746

www.punjabtimesusa.com